

ΕΝΟΠΟΙΗΜΕΝΗ ΕΚΔΟΣΗ
ΤΗΣ ΣΥΝΘΗΚΗΣ ΠΕΡΙ ΙΔΡΥΣΕΩΣ ΤΗΣ
ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑΣ ΑΤΟΜΙΚΗΣ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ

(2016/C 203/01)

Πίνακας Περιεχομένων

	Σελίδα
Προοίμιο	5
ΤΙΤΛΟΣ I Αποστολή της Κοινότητας	5
ΤΙΤΛΟΣ II Διατάξεις για την ενίσχυση της προόδου στον τομέα της πυρηνικής ενέργειας	7
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1 ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΤΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ	7
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2 Η ΔΙΑΔΟΣΗ ΤΩΝ ΓΝΩΣΕΩΝ	9
Τμήμα 1 Γνώσεις επί των οποίων η Κοινότητα έχει δικαίωμα διαθέσεως	9
Τμήμα 2 Άλλες Γνώσεις	10
Τμήμα 3 Διατάξεις περί απορρήτου	15
Τμήμα 4 Ειδικές διατάξεις	18
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3 Η ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΤΗΣ ΥΓΕΙΑΣ	18
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4 ΟΙ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ	21
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5 ΟΙ ΚΟΙΝΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ	22
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6 Ο ΕΦΟΔΙΑΣΜΟΣ	24
Τμήμα 1 Ο οργανισμός	24
Τμήμα 2 Μεταλλεύματα, αρχικά υλικά και ειδικά σχάσιμα υλικά προερχόμενα από την Κοινότητα	25
Τμήμα 3 Μεταλλεύματα, αρχικά υλικά και ειδικά σχάσιμα υλικά μη προερχόμενα από την Κοινότητα	28
Τμήμα 4 Τιμές	29
Τμήμα 5 Διατάξεις περί της πολιτικής εφοδιασμού	29
Τμήμα 6 Ειδικές διατάξεις	30
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 7 ΕΛΕΓΧΟΣ ΔΙΑΣΦΑΛΙΣΕΩΝ	32
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 8 ΤΟ ΚΑΘΕΣΤΩΣ ΙΔΙΟΚΤΗΣΙΑΣ	35
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 9 Η ΚΟΙΝΗ ΠΥΡΗΝΙΚΗ ΑΓΟΡΑ	36
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 10 ΟΙ ΕΞΩΤΕΡΙΚΕΣ ΣΧΕΣΕΙΣ	38
ΤΙΤΛΟΣ III Θεσμικές και δημοσιονομικές διατάξεις	40
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1 ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΟΡΙΣΜΕΝΩΝ ΔΙΑΤΑΞΕΩΝ ΤΗΣ ΣΥΝΘΗΚΗΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΝΩΣΗ ΚΑΙ ΤΗΣ ΣΥΝΘΗΚΗΣ ΓΙΑ ΤΗ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ	40

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2	ΤΑ ΟΡΓΑΝΑ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑΣ	40
Τμήμα 1	Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο	40
Τμήμα 2	Το Συμβούλιο	40
Τμήμα 3	Η Επιτροπή	40
Τμήμα 4	Το Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης	41
Τμήμα 5	Το Ελεγκτικό Συνέδριο	42
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3	ΚΟΙΝΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΓΙΑ ΠΕΡΙΣΣΟΤΕΡΑ ΟΡΓΑΝΑ	42
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4	Η ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ	43
ΤΙΤΛΟΣ IV	Ειδικές δημοσιονομικές διατάξεις	43
ΤΙΤΛΟΣ V	Γενικές διατάξεις	46
ΤΙΤΛΟΣ VI	Διατάξεις σχετικές με την αρχική περίοδο (καταργείται)	51
	Τελικές διατάξεις	51
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ		
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ I	ΠΕΔΙΑ ΕΡΕΥΝΗΣ ΠΟΥ ΑΦΟΡΟΥΝ ΤΗΝ ΠΥΡΗΝΙΚΗ ΕΝΕΡΓΕΙΑ ΠΡΟΒΛΕΠΟΜΕΝΑ ΣΤΟ ΑΡΘΡΟ 4 ΤΗΣ ΣΥΝΘΗΚΗΣ	54
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ II	ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΟΙ ΤΟΜΕΙΣ ΠΡΟΒΛΕΠΟΜΕΝΟΙ ΣΤΟ ΑΡΘΡΟ 41 ΤΗΣ ΣΥΝΘΗΚΗΣ	58
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ III	ΠΛΕΟΝΕΚΤΗΜΑΤΑ ΠΟΥ ΔΥΝΑΝΤΑΙ ΝΑ ΠΑΡΑΣΧΕΘΟΥΝ ΣΤΙΣ ΚΟΙΝΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ ΒΑΣΕΙ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 48 ΤΗΣ ΣΥΝΘΗΚΗΣ	59
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ IV	ΠΙΝΑΚΕΣ ΑΓΑΘΩΝ ΚΑΙ ΠΡΟΟΝΤΩΝ ΠΟΥ ΥΠΑΓΟΝΤΑΙ ΣΤΙΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΤΟΥ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥ 9 ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΚΟΙΝΗΣ ΠΥΡΗΝΙΚΗΣ ΑΓΟΡΑΣ	60
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ V	ΑΡΧΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΕΡΕΥΝΩΝ ΚΑΙ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΕΩΣ ΠΡΟΒΛΕΠΟΜΕΝΟ ΣΤΟ ΑΡΘΡΟ 215 ΤΗΣ ΣΥΝΘΗΚΗΣ (Καταργήθηκε)	66
ΠΡΩΤΟΚΟΛΛΑ		
	Σχετικά με το ρόλο των εθνικών κοινοβουλίων στην Ευρωπαϊκή Ένωση	69
	Πρωτόκολλο περί του Οργανισμού του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης	72
	Πρωτόκολλο για τον καθορισμό της έδρας των θεσμικών οργάνων και οργανισμών λοιπών οργάνων, οργανισμών και υπηρεσιών της Ευρωπαϊκής Ένωσης	96
	Πρωτόκολλο περί του προνομίων και ασυλιών της Ευρωπαϊκής Ένωσης	97
	Πρωτόκολλο σχετικά με το άρθρο 40.3.3 του Συντάγματος της Ιρλανδίας	105
	Πρωτόκολλο σχετικά με τις μεταβατικές διατάξεις	106

ΠΡΟΟΙΜΙΟ

Η ΑΥΤΟΥ ΜΕΓΑΛΕΙΟΤΗΣ Ο ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΤΩΝ ΒΕΛΓΩΝ, Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ ΤΗΣ ΓΕΡΜΑΝΙΑΣ, Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΓΑΛΛΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ, Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΙΤΑΛΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ, Η ΑΥΤΗΣ ΒΑΣΙΛΙΚΗ ΥΨΗΛΟΤΗΣ Η ΜΕΓΑΛΗ ΔΟΥΚΙΣΣΑ ΤΟΥ ΛΟΥΞΕΜΒΟΥΡΓΟΥ, Η ΑΥΤΗΣ ΜΕΓΑΛΕΙΟΤΗΣ Η ΒΑΣΙΛΙΣΣΑ ΤΩΝ ΚΑΤΩ ΧΩΡΩΝ ⁽¹⁾,

ΕΧΟΝΤΑΣ ΕΠΙΓΝΩΣΗ ότι η πυρηνική ενέργεια αποτελεί ουσιώδη πηγή βοήθειας για την ανάπτυξη και την ανανέωση της παραγωγής και για την πρόοδο των έργων ειρήνης,

ΕΧΟΝΤΑΣ ΤΗΝ ΠΕΠΟΙΘΗΣΗ ότι μόνο μία κοινή προσπάθεια, η οποία θα αναληφθεί χωρίς χρονοτριβή, υπόσχεται επιτεύγματα ανάλογα προς τη δημιουργική ικανότητα των χωρών τους,

ΑΠΟΦΑΣΙΣΜΕΝΟΙ να δημιουργήσουν τις προϋποθέσεις αναπτύξεως μιας ισχυρής πυρηνικής βιομηχανίας, που θα παρέχει εκτεταμένες πηγές ενέργειας, θα εκσυγχρονίζει την τεχνική και θα συμβάλλει με τις πολλαπλές άλλες εφαρμογές στην ευημερία των λαών τους,

ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΜΕΝΟΙ να δημιουργήσουν συνθήκες ασφαλείας που αποκλείουν τους κινδύνους για τη ζωή και την υγεία των λαών,

ΕΠΙΘΥΜΩΝΤΑΣ να συνδέσουν άλλες χώρες στο έργο τους και να συνεργασθούν με τους διεθνείς οργανισμούς που ασχολούνται με την ειρηνική ανάπτυξη της ατομικής ενέργειας,

ΑΠΕΦΑΣΙΣΑΝ τη δημιουργία μιας Ευρωπαϊκής Κοινότητας Ατομικής Ενέργειας (ΕΥΡΑΤΟΜ) και όρισαν προς το σκοπό αυτό ως πληρεξουσίου:

(ο κατάλογος πληρεξουσίων δεν αναγράφεται)

ΟΙ ΟΠΟΙΟΙ, μετά την ανταλλαγή των πληρεξουσίων εγγράφων τους που ευρέθησαν εν τάξει, συνεφώνησαν επί των ακολούθων διατάξεων.

ΤΙΤΛΟΣ Ι**ΑΠΟΣΤΟΛΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑΣ****Άρθρο 1**

Διά της παρούσας Συνθήκης τα ΥΨΗΛΑ ΣΥΜΒΑΛΛΟΜΕΝΑ ΜΕΡΗ ιδρύουν μεταξύ τους μία ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ ΑΤΟΜΙΚΗΣ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ (ΕΥΡΑΤΟΜ).

⁽¹⁾ Στο μεταξύ έγινε η προσχώρηση ως μελών της Ευρωπαϊκής Κοινότητας Ατομικής Ενέργειας της Δημοκρατίας της Βουλγαρίας, της Τσεχικής Δημοκρατίας, του Βασιλείου της Δανίας, της Δημοκρατίας της Εσθονίας, της Ιρλανδίας, της Ελληνικής Δημοκρατίας, του Βασιλείου της Ισπανίας, της Δημοκρατίας της Κροατίας, της Δημοκρατίας της Κύπρου, της Δημοκρατίας της Λετονίας, της Δημοκρατίας της Λιθουανίας, της Ουγγαρίας, της Δημοκρατίας της Μάλτας, της Δημοκρατίας της Αυστρίας, της Δημοκρατίας της Πολωνίας, της Δημοκρατίας της Πορτογαλίας, της Ρουμανίας, της Δημοκρατίας της Σλοβενίας, της Σλοβακικής Δημοκρατίας, της Δημοκρατίας της Φινλανδίας, του Βασιλείου της Σουηδίας και του Ηνωμένου Βασιλείου της Μεγάλης Βρετανίας και Βορείου Ιρλανδίας.

Η Κοινότητα έχει ως αποστολή να συμβάλει διά της δημιουργίας των αναγκαίων προϋποθέσεων στην ταχεία ίδρυση και ανάπτυξη των πυρηνικών βιομηχανιών, στην άνοδο του βιοτικού επιπέδου εντός των κρατών μελών και στην ανάπτυξη των συναλλαγών με τις άλλες χώρες.

Άρθρο 2

Για την εκπλήρωση της αποστολής της η Κοινότητα οφείλει κατά τους όρους της παρούσας Συνθήκης:

- α) να αναπτύσσει την έρευνα και να εξασφαλίζει τη διάδοση των τεχνικών γνώσεων·
- β) να θεσπίζει ομοιόμορφους κανόνες ασφαλείας για την προστασία της υγείας του πληθυσμού και των εργαζομένων και να μεριμνά για την εφαρμογή τους·
- γ) να διευκολύνει τις επενδύσεις και να εξασφαλίζει, ιδίως διά της ενθαρρύνσεως της πρωτοβουλίας των επιχειρήσεων, τη δημιουργία των βασικών εγκαταστάσεων που είναι αναγκαίες για την ανάπτυξη της πυρηνικής ενέργειας εντός της Κοινότητας·
- δ) να μεριμνά για τον τακτικό και δίκαιο εφοδιασμό όλων των καταναλωτών της Κοινότητας με μεταλλεύματα και πυρηνικά καύσιμα·
- ε) να εγγυάται, διά των καταλλήλων ελέγχων, ότι τα πυρηνικά υλικά δεν χρησιμοποιούνται για σκοπούς διαφορετικούς από εκείνους για τους οποίους προορίζονται·
- στ) να ασκεί το δικαίωμα κυριότητας, το οποίο της αναγνωρίζεται επί των ειδικών σχασίμων υλικών·
- ζ) να εξασφαλίζει ευρείες αγορές διαθέσεως και την πρόσβαση στα καλύτερα τεχνικά μέσα, διά της δημιουργίας μιας κοινής αγοράς των ειδικών υλικών και εξοπλισμών, διά της ελεύθερας κυκλοφορίας των κεφαλαίων για πυρηνικές επενδύσεις και διά της ελεύθερας απασχολήσεως του ειδικευμένου δυναμικού εντός της Κοινότητας·
- η) να συνάπτει με τις άλλες χώρες και με τους διεθνείς οργανισμούς κάθε σχέση ικανή να προωθή την πρόοδο κατά την ειρηνική χρησιμοποίηση της πυρηνικής ενέργειας.

Άρθρο 3

(καταργήθηκε)

ΤΙΤΛΟΣ II

ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΤΗΣ ΠΡΟΟΔΟΥ ΣΤΟΝ ΤΟΜΕΑ ΤΗΣ ΠΥΡΗΝΙΚΗΣ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1

Ανάπτυξη της έρευνας

Άρθρο 4

1. Η Επιτροπή οφείλει να προωθεί και να διευκολύνει τις πυρηνικές έρευνες στα κράτη μέλη και να τις συμπληρώνει με την εκτέλεση του προγράμματος ερευνών και εκπαιδευσεως της Κοινότητας.
2. Η σχετική δραστηριότητα της Επιτροπής ασκείται στον τομέα, που καθορίζεται στον πίνακα του παραρτήματος I της παρούσας Συνθήκης.

Ο πίνακας αυτός δύναται να τροποποιείται από το Συμβούλιο με ειδική πλειοψηφία, προτάσει της Επιτροπής. Η Επιτροπή συμβουλεύεται την Επιστημονική και Τεχνική Επιτροπή, που προβλέπεται στο άρθρο 134.

Άρθρο 5

Προκειμένου να προωθηθεί ο συντονισμός των ερευνών, που διεξάγονται στα κράτη μέλη και να καταστεί δυνατή η συμπλήρωσή τους, η Επιτροπή καλεί, είτε δι' ειδικής προσκλήσεως απευθυνόμενης προς συγκεκριμένο παραλήπτη και γνωστοποιούμενης στο κράτος μέλος στο οποίο αυτός υπάγεται, είτε διά γενικής προσκλήσεως ανακοινούμενης δημοσία, τα κράτη μέλη, τα πρόσωπα ή τις επιχειρήσεις, να της ανακοινώνουν τα προγράμματά τους σχετικά με τις έρευνες που καθορίζει στην πρόσκλησή της.

Η Επιτροπή δύναται, αφού παρέχει στους ενδιαφερομένους κάθε ευχέρεια να εκθέσουν τις παρατηρήσεις τους, να διατυπώνει αιτιολογημένη γνώμη σχετικά με κάθε πρόγραμμα που ανακοινώνεται σ' αυτήν. Κατόπιν αιτήσεως του κράτους μέλους, του προσώπου ή της επιχείρησης, που έχει ανακοινώσει το πρόγραμμα, η Επιτροπή υποχρεούται να διατυπώνει τη γνώμη αυτή.

Η Επιτροπή συνιστά με τις γνώμες αυτές την αποφυγή των περιττών διπλών εργασιών και προσανατολίζει τις έρευνες προς τους τομείς που δεν έχουν μελετηθεί επαρκώς. Η Επιτροπή δεν δύναται να δημοσιεύει τα προγράμματα χωρίς τη συναίνεση των κρατών, προσώπων ή επιχειρήσεων που τα έχουν ανακοινώσει σ' αυτήν.

Η Επιτροπή δημοσιεύει περιοδικώς πίνακα των τομέων της πυρηνικής έρευνας, που δεν έχουν κατά τη γνώμη της μελετηθεί επαρκώς.

Η Επιτροπή, προκειμένου να προβεί σε αμοιβαίες διαβουλεύσεις και ανταλλαγές πληροφοριών, δύναται να συγκαλεί τους εκπροσώπους των δημοσίων ή ιδιωτικών κέντρων ερευνών, καθώς και όλους τους εμπειρογνώμονες, που πραγματοποιούν έρευνες στους αυτούς ή συναφείς τομείς.

Άρθρο 6

Η Επιτροπή, για να ενθαρρύνει την εκτέλεση των προγραμμάτων ερευνών που της ανακοινώνονται, δύναται:

- α) να παρέχει στο πλαίσιο συμβάσεων ερευνών οικονομική συνδρομή, αποκλεισμένων των επιδοτήσεων,
- β) να προμηθεύει επ' ανταλλάγματι ή δωρεάν τα αρχικά υλικά ή τα ειδικά σχάσιμα υλικά, που διαθέτει, για την εκτέλεση αυτών των προγραμμάτων,
- γ) να θέτει επ' ανταλλάγματι ή δωρεάν στη διάθεση των κρατών μελών, προσώπων ή επιχειρήσεων εγκαταστάσεις, εξοπλισμούς ή τη συνδρομή εμπειρογνομόνων,
- δ) να προκαλεί την από κοινού χρηματοδότηση από τα ενδιαφερόμενα κράτη μέλη, πρόσωπα ή επιχειρήσεις.

Άρθρο 7

Το Συμβούλιο εκδίδει ομοφώνως, προτάσει της Επιτροπής κατόπιν διαβουλεύσεως με την Επιστημονική και Τεχνική Επιτροπή, τα προγράμματα ερευνών και εκπαίδευσως της Κοινότητας.

Τα προγράμματα αυτά ορίζονται για περίοδο η οποία δεν δύναται να υπερβαίνει τα πέντε έτη.

Τα απαραίτητα κεφάλαια για την εκτέλεση των προγραμμάτων αυτών εγγράφονται κατ' έτος στον προϋπολογισμό ερευνών και επενδύσεων της Κοινότητας.

Η Επιτροπή μεριμνά για την εκτέλεση των προγραμμάτων και υποβάλλει στο Συμβούλιο κατ' έτος έκθεση επί του θέματος αυτού.

Η Επιτροπή τηρεί ενήμερη την Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή επί των γενικών γραμμών των προγραμμάτων ερευνών και εκπαίδευσως της Κοινότητας.

Άρθρο 8

1. Η Επιτροπή ιδρύει, κατόπιν διαβουλεύσεως με την Επιστημονική και Τεχνική Επιτροπή, ένα Κοινό Κέντρο Πυρηνικών Ερευνών.

Το Κέντρο εξασφαλίζει την εκτέλεση των προγραμμάτων ερευνών και των λοιπών καθηκόντων που ανατίθενται σ' αυτό από την Επιτροπή.

Εξασφαλίζει εξάλλου την καθιέρωση ομοιομόρφου πυρηνικής ορολογίας και ενιαίου συστήματος μετρήσεως.

Οργανώνει ένα κεντρικό γραφείο πυρηνικών μέτρων.

2. Οι δραστηριότητες του κέντρου δύνανται για γεωγραφικούς ή λειτουργικούς λόγους να ασκούνται σε διάφορες εγκαταστάσεις.

Άρθρο 9

1. Η Επιτροπή, αφού ζητήσει τη γνώμη της Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής, δύναται να ιδρύει στα πλαίσια του Κοινού Κέντρου Πυρηνικών Ερευνών σχολές για την κατάρτιση ειδικευμένου δυναμικού, ιδίως στους τομείς της μεταλλευτικής έρευνας, της παραγωγής πυρηνικών υλικών υψηλής καθαρότητας, της επεξεργασίας ακτινοβοληθέντων καυσίμων, της πυρηνικής μηχανικής, της προστασίας της υγείας, της παραγωγής και της χρησιμοποίησης των ραδιοϊσοτόπων.

Η Επιτροπή ρυθμίζει τις λεπτομέρειες της εκπαίδευσως.

2. Θα συσταθεί ίδρυμα πανεπιστημιακού επιπέδου, ο τρόπος της λειτουργίας του οποίου θα καθορισθεί από το Συμβούλιο, με ειδική πλειοψηφία, προτάσει της Επιτροπής.

Άρθρο 10

Η Επιτροπή δύναται να αναθέτει διά συμβάσεων την εκτέλεση ορισμένων τμημάτων του προγράμματος ερευνών της Κοινότητας σε κράτη μέλη, πρόσωπα ή επιχειρήσεις, καθώς και σε τρίτα κράτη, διεθνείς οργανισμούς ή υπηκόους τρίτων κρατών.

Άρθρο 11

Η Επιτροπή δημοσιεύει τα προγράμματα ερευνών που προβλέπονται στα άρθρα 7, 8 και 10, καθώς και περιοδικές εκθέσεις επί της προόδου της εκτελέσεώς τους.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2

Η διάδοση των γνώσεων

Τμήμα 1

Γνώσεις επί των οποίων η Κοινότητα έχει δικαίωμα διαθέσεως

Άρθρο 12

Τα κράτη μέλη, τα πρόσωπα και οι επιχειρήσεις δικαιούνται να λαμβάνουν, κατόπιν αιτήσεώς τους προς την Επιτροπή, άδειες μη αποκλειστικής εκμεταλλεύσεως διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας, τίτλων προσωρινής προστασίας, υποδειγμάτων χρησιμότητας ή αιτήσεων διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας, που ανήκουν κατά κυριότητα στην Κοινότητα, εφόσον είναι σε θέση να εκμεταλλευθούν αποτελεσματικώς τις εφευρέσεις που αποτελούν αντικείμενό τους.

Η Επιτροπή οφείλει να χορηγεί, υπό τους αυτούς όρους, περαιτέρω άδειες εκμεταλλεύσεως διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας, τίτλων προσωρινής προστασίας, υποδειγμάτων χρησιμότητας ή αιτήσεων διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας, εφόσον η Κοινότητα κατέχει βάσει συμβάσεων άδειες που προβλέπουν την ευχέρεια αυτή.

Η Επιτροπή χορηγεί τις άδειες ή τις περαιτέρω άδειες και ανακοινώνει όλες τις αναγκαίες γνώσεις για την εκμετάλλευση, υπό όρους που καθορίζονται διά κοινής συμφωνίας με τους λήπτες των αδειών. Οι όροι αυτοί αφορούν ιδίως μία εύλογη αποζημίωση και ενδεχομένως τη δυνατότητα του λήπτη της αδειας να παραχωρεί περαιτέρω άδειες σε τρίτους, καθώς και την υποχρέωση να μεταχειρίζεται τις γνώσεις που του έχουν ανακοινωθεί ως βιομηχανικά απόρρητα.

Αν δεν επιτευχθεί συμφωνία για τον καθορισμό των όρων που προβλέπονται στην τρίτη παράγραφο, οι λήπτες των αδειών δύνανται να προσφύγουν ενώπιον του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης προς καθορισμό των καταλλήλων όρων.

Άρθρο 13

Η Επιτροπή οφείλει ν' ανακοινώνει στα κράτη μέλη, στα πρόσωπα και στις επιχειρήσεις τις γνώσεις, που δεν αποτελούν αντικείμενο των διατάξεων του άρθρου 12, τις οποίες αποκτά η Κοινότητα είτε εκ της εκτελέσεως του προγράμματός της ερευνών είτε εξ ανακοινώσεων προς αυτήν, με την ευχέρεια ελευθέρως διαθέσεως.

Εντούτοις, η Επιτροπή δύναται να εξαρτήσει την ανακοίνωση των γνώσεων αυτών από τον όρο της τηρήσεώς τους ως εμπιστευτικών και της μη μεταβιβάσεώς τους σε τρίτους.

Η Επιτροπή δύναται να ανακοινώνει τις γνώσεις που απεκτήθησαν με την επιφύλαξη περιορισμών ως προς τη χρήση και διάδοσή τους -όπως οι αποκαλούμενες διαβαθμισμένες γνώσεις- μόνο εφόσον εξασφαλίζεται η τήρηση των περιορισμών αυτών.

Τμήμα 2

Άλλες Γνώσεις

α) Διάδοση διά φιλικής διευθετήσεως

Άρθρο 14

Η Επιτροπή καταβάλλει προσπάθεια για την εξασφάλιση διά φιλικών διαπραγματεύσεων της ανακοινώσεως των γνώσεων που είναι χρήσιμες για την πραγματοποίηση των σκοπών της Κοινότητας, και της παραχωρήσεως των αδειών εκμεταλλεύσεως διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας, τίτλων προσωρινής προστασίας, υποδειγμάτων χρησιμότητας ή αιτήσεων διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας, που έχουν ως αντικείμενο τις γνώσεις αυτές.

Άρθρο 15

Η Επιτροπή θεσπίζει διαδικασία, βάσει της οποίας τα κράτη μέλη, τα πρόσωπα και οι επιχειρήσεις δύνανται να ανταλλάσσουν με τη μεσολάβησή της τα προσωρινά ή οριστικά αποτελέσματα των ερευνών τους, εφόσον δεν πρόκειται για αποτελέσματα που απεκτήθησαν από την Κοινότητα δυνάμει εντολών έρευνας που έχουν δοθεί από την Επιτροπή.

Η διαδικασία αυτή πρέπει να εξασφαλίζει τον εμπιστευτικό χαρακτήρα της ανταλλαγής. Τα ανακοινωθέντα αποτελέσματα δύνανται εντούτοις να διαβιβάζονται από την Επιτροπή στο Κοινό Κέντρο Πυρηνικών Ερευνών προς το σκοπό τεκμηρίωσης, χωρίς η μεταβίβαση αυτή να συνεπάγεται δικαίωμα χρήσεως, εφόσον δεν συναινεί σχετικώς ο προβαίνων στην ανακοίνωση.

β) Αυτεπάγγελτη ανακοίνωση προς την Επιτροπή

Άρθρο 16

1. Από της καταθέσεως σε κράτος μέλος αιτήσεως διπλώματος ευρεσιτεχνίας ή υποδείγματος χρησιμότητας που αφορούν αντικείμενα που προσιδιάζουν στον πυρηνικό τομέα, το κράτος αυτό ζητεί τη συναίνεση του καταθέτου για να ανακοινώσει αμέσως το περιεχόμενο της αιτήσεως στην Επιτροπή.

Σε περίπτωση συναινέσεως του καταθέτου η ανακοίνωση αυτή γίνεται εντός προθεσμίας τριών μηνών από της καταθέσεως της αιτήσεως. Αν ο καταθέτης δεν συναινεί, το κράτος μέλος κοινοποιεί στην Επιτροπή εντός της αυτής προθεσμίας την ύπαρξη της αιτήσεως.

Η Επιτροπή δύναται να ζητήσει από το κράτος μέλος την ανακοίνωση του περιεχομένου αιτήσεως, της οποίας η ύπαρξη της έχει κοινοποιηθεί.

Η Επιτροπή διαβιβάζει το αίτημά της εντός προθεσμίας δύο μηνών από της κοινοποιήσεως. Κάθε παράταση της προθεσμίας αυτής συνεπάγεται ανάλογη παράταση της προθεσμίας που προβλέπεται στο εδάφιο 6.

Το κράτος μέλος επιλαμβανόμενο του αιτήματος της Επιτροπής, υποχρεούται να ζητήσει εκ νέου τη συναίνεση του καταθέτου για την ανακοίνωση του περιεχομένου της αιτήσεως. Σε περίπτωση συναινέσεως η ανακοίνωση αυτή γίνεται αμελλητί.

Αν ο καταθέτης δεν συναινεί, το κράτος μέλος υποχρεούται εντούτοις να προβεί στην ανακοίνωση αυτή προς την Επιτροπή εντός προθεσμίας δεκαοκτώ μηνών από της καταθέσεως της αιτήσεως.

2. Τα κράτη μέλη ανακοινώνουν στην Επιτροπή, εντός προθεσμίας δεκαοκτώ μηνών από της καταθέσεώς της, την ύπαρξη κάθε αιτήσεως διπλώματος ευρεσιτεχνίας ή υποδείγματος χρησιμότητας, μη δημοσιευμένης ακόμη, εφόσον θεωρούν, μετά μία πρώτη εξέταση, ότι αναφέρεται σε αντικείμενο το οποίο χωρίς να προσιδιάζει στον πυρηνικό τομέα συνδέεται άμεσα με την ανάπτυξη της πυρηνικής ενέργειας στην Κοινότητα και είναι ουσιώδες γι' αυτή.

Κατόπιν αιτήματος της Επιτροπής, το περιεχόμενο της αιτήσεως ανακοινώνεται σ' αυτήν εντός προθεσμίας δύο μηνών.

3. Τα κράτη μέλη περιορίζουν κατά το δυνατό τη διάρκεια της διαδικασίας σχετικά με τις αιτήσεις διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας ή υποδειγμάτων χρησιμότητας, που αφορούν θέματα, τα οποία προβλέπονται στις παραγράφους 1 και 2 και απετέλεσαν αντικείμενο του αιτήματος της Επιτροπής, ώστε η δημοσίευση να πραγματοποιείται το ταχύτερο δυνατό.

4. Οι προαναφερθείσες ανακοινώσεις πρέπει να θεωρούνται από την Επιτροπή ως εμπιστευτικές. Γίνονται μόνο προς το σκοπό της τεκμηρίωσης. Η Επιτροπή δύναται εντούτοις να χρησιμοποιεί τις ανακοινωθείσες εφευρέσεις με τη συναίνεση του καταθέτου ή σύμφωνα με τα άρθρα 17 έως και 23.

5. Οι διατάξεις του παρόντος άρθρου δεν εφαρμόζονται, όταν συμφωνία που έχει συναφθεί με τρίτο κράτος ή διεθνή οργανισμό αντιτίθεται στην ανακοίνωση.

γ) Παραχώρηση αδειών διά διαιτησίας ή αυτεπαγγέλτως

Άρθρο 17

1. Αν δεν επιτευχθεί φιλική διευθέτηση, άδειες μη αποκλειστικής εκμεταλλεύσεως δύνανται να χορηγούνται διά διαιτησίας ή αυτεπαγγέλτως υπό τους όρους που ορίζονται στα άρθρα 18 έως 23:

α) Στην Κοινότητα ή στις κοινές επιχειρήσεις, στις οποίες παρέχεται κατά το άρθρο 48 το δικαίωμα αυτό επί των διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας, τίτλων προσωρινής προστασίας ή υποδειγμάτων χρησιμότητας, που αφορούν εφευρέσεις συνδεδεμένες άμεσα με τις πυρηνικές έρευνες, εφόσον η χορήγηση των αδειών αυτών είναι αναγκαία για τη συνέχιση των δικών τους ερευνών ή απαραίτητη για τη λειτουργία των εγκαταστάσεών τους.

Κατόπιν αιτήσεως της Επιτροπής, οι άδειες αυτές συνεπάγονται την ευχέρεια της παροχής εξουσιοδοτήσεως προς τρίτους να χρησιμοποιούν την εφεύρεση, εφόσον εκτελούν εργασίες ή παραγγελίες για λογαριασμό της Κοινότητας ή των κοινών επιχειρήσεων.

β) Σε πρόσωπα ή επιχειρήσεις, τα οποία υπέβαλαν σχετική αίτηση προς την Επιτροπή, επί των διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας, τίτλων προσωρινής προστασίας ή υποδειγμάτων χρησιμότητας, που αφορούν εφεύρεση άμεσα συνδεδεμένη με την ανάπτυξη της πυρηνικής ενέργειας εντός της Κοινότητας και έχουν ουσιώδη σημασία γι' αυτή, εφόσον συντρέχουν σωρευτικώς οι επόμενοι όροι:

i) έχει παρέλθει προθεσμία τεσσάρων ετών τουλάχιστον από της καταθέσεως της αιτήσεως διπλώματος ευρεσιτεχνίας, εκτός αν πρόκειται περί εφευρέσεως που αφορά αντικείμενο που προσιδιάζει στον πυρηνικό τομέα·

ii) οι ανάγκες που συνεπάγεται η ανάπτυξη, όπως την εννοεί η Επιτροπή, της πυρηνικής ενέργειας σε έδαφος κράτους μέλους στο οποίο προστατεύεται μία εφεύρεση δεν καλύπτονται όσον αφορά την εφεύρεση αυτή·

iii) ο δικαιούχος, καλούμενος να ικανοποιήσει τις ανάγκες αυτές ο ίδιος ή διά των λαμβανόντων από αυτόν άδειες εκμεταλλεύσεως, δεν συνεμορφώθη προς την πρόσκληση αυτή·

iv) τα λαμβάνοντα την άδεια πρόσωπα ή επιχειρήσεις είναι σε θέση διά της εκμεταλλεύσεώς τους να ικανοποιούν αποτελεσματικώς τις ανάγκες αυτές.

Τα κράτη μέλη δεν δύνανται άνευ προηγουμένου αιτήματος της Επιτροπής να λαμβάνουν για τις αυτές ανάγκες οποιοδήποτε αναγκαστικό μέτρο, προβλεπόμενο από την εθνική τους νομοθεσία, που θα είχε ως αποτέλεσμα τον περιορισμό της προστασίας η οποία παρέχεται στην εφεύρεση.

2. Άδεια μη αποκλειστικής εκμεταλλεύσεως, κατά τους όρους που προβλέπονται στην προηγούμενη παράγραφο, δύναται να μη χορηγηθεί αν ο δικαιούχος προβάλλει ύπαρξη νομίμου λόγου και ιδίως ότι δεν είχε στη διάθεσή του επαρκή προθεσμία.

3. Η χορήγηση αδείας κατ' εφαρμογή της παραγράφου 1 θεμελιώνει δικαίωμα πλήρους αποζημίωσης, το ποσό της οποίας συμφωνείται μεταξύ του δικαιούχου διπλώματος ευρεσιτεχνίας, τίτλου προσωρινής προστασίας ή υποδείγματος χρησιμότητας και του λήπτη της αδείας.

4. Οι διατάξεις της Συνθήκης των Παρισίων για την προστασία της βιομηχανικής ιδιοκτησίας δεν θίγονται από το παρόν άρθρο.

Άρθρο 18

Για τους σκοπούς που προβλέπονται στο παρόν τμήμα, συνιστάται Διαιτητική Επιτροπή, της οποίας τα μέλη διορίζονται και ο κανονισμός εκδίδεται από το Συμβούλιο, κατόπιν προτάσεως του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Κατά των αποφάσεων της Διαιτητικής Επιτροπής δύναται, εντός μηνός από της κοινοποίησής τους, να ασκηθεί υπό των μερών ενώπιον του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης προσφυγή με ανασταλτικό αποτέλεσμα. Ο έλεγχος του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης περιορίζεται μόνο στην τυπική εγκυρότητα της αποφάσεως και στην ερμηνεία της παρούσας Συνθήκης που δίδεται από τη Διαιτητική Επιτροπή.

Οι οριστικές αποφάσεις της Διαιτητικής Επιτροπής έχουν μεταξύ των ενδιαφερομένων μερών ισχύ δεδικασμένου. Είναι εκτελεστές κατά τους όρους που ορίζονται στο άρθρο 164.

Άρθρο 19

Όταν, ελλείψει φιλικής διευθέτησεως, η Επιτροπή προτίθεται να εξασφαλίσει τη χορήγηση αδειών εκμεταλλεύσεως κατά το άρθρο 17, ειδοποιεί σχετικώς τον δικαιούχο διπλώματος ευρεσιτεχνίας, τίτλου προσωρινής προστασίας, υποδείγματος χρησιμότητας ή αιτήσεως διπλώματος ευρεσιτεχνίας και αναφέρει στην ειδοποίησή της τον αιτούντα την άδεια και την έκταση αυτής.

Άρθρο 20

Ο δικαιούχος δύναται εντός προθεσμίας μηνός από της παραλαβής της κατ' άρθρο 19 ειδοποίησεως να προτείνει στην Επιτροπή και, κατά περίπτωση, στον αιτούντα την άδεια τρίτο τη σύναψη συμβάσεως διαιτησίας, προκειμένου να φέρουν το θέμα ενώπιον της Διαιτητικής Επιτροπής.

Αν η Επιτροπή ή ο αιτών τρίτος αρνείται τη σύναψη συμβάσεως διαιτησίας, η Επιτροπή δεν δύναται να αξιώσει από το κράτος μέλος ή από τις αρμόδιες αρχές του να χορηγήσουν ή προκαλέσουν τη χορήγηση της αδείας αυτής.

Αν η Διαιτητική Επιτροπή, επιλαμβανομένη του θέματος βάσει της συμβάσεως διαιτησίας, διαπιστώσει ότι η αίτηση της Επιτροπής είναι σύμφωνη με τις διατάξεις του άρθρου 17, εκδίδει αιτιολογημένη απόφαση διά της οποίας χορηγείται η άδεια υπέρ του αιτούντος και ορίζονται οι όροι και η αμοιβή, εφόσον τα μέρη δεν συνεφώνησαν επί του θέματος αυτού.

Άρθρο 21

Αν ο δικαιούχος δεν προτείνει να αχθεί το θέμα ενώπιον της Διαιτητικής Επιτροπής, η Επιτροπή δύναται ν' απαιτήσει από το ενδιαφερόμενο κράτος μέλος ή τις αρμόδιες αρχές του να χορηγήσουν την άδεια ή να προκαλέσουν τη χορήγησή της.

Αν το κράτος μέλος ή οι αρμόδιες αρχές του κρίνουν, μετ' ακρόαση του δικαιούχου, ότι δεν πληρούνται οι όροι που προβλέπονται στο άρθρο 17, κοινοποιούν στην Επιτροπή την άρνησή τους να χορηγήσουν ή να προκαλέσουν τη χορήγηση της αδειάς.

Αν το κράτος μέλος ή οι αρμόδιες αρχές του αρνούνται να χορηγήσουν ή να προκαλέσουν τη χορήγηση της αδειάς ή δεν δίδουν εντός τεσσάρων μηνών από της υποβολής του αιτήματος καμία εξήγηση σχετικά με τη χορήγηση της αδειάς, η Επιτροπή δύναται εντός προθεσμίας δύο μηνών να προσφύγει στο Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Ο δικαιούχος ακούεται κατά τη διαδικασία ενώπιον του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Αν η απόφαση του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης διαπιστώνει ότι πληρούνται οι όροι που προβλέπονται στο άρθρο 17, το ενδιαφερόμενο κράτος μέλος ή οι αρμόδιες αρχές του υποχρεούνται να λάβουν τα μέτρα, τα οποία συνεπάγεται η εκτέλεση της αποφάσεως αυτής.

Άρθρο 22

1. Ελλείπει συμφωνίας επί του ποσού της αποζημίωσης μεταξύ του δικαιούχου του διπλώματος ευρεσιτεχνίας, τίτλου προσωρινής προστασίας ή υποδείγματος χρησιμότητας και του λήπτη της αδειάς, οι ενδιαφερόμενοι δύνανται να συνάψουν σύμβαση διαιτησίας προκειμένου να φέρουν το θέμα ενώπιον της Διαιτητικής Επιτροπής.

Τα μέρη παραιτούνται εκ του γεγονότος αυτού από κάθε προσφυγή, πλην της αναφερομένης στο άρθρο 18.

2. Αν ο λήπτης της αδειάς αρνείται τη σύναψη συμβάσεως διαιτησίας, η άδεια η οποία του έχει παραχωρηθεί θεωρείται άκυρη.

Αν ο δικαιούχος αρνείται τη σύναψη συμβάσεως διαιτησίας, η αποζημίωση που προβλέπεται στο παρόν άρθρο προσδιορίζεται από τις αρμόδιες εθνικές αρχές.

Άρθρο 23

Οι αποφάσεις της Διαιτητικής Επιτροπής ή των αρμοδίων εθνικών αρχών δύνανται να αναθεωρηθούν ως προς τους όρους της αδείας μετά την παρέλευση έτους, και εφόσον τούτο δικαιολογείται από νέα γεγονότα.

Για την αναθεώρηση αρμοδία είναι η αρχή από την οποία εξεδόθη η απόφαση.

Τμήμα 3

Διατάξεις περί απορρήτου

Άρθρο 24

Οι γνώσεις, τις οποίες αποκτά η Κοινότητα κατά την εκτέλεση του προγράμματος ερευνών και των οποίων η αποκάλυψη δύναται να παραβιάσει τα συμφέροντα της αμύνης εντός ή περισσότερων κρατών μελών, υποβάλλονται σε καθεστώς απορρήτου κατά τους ακόλουθους όρους:

1. Κανονισμός ασφαλείας εκδιδόμενος από το Συμβούλιο προτάσει της Επιτροπής καθορίζει, λαμβανομένων υπόψη των διατάξεων που παρόντος άρθρου, τις διάφορες εφαρμοστέες διαβαθμίσεις ασφαλείας του απορρήτου και τα αντίστοιχα για κάθε διαβάθμιση μέτρα ασφαλείας.
2. Η Επιτροπή οφείλει να χαρακτηρίσει προσωρινώς με το βαθμό ασφαλείας, που προβλέπεται για το σκοπό αυτό από τον ανωτέρω κανονισμό ασφαλείας, τις γνώσεις η αποκάλυψη των οποίων κρίνει ότι θα ηδύνατο να παραβιάσει τα συμφέροντα της αμύνης ενός ή περισσότερων κρατών μελών.

Ανακοινώνει αμέσως τις γνώσεις αυτές στα κράτη μέλη, τα οποία υποχρεούνται να διασφαλίζουν προσωρινώς το απόρρητο υπό τους αυτούς όρους.

Εντός προθεσμίας τριών μηνών τα κράτη μέλη ανακοινώνουν στην Επιτροπή αν επιθυμούν να διατηρήσουν την προσωρινώς εφαρμοζόμενη διαβάθμιση ασφαλείας ή να την αντικαταστήσουν με άλλη ή να άρουν το απόρρητο.

Μετά την παρέλευση της προθεσμίας αυτής εφαρμόζεται η αυστηρότερη διαβάθμιση ασφαλείας που ζητείται κατά τον τρόπο αυτό. Η Επιτροπή κοινοποιεί τούτο στα κράτη μέλη.

Κατόπιν αιτήσεως της Επιτροπής ή κράτους μέλους, το Συμβούλιο δύναται, αποφασίζοντας ομοφώνως, να εφαρμόσει οποτεδήποτε άλλη διαβάθμιση ασφαλείας ή να άρει το απόρρητο. Το Συμβούλιο λαμβάνει τη γνώμη της Επιτροπής πριν αποφανθεί επί της αιτήσεως του κράτους μέλους.

3. Οι διατάξεις των άρθρων 12 και 13 δεν εφαρμόζονται επί των γνώσεων που έχουν υπαχθεί σε διαβάθμιση ασφαλείας.

Εντούτοις με την επιφύλαξη της τηρήσεως των εφαρμοστέων μέτρων ασφαλείας:

- α) οι γνώσεις που αναφέρονται στα άρθρα 12 και 13 δύνανται να ανακοινωθούν από την Επιτροπή:
- i) σε κοινή επιχείρηση·
  - ii) σε πρόσωπο ή επιχείρηση, εκτός των κοινών επιχειρήσεων, με τη μεσολάβηση του κράτους μέλους, σε έδαφος του οποίου αυτό το πρόσωπο ή η επιχείρηση ασκούν τη δραστηριότητά τους·
- β) οι γνώσεις που αναφέρονται στο άρθρο 13 δύνανται να ανακοινωθούν από ένα κράτος μέλος σε πρόσωπο ή επιχείρηση εκτός των κοινών επιχειρήσεων, που ασκούν δραστηριότητα σε έδαφος του, υπό τον όρο της κοινοποίησής της ανακοινώσεως αυτής στην Επιτροπή·
- γ) εξάλλου, κάθε κράτος μέλος έχει το δικαίωμα να απαιτεί από την Επιτροπή, για τις ανάγκες αυτού του ιδίου, ή προσώπου ή επιχείρησης, που ασκεί δραστηριότητα σε έδαφος του, τη χορήγηση αδειάς εκμεταλλεύσεως κατά το άρθρο 12.

Άρθρο 25

1. Το κράτος μέλος το οποίο ανακοινώνει την ύπαρξη ή το περιεχόμενο αιτήσεως διπλώματος ευρεσιτεχνίας ή υποδείγματος χρησιμότητας, που αφορά αντικείμενο αναφερόμενο στο άρθρο 16, παράγραφος 1 ή 2, κοινοποιεί, κατά περίπτωση, την ανάγκη υπαγωγής της αιτήσεως αυτής για λόγους αμύνης στο βαθμό ασφαλείας που υποδεικνύει, προσδιορίζοντας την πιθανή διάρκειά της.

Η Επιτροπή διαβιβάζει στα λοιπά κράτη μέλη το σύνολο των ανακοινώσεων που λαμβάνει κατ' εφαρμογή του προηγούμενου εδαφίου. Η Επιτροπή και τα κράτη μέλη υποχρεούνται να τηρούν τα μέτρα που συνεπάγεται κατά τους όρους του κανονισμού ασφαλείας ο βαθμός ασφαλείας, που ζητεί το κράτος προελεύσεως.

2. Η Επιτροπή δύναται επίσης να διαβιβάζει τις ανακοινώσεις αυτές είτε στις κοινές επιχειρήσεις είτε κατόπιν μεσολάβησης του κράτους μέλους σε πρόσωπο ή επιχείρηση, εκτός των κοινών επιχειρήσεων, που ασκεί δραστηριότητα σε έδαφος του.

Οι εφευρέσεις που αποτελούν αντικείμενο των αιτήσεων, των αναφερομένων στην παράγραφο 1, δύνανται να χρησιμοποιούνται μόνο με τη συναίνεση του αιτούντος, ή κατά τις διατάξεις των άρθρων 17 έως και 23.

Οι ανακοινώσεις και κατά περίπτωση η χρήση που αναφέρονται στην παρούσα παράγραφο υπόκεινται στα μέτρα τα οποία συνεπάγεται κατά τους όρους του κανονισμού ασφαλείας ο βαθμός ασφαλείας, τον οποίο ζητεί το κράτος προελεύσεως.

Σε κάθε περίπτωση, απαιτείται για τις ανακοινώσεις και τη χρήση αυτή η συγκατάθεση του κράτους προελεύσεως. Η άρνηση συγκαταθέσεως για την ανακοίνωση και χρήση δεν δικαιολογείται παρά μόνο για λόγους αμύνης.

3. Κατόπιν αιτήσεως της Επιτροπής ή κράτους μέλους, το Συμβούλιο δύναται, αποφασίζοντας ομοφώνως, να εφαρμόσει οποτεδήποτε άλλο βαθμό ασφαλείας ή να άρει το απόρρητο. Το Συμβούλιο λαμβάνει τη γνώμη της Επιτροπής πριν αποφανθεί επί της αιτήσεως κράτους μέλους.

Άρθρο 26

1. Όταν γνώσεις που αποτελούν αντικείμενο διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας, αιτήσεων διπλώματος ευρεσιτεχνίας, τίτλων προσωρινής προστασίας, υποδειγμάτων χρησιμότητας ή αιτήσεων υποδειγμάτων χρησιμότητας, υποβάλλονται σε καθεστώς απορρήτου, σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 24 και 25, τα κράτη τα οποία εξήτησαν την εφαρμογή του καθεστώτος αυτού δεν δύνανται να αρνηθούν την άδεια καταθέσεως αντιστοίχων αιτήσεων στα λοιπά κράτη μέλη.

Κάθε κράτος μέλος λαμβάνει τα αναγκαία μέτρα, ώστε οι τίτλοι και οι αιτήσεις αυτού του είδους να διατηρούνται απόρρητοι, κατά τη διαδικασία που προβλέπεται από τις νομοθετικές και διοικητικές εθνικές του διατάξεις.

2. Οι γνώσεις που χαρακτηρίζονται ως απόρρητες κατά το άρθρο 24 δύνανται να αποτελέσουν αντικείμενο καταθέσεως εκτός των κρατών μελών, μόνο με την ομόφωνη συγκατάθεση των κρατών αυτών. Σε περίπτωση κατά την οποία τα κράτη αυτά δεν λαμβάνουν θέση, η συγκατάθεση αυτή θεωρείται δοθείσα μετά παρέλευση έξι μηνών από της ημερομηνίας ανακοινώσεως των γνώσεων αυτών από την Επιτροπή στα κράτη μέλη.

Άρθρο 27

Η αποκατάσταση της ζημίας, την οποία υφίσταται ο αιτών εξαιτίας της υπαγωγής σε καθεστώς απορρήτου για λόγους αμύνης, υπόκειται στις διατάξεις των εθνικών νομοθεσιών των κρατών μελών και βαρύνει το κράτος που εξήτησε την υπαγωγή στο καθεστώς απορρήτου ή προκάλεσε είτε την επίταση της διαβαθμίσεως ασφαλείας είτε την παράταση του απορρήτου είτε την απαγόρευση της καταθέσεως της αιτήσεως εκτός της Κοινότητας.

Σε περίπτωση κατά την οποία περισσότερα του ενός κράτη μέλη έχουν προκαλέσει είτε την επίταση της διαβαθμίσεως ασφαλείας είτε την παράταση του απορρήτου, είτε την απαγόρευση της καταθέσεως της αιτήσεως εκτός Κοινότητας, υποχρεούνται αλληλεγγύως σε αποκατάσταση της ζημίας που προέκυψε από την αίτησή τους.

Η Κοινότητα δεν δύναται να εγείρει αξιώσεις αποζημιώσεως βάσει του παρόντος άρθρου.

Τμήμα 4

Ειδικές διατάξεις

Άρθρο 28

Αν, εξαιτίας της ανακοινώσεώς τους στην Επιτροπή, αιτήσεις διπλώματος ευρεσιτεχνίας ή υποδείγματος χρησιμότητας που δεν έχουν δημοσιευθεί ακόμη ή διπλώματα ευρεσιτεχνίας ή υποδείγματα χρησιμότητας που έχουν τηρηθεί απόρρητα για λόγους αμύνης χρησιμοποιηθούν αντικανονικώς ή περιέλθουν σε γνώση μη εξουσιοδοτημένου τρίτου, η Κοινότητα υποχρεούται σε αποκατάσταση της ζημίας, την οποία υφίσταται ο ενδιαφερόμενος.

Η Κοινότητα, με την επιφύλαξη των δικαιωμάτων της έναντι του προξενήσαντος τη ζημία, υποκαθίσταται στην άσκηση της αξιώσεως αποζημιώσεως των ενδιαφερομένων έναντι των τρίτων, κατά το μέτρο που έχει προβεί σε αποκατάσταση της ζημίας. Δεν θίγεται το δικαίωμα της Κοινότητας να στραφεί κατά τις ισχύουσες γενικές διατάξεις κατά του προξενήσαντος τη ζημία.

Άρθρο 29

Κάθε συμφωνία ή σύμβαση που έχει ως αντικείμενο την ανταλλαγή επιστημονικών ή βιομηχανικών γνώσεων στον τομέα της πυρηνικής ενέργειας, μεταξύ κράτους μέλους, προσώπου ή επιχειρήσεως αφενός και τρίτου κράτους, διεθνούς οργανώσεως ή υπηκόου τρίτου κράτους αφετέρου, για την οποία απαιτείται από οποιοδήποτε των συμβαλλομένων μερών η υπογραφή κράτους που ενεργεί κατά την άσκηση της κυριαρχίας του, πρέπει να συνάπτεται από την Επιτροπή.

Εντούτοις, η Επιτροπή δύναται να εξουσιοδοτεί κράτος μέλος, πρόσωπο ή επιχείρηση για τη σύναψη συμφωνίας αυτού του είδους, υπό τους όρους που θεωρεί καταλλήλους, με την επιφύλαξη της εφαρμογής των διατάξεων των άρθρων 103 και 104.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3

Η προστασία της υγείας

Άρθρο 30

Εντός της Κοινότητας θεσπίζονται βασικοί κανόνες προστασίας της υγείας του πληθυσμού και των εργαζομένων, κατά των κινδύνων που προκύπτουν από ιοντίζουσες ακτινοβολίες.

Ως βασικοί κανόνες νοούνται:

- α) οι ανώτατες επιτρεπτές δόσεις που παρέχουν επαρκή ασφάλεια·
- β) οι ανώτατες επιτρεπτές εκθέσεις και μολύνσεις·
- γ) οι θεμελιώδεις αρχές ιατρικής επιβλέψεως των εργαζομένων.

Άρθρο 31

Η Επιτροπή επεξεργάζεται τους βασικούς κανόνες, κατόπιν γνώμης ομάδας προσωπικοτήτων, που ορίζονται από την Επιστημονική και Τεχνική Επιτροπή μεταξύ των εμπειρογνομόνων επιστημόνων των κρατών μελών, ιδίως μεταξύ των εμπειρογνομόνων στον τομέα της δημόσιας υγείας. Η Επιτροπή ζητεί τη γνώμη της Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής επί των βασικών κανόνων, των οποίων η επεξεργασία έγινε κατά τον τρόπο αυτό.

Κατόπιν διαβουλεύσεως με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο το Συμβούλιο ορίζει με ειδική πλειοψηφία τους βασικούς κανόνες προτάσει της Επιτροπής, η οποία του διαβιβάζει τις γνώμες των επιτροπών που συνέλεξε.

Άρθρο 32

Κατόπιν αιτήσεως της Επιτροπής ή ενός κράτους μέλους οι βασικοί κανόνες δύνανται να αναθεωρούνται ή να συμπληρώνονται, κατά τη διαδικασία που ορίζεται στο άρθρο 31.

Η Επιτροπή υποχρεούται να εξετάζει κάθε αίτηση που διατυπώνει κράτος μέλος.

Άρθρο 33

Κάθε κράτος μέλος θεσπίζει νομοθετικές, κανονιστικές και διοικητικές διατάξεις, κατάλληλες για την εξασφάλιση της τηρήσεως των τεθέντων βασικών κανόνων και λαμβάνει τα αναγκαία μέτρα για την εκπαίδευση, τη διαπαιδαγώγηση και την επαγγελματική κατάρτιση.

Η Επιτροπή απευθύνει τις απαιτούμενες συστάσεις προκειμένου να εξασφαλίσει την εναρμόνιση των διατάξεων που εφαρμόζονται στον τομέα αυτό εντός των κρατών μελών.

Για το σκοπό αυτό τα κράτη μέλη υποχρεούνται να ανακοινώσουν στην Επιτροπή τις διατάξεις που εφαρμόζονται κατά την έναρξη της ισχύος της παρούσας Συνθήκης, καθώς και τα μεταγενέστερα σχέδια διατάξεων της αυτής φύσεως.

Οι ενδεχόμενες συστάσεις της Επιτροπής που αφορούν τα σχέδια διατάξεων εκδίδονται εντός προθεσμίας τριών μηνών από της ανακοινώσεως των σχεδίων αυτών.

Άρθρο 34

Κάθε κράτος μέλος, σε έδαφος του οποίου πρέπει να πραγματοποιηθούν πειράματα ιδιαίτερος επικίνδυνα, υποχρεούται να λαμβάνει συμπληρωματικά μέτρα προστασίας της υγείας, για τα οποία ζητεί προηγουμένως τη γνώμη της Επιτροπής.

Η σύμφωνη γνώμη της Επιτροπής είναι αναγκαία, όταν τα αποτελέσματα αυτών των πειραμάτων δύνανται να εκτείνονται σε έδαφος άλλων κρατών μελών.

Άρθρο 35

Κάθε κράτος μέλος δημιουργεί τις αναγκαίες εγκαταστάσεις για να διενεργεί διαρκή έλεγχο της περιεκτικότητας σε ραδιενέργεια της ατμοσφαιράς, των υδάτων και του εδάφους, καθώς και έλεγχο της τηρήσεως των βασικών κανόνων.

Η Επιτροπή έχει το δικαίωμα προσβάσεως σ' αυτές τις εγκαταστάσεις ελέγχου. Δύναται να ελέγχει τη λειτουργία και αποτελεσματικότητά τους.

Άρθρο 36

Οι πληροφορίες που αφορούν τους ελέγχους, που προβλέπονται στο άρθρο 35, ανακοινώνονται τακτικά από τις αρμόδιες αρχές στην Επιτροπή, για να τηρείται ενήμερη επί της περιεκτικότητας σε ραδιενέργεια στην οποία εκτίθεται ο πληθυσμός.

Άρθρο 37

Κάθε κράτος μέλος υποχρεούται να παρέχει στην Επιτροπή τα γενικά δεδομένα παντός σχεδίου απορρίψεως ραδιενεργών καταλοίπων οποιασδήποτε μορφής, τα οποία επιτρέπουν να διαπιστώνεται αν η πραγματοποίηση του σχεδίου αυτού θα ηδύνατο να προκαλέσει ραδιενεργό μόλυνση των υδάτων, του εδάφους ή του εναερίου χώρου άλλου κράτους μέλους.

Η Επιτροπή, κατόπιν διαβουλεύσεως με την ομάδα εμπειρογνομόνων που προβλέπεται στο άρθρο 31, εκφέρει τη γνώμη της εντός προθεσμίας έξι μηνών.

Άρθρο 38

Η Επιτροπή απευθύνει στα κράτη μέλη όλες τις συστάσεις, σχετικώς με την περιεκτικότητα της ατμοσφαιράς, των υδάτων και του εδάφους σε ραδιενέργεια.

Σε κατεπείγουσες περιπτώσεις η Επιτροπή εκδίδει οδηγία, διά της οποίας καλεί το ενδιαφερόμενο κράτος μέλος να λάβει εντός της υπ' αυτής οριζόμενης προθεσμίας όλα τα αναγκαία μέτρα για την αποτροπή υπερβάσεως των βασικών κανόνων και για την εξασφάλιση της τηρήσεως των σχετικών ρυθμίσεων.

Αν το κράτος αυτό δεν συμμορφωθεί προς την οδηγία εντός της ταχθείσας προθεσμίας, η Επιτροπή ή κάθε ενδιαφερόμενο κράτος μέλος δύναται, κατά παρέκκλιση των άρθρων 258 και 259 της συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, να προσφύγει απευθείας στο Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Άρθρο 39

Η Επιτροπή ιδρύει, στα πλαίσια του Κοινού Κέντρου Πυρηνικών Ερευνών και από της συστάσεώς του, τμήμα τεκμηριώσεως και μελετών επί θεμάτων προστασίας υγείας.

Το τμήμα αυτό έχει κυρίως ως αποστολή τη συγκέντρωση της τεκμηριώσεως και των πληροφοριών, που προβλέπονται στα άρθρα 33, 36 και 37 και την υποβοήθηση της Επιτροπής στην εκτέλεση των καθηκόντων που της έχουν ανατεθεί από το παρόν κεφάλαιο.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4

Οι επενδύσεις*Άρθρο 40*

Η Επιτροπή, προκειμένου να υποκινήσει την πρωτοβουλία προσώπων και επιχειρήσεων και να διευκολύνει μία συντονισμένη ανάπτυξη των επενδύσεών τους στον τομέα της πυρηνικής ενέργειας, δημοσιεύει περιοδικώς προγράμματα ενδεικτικού χαρακτήρα κυρίως επί των στόχων της παραγωγής πυρηνικής ενέργειας και επί των παντός είδους επενδύσεων που συνεπάγεται η πραγματοποίησή τους.

Η Επιτροπή ζητεί τη γνώμη της Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής επί των προγραμμάτων αυτών προ της δημοσιεύσεώς τους.

Άρθρο 41

Τα πρόσωπα και οι επιχειρήσεις που έχουν σχέση με τους βιομηχανικούς κλάδους, που αναφέρονται στο παράρτημα II της παρούσας Συνθήκης, υποχρεούνται να ανακοινώνουν στην Επιτροπή τα σχέδια επενδύσεων που αφορούν τις νέες εγκαταστάσεις καθώς και τις αντικαταστάσεις ή μετατροπές, οι οποίες ανταποκρίνονται κατά τη φύση και σπουδαιότητα σε κριτήρια καθοριζόμενα από το Συμβούλιο προτάσει της Επιτροπής.

Ο πίνακας των προαναφερθέντων βιομηχανικών κλάδων δύναται να τροποποιείται από το Συμβούλιο, με ειδική πλειοψηφία, προτάσει της Επιτροπής, η οποία ζητεί προηγουμένως τη γνώμη της Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής.

Άρθρο 42

Τα σχέδια, τα οποία αναφέρονται στο άρθρο 41, πρέπει να ανακοινώνονται στην Επιτροπή και προς ενημέρωση στο ενδιαφερόμενο κράτος μέλος το αργότερο τρεις μήνες προ της συνάψεως των πρώτων συμβάσεων με τους προμηθευτές ή τρεις μήνες προ της ενάρξεως των εργασιών, εφόσον αυτές πραγματοποιούνται με ίδια μέσα της επιχειρήσεως.

Το Συμβούλιο, προτάσει της Επιτροπής, δύναται να τροποποιεί την προθεσμία αυτή.

Άρθρο 43

Η Επιτροπή συζητεί με τα πρόσωπα ή τις επιχειρήσεις επί όλων των σημείων των σχεδίων επενδύσεων που συνδέονται με τους σκοπούς της παρούσας Συνθήκης.

Η Επιτροπή ανακοινώνει την άποψή της στο ενδιαφερόμενο κράτος μέλος.

Άρθρο 44

Η Επιτροπή δύναται με τη συναίνεση των ενδιαφερομένων κρατών μελών, προσώπων και επιχειρήσεων να δημοσιεύει τα σχέδια επενδύσεων που της έχουν ανακοινωθεί.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5

Οι κοινές επιχειρήσεις*Άρθρο 45*

Οι επιχειρήσεις, οι οποίες είναι πρωταρχικής σημασίας για την ανάπτυξη της πυρηνικής βιομηχανίας εντός της Κοινότητας, δύνανται να συγκροτούνται ως κοινές επιχειρήσεις, κατά την έννοια της παρούσας Συνθήκης, σύμφωνα με τις διατάξεις των ακολούθων άρθρων.

Άρθρο 46

1. Κάθε σχέδιο προς συγκρότηση κοινής επιχειρήσεως, που προέρχεται από την Επιτροπή, από κράτος μέλος ή οποιαδήποτε άλλη πρωτοβουλία, αποτελεί αντικείμενο ερεύνης της Επιτροπής.

Για το σκοπό αυτό η Επιτροπή λαμβάνει τη γνώμη των κρατών μελών καθώς και κάθε δημοσίου ή ιδιωτικού οργανισμού, ο οποίος κατά την κρίση της δύναται να τη διαφωτίσει.

2. Η Επιτροπή διαβιβάζει στο Συμβούλιο με αιτιολογημένη γνώμη της κάθε σχέδιο προς συγκρότηση κοινής επιχειρήσεως.

Αν εκφέρει ευνοϊκή γνώμη περί της αναγκαιότητας της σχεδιαζομένης κοινής επιχειρήσεως, η Επιτροπή υποβάλλει στο Συμβούλιο προτάσεις σχετικά με:

- α) τον τρόπο εγκαταστάσεως·
- β) το καταστατικό·
- γ) το μέγεθος και το ρυθμό της χρηματοδοτήσεως·
- δ) την ενδεχομένη συμμετοχή της Κοινότητας στη χρηματοδότηση της κοινής επιχειρήσεως·
- ε) την ενδεχομένη συμμετοχή τρίτου κράτους, διεθνούς οργανισμού ή υπηκόου τρίτου κράτους στη χρηματοδότηση ή στη διαχείριση της κοινής επιχειρήσεως·
- στ) την παροχή του συνόλου ή μέρους των πλεονεκτημάτων, τα οποία απαριθμούνται στο παράρτημα III της παρούσας Συνθήκης.

Επισυνάπτει λεπτομερή έκθεση επί του συνόλου του σχεδίου.

Άρθρο 47

Το Συμβούλιο δύναται, όταν καλείται από την Επιτροπή, να ζητεί από αυτήν τις συμπληρωματικές πληροφορίες και έρευνες που θεωρεί αναγκαίες.

Αν το Συμβούλιο με ειδική πλειοψηφία κρίνει ότι σχέδιο που διεβιβάσθη από την Επιτροπή με απορριπτική γνώμη πρέπει παρά ταύτα να πραγματοποιηθεί, η Επιτροπή υποχρεούται να υποβάλει προς αυτό τις προτάσεις και τη λεπτομερή έκθεση που προβλέπονται στο άρθρο 46.

Σε περίπτωση ευνοϊκής γνώμης της Επιτροπής ή στην περίπτωση της προηγούμενης παραγράφου το Συμβούλιο αποφασίζει με ειδική πλειοψηφία για κάθε πρόταση της Επιτροπής.

Εντούτοις, το Συμβούλιο αποφασίζει ομοφώνως σχετικά με ό,τι αφορά:

- α) τη συμμετοχή της Κοινότητας στη χρηματοδότηση της κοινής επιχειρήσεως·
- β) τη συμμετοχή τρίτου κράτους, διεθνούς οργανισμού ή υπηκόου τρίτου κράτους στη χρηματοδότηση ή στη διαχείριση της κοινής επιχειρήσεως.

Άρθρο 48

Το Συμβούλιο δύναται ομοφώνως προτάσει της Επιτροπής να εφαρμόζει σε κάθε κοινή επιχείρηση το σύνολο ή μέρος των πλεονεκτημάτων που απαριθμούνται στο παράρτημα III της παρούσας Συνθήκης και των οποίων την εφαρμογή υποχρεούται να διασφαλίζει κάθε κράτος μέλος εις ό,τι το αφορά.

Το Συμβούλιο δύναται, κατά την αυτή διαδικασία, να ορίζει τις προϋποθέσεις, υπό τις οποίες παρέχονται τα πλεονεκτήματα αυτά.

Άρθρο 49

Η σύσταση κοινής επιχειρήσεως πραγματοποιείται δι' αποφάσεως του Συμβουλίου.

Κάθε κοινή επιχείρηση έχει νομική προσωπικότητα.

Έχει σε κάθε κράτος μέλος την ευρύτερα ικανότητα δικαίου και δικαιοπρακτική ικανότητα που αναγνωρίζεται στα νομικά πρόσωπα από τις αντίστοιχες εθνικές νομοθεσίες. Δύναται ιδίως να αποκτά και να διαθέτει κινητά και ακίνητα περιουσιακά στοιχεία και να παρίσταται ενώπιον δικαστηρίου.

Εκτός αντιθέτων διατάξεων της παρούσας Συνθήκης ή του καταστατικού της, κάθε κοινή επιχείρηση υπόκειται στους κανόνες που εφαρμόζονται επί των βιομηχανικών και εμπορικών επιχειρήσεων. Το καταστατικό δύναται να παραπέμπει επικουρικώς στις εθνικές νομοθεσίες των κρατών μελών.

Με την επιφύλαξη των αρμοδιοτήτων του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης δυνάμει της παρούσας Συνθήκης οι διαφορές στις οποίες έχουν συμφέρον οι κοινές επιχειρήσεις επιλύονται από τα αρμόδια εθνικά δικαιοδοτικά όργανα.

Άρθρο 50

Τα καταστατικά των κοινών επιχειρήσεων τροποποιούνται κατά περίπτωση σύμφωνα με τις ειδικές διατάξεις που προβλέπουν για το σκοπό αυτό.

Εντούτοις οι τροποποιήσεις αυτές δύνανται να τεθούν σε ισχύ μόνον αφού εγκριθούν από το Συμβούλιο, που αποφασίζει κατά τους όρους του άρθρου 47, προτάσει της Επιτροπής.

Άρθρο 51

Η Επιτροπή εξασφαλίζει την εκτέλεση όλων των αποφάσεων του Συμβουλίου των σχετικών με την ίδρυση των κοινών επιχειρήσεων, μέχρι της εγκαταστάσεως των επιφορτισμένων με τη λειτουργία τους οργάνων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6

Ο εφοδιασμός

Άρθρο 52

1. Ο εφοδιασμός σε μεταλλεύματα, αρχικά υλικά και ειδικά σχάσιμα υλικά εξασφαλίζεται σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος κεφαλαίου, βάσει της αρχής της ίσης προσβάσεως στις πηγές εφοδιασμού και διά της επιδιώξεως μιας κοινής πολιτικής εφοδιασμού.

2. Για το σκοπό αυτό κατά τους όρους που προβλέπονται στο παρόν κεφάλαιο:

- α) απαγορεύεται κάθε πρακτική η οποία έχει ως σκοπό την εξασφάλιση προνομιακής θέσεως σε ορισμένους καταναλωτές·
- β) συνιστάται οργανισμός, ο οποίος έχει δικαίωμα προαιρέσεως επί της κτήσεως των μεταλλευμάτων, των αρχικών υλικών και των ειδικών σχασίμων υλικών, που παράγονται στις επικράτειες των κρατών μελών, καθώς και το αποκλειστικό δικαίωμα να συνάπτει συμβάσεις προμηθείας μεταλλευμάτων, αρχικών υλικών ή ειδικών σχασίμων υλικών που προέρχονται από κράτη εντός ή εκτός της Κοινότητας.

Ο οργανισμός δεν δύναται να προβαίνει σε οποιαδήποτε διάκριση μεταξύ των καταναλωτών, βασιζομένη επί της χρήσεως των ζητούμενων προμηθειών, την οποία προτιθενται να κάνουν, εκτός αν η χρήση αυτή είναι ανεπίτρεπτη ή αποδεικνύεται αντίθετη προς τους όρους που έχουν τεθεί από τους εκτός της Κοινότητας προμηθευτές για τη συγκεκριμένη παράδοση.

Τμήμα 1

Ο οργανισμός

Άρθρο 53

Ο οργανισμός τελεί υπό τον έλεγχο της Επιτροπής, η οποία του παρέχει τις οδηγίες της, έχει δικαίωμα αρνησικυρίας επί των αποφάσεών του και διορίζει τον γενικό διευθυντή και τον αναπληρωτή γενικό διευθυντή του.

Κάθε σιωπηρή ή ρητή πράξη του οργανισμού, κατά την άσκηση του δικαιώματός του προαιρεσέως ή του αποκλειστικού του δικαιώματος να συνάπτει συμβάσεις προμηθειών, δύναται να αχθεί από τους ενδιαφερομένους ενώπιον της Επιτροπής, η οποία λαμβάνει απόφαση εντός προθεσμίας ενός μηνός.

Άρθρο 54

Ο οργανισμός έχει νομική προσωπικότητα και οικονομική αυτονομία.

Το Συμβούλιο, με ειδική πλειοψηφία προτάσει της Επιτροπής, εκδίδει το καταστατικό του οργανισμού.

Το καταστατικό δύναται να τροποποιείται κατά τον ίδιο τρόπο.

Το καταστατικό καθορίζει το κεφάλαιο του οργανισμού και τον τρόπο για την κάλυψή του. Η πλειοψηφία του κεφαλαίου πρέπει σε κάθε περίπτωση να ανήκει στην Κοινότητα και τα κράτη μέλη. Η κατανομή του κεφαλαίου αποφασίζεται διά κοινής συμφωνίας των κρατών μελών.

Το καταστατικό ορίζει τον τρόπο της εμπορικής διαχειρίσεως του οργανισμού. Δύναται να προβλέψει μία εισφορά επί του όγκου των συναλλαγών για την κάλυψη των εξόδων λειτουργίας του οργανισμού.

Άρθρο 55

Τα κράτη μέλη ανακοινώνουν ή μεριμνούν για την ανακοίνωση προς τον οργανισμό όλων των πληροφοριών που είναι αναγκαίες για την άσκηση του δικαιώματός του προαιρεσέως και του αποκλειστικού του δικαιώματος να συνάπτει συμβάσεις προμηθειών.

Άρθρο 56

Τα κράτη μέλη εγγυώνται την ελεύθερη άσκηση της λειτουργίας του οργανισμού στις επικράτειές τους.

Δύνανται να συνιστούν ένα ή περισσότερα όργανα με αρμοδιότητα να εκπροσωπούν στις σχέσεις με τον οργανισμό, τους παραγωγούς και τους καταναλωτές των μη ευρωπαϊκών εδαφών που υπάγονται στη δικαιοδοσία τους.

Τμήμα 2

Μεταλλεύματα, αρχικά υλικά και ειδικά σχάσιμα υλικά προερχόμενα από την Κοινότητα

Άρθρο 57

1. Το δικαίωμα προαιρεσέως του οργανισμού εκτείνεται επί:
  - α) της κτήσεως των δικαιωμάτων χρήσεως και καταναλώσεως των υλικών, των οποίων η κυριότης ανήκει στην Κοινότητα κατά τις διατάξεις του κεφαλαίου 8·
  - β) της κτήσεως του δικαιώματος κυριότητος σε κάθε άλλη περίπτωση.

2. Ο οργανισμός ασκεί το δικαίωμά του προαιρέσεως διά της συνάψεως συμβάσεων με τους παραγωγούς μεταλλευμάτων, αρχικών υλικών ή ειδικών σχάσιμων υλικών.

Με την επιφύλαξη των διατάξεων των άρθρων 58, 62 και 63, κάθε παραγωγός υποχρεούται να προσφέρει στον οργανισμό τα μεταλλεύματα, τα αρχικά υλικά ή τα ειδικά σχάσιμα υλικά, τα οποία παράγει στις επικράτειες των κρατών μελών, πριν από τη χρησιμοποίησή, μεταφορά ή εναποθήκευσή τους.

Άρθρο 58

Αν ένας παραγωγός πραγματοποιεί περισσότερα στάδια παραγωγής μεταξύ του σταδίου εξορύξεως μεταλλεύματος και της παραγωγής του μετάλλου συμπεριλαμβανομένης, υποχρεούται να προσφέρει το προϊόν στον οργανισμό μόνο κατά το στάδιο παραγωγής της επιλογής του.

Το ίδιο ισχύει και για περισσότερες επιχειρήσεις, οι οποίες διατηρούν μεταξύ τους δεσμούς που έχουν εγκαίρως ανακοινωθεί στην Επιτροπή και συζητηθεί μ' αυτήν κατά τη διαδικασία των άρθρων 43 και 44.

Άρθρο 59

Αν ο οργανισμός δεν ασκήσει το δικαίωμά του προαιρέσεως επί του συνόλου ή μέρους της παραγωγής, ο παραγωγός:

- α) δύναται, είτε διά των ιδίων του μέσων είτε διά συμβάσεων έργου «φασόν» να μεταποιεί τα μεταλλεύματα, τα αρχικά υλικά ή τα ειδικά σχάσιμα υλικά, υπό τον όρο ότι θα προσφέρει στον οργανισμό το προϊόν αυτής της μεταποίησεως·
- β) εξουσιοδοτείται με απόφαση της Επιτροπής, να προωδεί εκτός της Κοινότητας τη διαθέσιμη παραγωγή, υπό την προϋπόθεση ότι δεν θα εφαρμόζει ευνοϊκότερους όρους σε σύγκριση με την προσφορά που έγινε προηγουμένως προς τον οργανισμό. Η εξαγωγή των ειδικών υλικών δεν δύναται πάντως να διενεργείται παρά μόνο από τον οργανισμό κατά τις διατάξεις του άρθρου 62.

Η Επιτροπή δεν δύναται να παρέχει την εξουσιοδότησή της, αν οι παραλήπτες αυτών των προμηθειών δεν παρέχουν όλες τις εγγυήσεις για τη διαφύλαξη των γενικών συμφερόντων της Κοινότητας ή αν οι ρήτρες και οι όροι των συμβάσεων αυτών είναι αντίθετοι προς τους σκοπούς της παρούσας Συνθήκης.

Άρθρο 60

Οι καταναλωτές γνωστοποιούν περιοδικώς στον οργανισμό τις ανάγκες τους σε προμήθειες, προσδιορίζοντας τις ποσότητες, τον φυσικό και χημικό χαρακτήρα, τους τόπους προελεύσεως, τις χρήσεις, την κλιμάκωση των παραδόσεων και τους όρους των τιμών, που θα αποτελέσουν τις ρήτρες και τους όρους της συμβάσεως προμηθείας, την οποία επιθυμούν να συνάψουν.

Ομοίως οι παραγωγοί γνωστοποιούν στον οργανισμό τις προσφορές, τις οποίες είναι σε θέση να κάνουν με όλες τις αναγκαίες προδιαγραφές και ιδίως τη διάρκεια των συμβάσεων που επιτρέπουν την κατάρτιση των προγραμμάτων παραγωγής τους. Η διάρκεια αυτών των συμβάσεων δεν δύναται να υπερβαίνει τα δέκα έτη, εκτός αν συναινεί η Επιτροπή.

Ο οργανισμός ενημερώνει όλους τους καταναλωτές επί των προσφορών και του όγκου των αιτήσεων που έχει λάβει και τους καλεί να δώσουν τις παραγγελίες τους εντός ορισμένης προθεσμίας.

Όταν συγκεντρώνει το σύνολο των παραγγελιών αυτών ο οργανισμός γνωστοποιεί τους όρους, υπό τους οποίους δύναται να τις ικανοποιήσει.

Αν ο οργανισμός δεν δύναται να ικανοποιήσει πλήρως όλες τις παραγγελίες που έχει λάβει, κατανέμει τις προμήθειες κατ' αναλογία προς τις παραγγελίες που αντιστοιχούν σε κάθε προσφορά με την επιφύλαξη των διατάξεων των άρθρων 68 και 69.

Οι τρόποι για την αντιπαράθεση προσφορών και ζητήσεων καθορίζονται με κανονισμό του οργανισμού που υπόκειται σε έγκριση της Επιτροπής.

Άρθρο 61

Ο οργανισμός υποχρεούται να ικανοποιεί όλες τις παραγγελίες, εκτός αν υφίστανται νομικά ή πραγματικά εμπόδια που αντιτίθενται στην εκτέλεσή τους.

Δύναται τηρώντας τις διατάξεις του άρθρου 52 να ζητεί από τους καταναλωτές ανάλογες προκαταβολές κατά τη σύναψη των συμβάσεων, είτε λόγω εγγυήσεως είτε για να διευκολύνει τις δικές του μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις προς τους παραγωγούς, που είναι αναγκαίες για την εκτέλεση της παραγγελίας.

Άρθρο 62

1. Ο οργανισμός ασκεί το δικαίωμά του προαιρέσεως επί των ειδικών σχασίμων υλικών, που παράγονται στις επικράτειες των κρατών μελών:

- α) είτε για να ανταποκριθεί στη ζήτηση των καταναλωτών της Κοινότητας, υπό τους όρους του άρθρου 60·
- β) είτε για να εναποθηκεύσει ο ίδιος τα υλικά αυτά·
- γ) είτε για να εξάγει τα υλικά αυτά με την άδεια της Επιτροπής, η οποία λαμβάνει υπόψη τις διατάξεις του άρθρου 59, στοιχείο β), εδάφιο 2.

2. Εντούτοις τα υλικά αυτά και τα χρήσιμα κατάλοιπά τους, χωρίς να παύσουν να υπόκεινται στην εφορμογή των διατάξεων του κεφαλαίου 7, καταλείπονται στον παραγωγό:

- α) είτε για να τα εναποθηκεύει με την άδεια του οργανισμού·
- β) είτε για να τα χρησιμοποιεί στα πλαίσια των δικών του αναγκών·

γ) είτε για να τα θέτει στη διάθεση επιχειρήσεων εγκατεστημένων εντός της Κοινότητας και εντός των ορίων των αναγκών τους οι οποίες συνδέονται με τον παραγωγό αυτό για την εκτέλεση προγράμματος, που έχει εγκαίρως ανακοινωθεί στην Επιτροπή, με άμεσους δεσμούς, που δεν έχουν ως σκοπό ή ως συνέπεια τον περιορισμό της παραγωγής, της τεχνολογικής αναπτύξεως ή των επενδύσεων ή την καταχρηστική δημιουργία ανισοτήτων μεταξύ των καταναλωτών της Κοινότητας.

3. Οι διατάξεις του άρθρου 89, παράγραφος 1, στοιχείο α), εφαρμόζονται επί των ειδικών σχασίμων υλικών, που παράγονται στις επικράτειες των κρατών μελών, επί των οποίων ο οργανισμός δεν έχει ασκήσει το δικαίωμά του προαίρεσως.

Άρθρο 63

Τα μεταλλεύματα, τα αρχικά υλικά ή τα ειδικά σχάσιμα υλικά, τα οποία παράγονται από τις κοινές επιχειρήσεις, χορηγούνται στους καταναλωτές σύμφωνα με τους καταστατικούς ή συμβατικούς κανόνες που διέπουν τις επιχειρήσεις αυτές.

Τμήμα 3

Μεταλλεύματα, αρχικά υλικά και ειδικά σχάσιμα υλικά μη προερχόμενα από την Κοινότητα

Άρθρο 64

Ο οργανισμός, ενεργώντας στα πλαίσια των συμφωνιών που έχουν συναφθεί μεταξύ της Κοινότητας και ενός τρίτου κράτους ή διεθνούς οργανισμού, έχει το αποκλειστικό δικαίωμα, πλην εξαιρέσεων που προβλέπονται από την παρούσα Συνθήκη, να συνάπτει συμφωνίες ή συμβάσεις που έχουν ως κύριο αντικείμενο την προμήθεια μεταλλευμάτων, αρχικών υλικών ή ειδικών σχασίμων υλικών που προέρχονται από το εξωτερικό της Κοινότητας.

Άρθρο 65

Το άρθρο 60 εφαρμόζεται επί των αιτήσεων των καταναλωτών και επί των συμβάσεων μεταξύ των καταναλωτών και του οργανισμού, που αφορούν την προμήθεια μεταλλευμάτων, αρχικών υλικών ή ειδικών σχασίμων υλικών προερχομένων από το εξωτερικό της Κοινότητας.

Εντούτοις ο οργανισμός δύναται να καθορίζει τη γεωγραφική προέλευση των προμηθειών, εφόσον εξασφαλίζει στον καταναλωτή όρους τουλάχιστον εξίσου ευνοϊκούς προς αυτούς που διατυπώνονται στην παραγγελία.

Άρθρο 66

Αν η Επιτροπή διαπιστώσει, κατόπιν αιτήσεως των ενδιαφερομένων καταναλωτών, ότι ο οργανισμός δεν είναι σε θέση να παραδώσει εντός ευλόγου προθεσμίας το σύνολο ή μέρος των προμηθειών που έχουν παραγγελθεί ή ότι δύναται να το πραγματοποιήσει μόνο με καταχρηστικές τιμές, οι καταναλωτές έχουν το δικαίωμα να συνάψουν απευθείας συμβάσεις περί προμηθειών εξωκοινοτικής προελεύσεως, εφόσον οι συμβάσεις αυτές ανταποκρίνονται ουσιαδώς στις ανάγκες που διευτυπώθησαν στην παραγγελία τους.

Το δικαίωμα αυτό παρέχεται για χρονικό διάστημα ενός έτους και δύναται να ανανεώνεται σε περίπτωση παρατάσεως της καταστάσεως που εδικοιολόγησε την παροχή του.

Οι καταναλωτές, οι οποίοι κάνουν χρήση του δικαιώματος που προβλέπεται στο παρόν άρθρο, ανακοινώνουν στην Επιτροπή τις συμβάσεις που σχεδιάζουν να συνάψουν απευθείας. Η Επιτροπή δύναται εντός προθεσμίας ενός μηνός να αντιταχθεί στη σύναψή τους, εάν αντιβαίνουν προς τους σκοπούς της παρούσας Συνθήκης.

Τμήμα 4

Τιμές

Άρθρο 67

Εκτός εξαιρέσεων που προβλέπονται από την παρούσα Συνθήκη οι τιμές προκύπτουν από την αντιπαράθεση προσφορών και ζητήσεων, κατά τους όρους που αναφέρονται στο άρθρο 60, προς τους οποίους τα κράτη μέλη δεν δύνανται να αντιτίθενται διά των εθνικών τους νομοθεσιών.

Άρθρο 68

Απαγορεύεται κάθε πρακτική καθορισμού τιμών, που έχει σκοπό να εξασφαλίσει σε ορισμένους καταναλωτές προνομιακή θέση, κατά καταστρατήγηση της αρχής της ίσης προσβάσεως, η οποία απορρέει από τις διατάξεις του παρόντος κεφαλαίου.

Αν ο οργανισμός διαπιστώσει τέτοια πρακτική, την αναφέρει στην Επιτροπή.

Η Επιτροπή δύναται για τις επίμαχες προσφορές, αν κρίνει βάσιμη τη διαπίστωση, να αποκαθιστά τις τιμές σε επίπεδο ανταποκρινόμενο προς την αρχή της ίσης προσβάσεως.

Άρθρο 69

Το Συμβούλιο, αποφασίζοντας ομοφώνως προτάσει της Επιτροπής, δύναται να καθορίζει τις τιμές.

Ο οργανισμός, όταν κατ' εφαρμογή του άρθρου 60 καθορίζει τους όρους υπό τους οποίους δύνανται να ικανοποιούνται οι παραγγελίες, δύναται να προτείνει στους καταναλωτές, που έχουν δώσει παραγγελίες, εξίσωση των τιμών.

Τμήμα 5

Διατάξεις περί της πολιτικής εφοδιασμού

Άρθρο 70

Η Επιτροπή δύναται, εντός των ορίων που προβλέπονται στον προϋπολογισμό της Κοινότητας, να παρεμβαίνει οικονομικώς, υπό τις προϋποθέσεις τις οποίες εκείνη ορίζει, στα προγράμματα μεταλλευτικής έρευνας στα εδάφη των κρατών μελών.

Η Επιτροπή δύναται να απευθύνει στα κράτη μέλη συστάσεις για την ανάπτυξη της μεταλλευτικής έρευνας και εκμεταλλεύσεως.

Τα κράτη μέλη απευθύνουν κατ' έτος προς την Επιτροπή έκθεση επί της αναπτύξεως της μεταλλευτικής έρευνας και της παραγωγής, των πιθανών αποθεμάτων και των επενδύσεων στον μεταλλευτικό τομέα, που επραγματοποιήθησαν ή σχεδιάζονται στις επικράτειές τους. Οι εκθέσεις αυτές υποβάλλονται στο Συμβούλιο, με τη γνώμη της Επιτροπής, κυρίως εις ό,τι αφορά την ανταπόκριση των κρατών μελών στις συστάσεις που τους απευθύνθηκαν δυνάμει της προηγούμενης παραγράφου.

Αν το Συμβούλιο, καλούμενο υπό της Επιτροπής, διαπιστώσει με ειδική πλειοψηφία ότι, παρά τις δυνατότητες εξορύξεως που φαίνονται ως οικονομικώς δικαιολογημένες μακροπροθέσμως, τα μέτρα ερεύνης και η αύξηση της εξορύξεως μεταλλευμάτων εξακολουθούν να είναι αισθητώς ανεπαρκή, το ενδιαφερόμενο κράτος μέλος θεωρείται ότι παρητήθη από το δικαίωμα ίσης προσβάσεως στους άλλους εσωτερικούς πόρους της Κοινότητας για ολόκληρο το χρονικό διάστημα, κατά το οποίο δεν επανορθώνει αυτή την κατάσταση, τόσο για το ίδιο όσο και για τους υπηκόους του.

Άρθρο 71

Η Επιτροπή απευθύνει στα κράτη μέλη κάθε χρήσιμη σύσταση σχετικά με τις φορολογικές και μεταλλευτικές ρυθμίσεις.

Άρθρο 72

Ο οργανισμός δύναται να δημιουργεί επί των διαθεσίμων ποσοτήτων που υφίστανται στο εσωτερικό της Κοινότητας ή εκτός αυτής τα αναγκαία εμπορικά αποθέματα προς διευκόλυνση του εφοδιασμού ή των τρεχουσών παραδόσεων της Κοινότητας.

Η Επιτροπή δύναται κατά περίπτωση να αποφασίζει τη δημιουργία αποθεμάτων ασφαλείας. Οι μέθοδοι χρηματοδοτήσεως των αποθεμάτων αυτών εγκρίνονται από το Συμβούλιο με ειδική πλειοψηφία προτάσει της Επιτροπής.

Τμήμα 6

Ειδικές διατάξεις

Άρθρο 73

Αν συμφωνία ή σύμβαση μεταξύ κράτους μέλους, προσώπου ή επιχειρήσεως αφενός και τρίτου κράτους, ενός διεθνούς οργανισμού ή υπηκόου τρίτου κράτους αφετέρου προβλέπει παρεμπιπτόντως και παραδόσεις προϊόντων, τα οποία εμπίπτουν στην αρμοδιότητα του οργανισμού, είναι αναγκαία η προηγούμενη συναίνεση της Επιτροπής για τη σύναψη ή την ανανέωση της συμφωνίας ή συμβάσεως αυτής, εις ό,τι αφορά την παράδοση των προϊόντων αυτών.

Άρθρο 74

Η Επιτροπή δύναται να εξαιρεί από την εφαρμογή των διατάξεων του παρόντος κεφαλαίου τη μεταφορά, την εισαγωγή ή την εξαγωγή μικρών ποσοτήτων μεταλλευμάτων, αρχικών υλικών ή ειδικών σχασίμων υλικών της τάξεως των χρησιμοποιουμένων συνήθως για την έρευνα.

Κάθε μεταφορά, εισαγωγή ή εξαγωγή, που πραγματοποιείται δυνάμει αυτής της διατάξεως, πρέπει να γνωστοποιείται στον οργανισμό.

Άρθρο 75

Οι διατάξεις του παρόντος κεφαλαίου δεν εφαρμόζονται επί υποχρεώσεων που έχουν ως αντικείμενο την κατεργασία, τη μεταποίηση ή τη μορφοποίηση των μεταλλευμάτων, αρχικών υλικών ή ειδικών σχασίμων υλικών:

- α) που έχουν αναληφθεί από περισσότερα πρόσωπα ή επιχειρήσεις, εφόσον τα κατεργασμένα, μεταποιημένα ή μορφοποιημένα υλικά επιστρέφονται στο πρόσωπο ή την επιχείρηση προελεύσεως·
- β) που έχουν αναληφθεί από πρόσωπο ή επιχείρηση αφενός και διεθνή οργανισμό ή υπήκοο τρίτου κράτους αφετέρου, εφόσον η κατεργασία, μεταποίηση ή μορφοποίηση των υλικών γίνεται εκτός της Κοινότητας και επιστρέφονται στο πρόσωπο ή την επιχείρηση προελεύσεως·
- γ) που έχουν αναληφθεί από πρόσωπο ή επιχείρηση αφενός και διεθνή οργανισμό ή υπήκοο τρίτου κράτους αφετέρου, εφόσον η κατεργασία, μεταποίηση ή μορφοποίηση των υλικών γίνεται εντός της Κοινότητας και επιστρέφονται είτε στον οργανισμό ή στον υπήκοο από τον οποίο προέρχονται είτε σε οποιονδήποτε άλλο παραλήπτη ευρισκόμενο εκτός της Κοινότητας και υποδεικνυόμενο από τον οργανισμό ή τον υπήκοο αυτό.

Τα ενδιαφερόμενα πρόσωπα ή επιχειρήσεις οφείλουν πάντως να κοινοποιούν στον οργανισμό την ύπαρξη σχετικών υποχρεώσεων και από της υπογραφής των συμβάσεων τις ποσότητες των υλικών που αποτελούν αντικείμενο αυτών των διακινήσεων. Σχετικά με τις δεσμεύσεις που αναφέρονται στο στοιχείο β), η Επιτροπή δύναται να αντιταχθεί, αν κρίνει ότι η μεταποίηση ή μορφοποίηση δεν δύναται να εξασφαλισθεί με αποτελεσματικότητα και ασφάλεια και χωρίς απώλεια υλικού προς βλάβη της Κοινότητας.

Τα υλικά που αποτελούν αντικείμενο των υποχρεώσεων αυτών υποβάλλονται στις επικράτειες των κρατών μελών στα μέτρα ελέγχου, τα οποία προβλέπονται στο κεφάλαιο 7. Οι διατάξεις του κεφαλαίου 8 δεν εφαρμόζονται πάντως επί των ειδικών σχασίμων υλικών τα οποία αποτελούν αντικείμενο των υποχρεώσεων που αναφέρονται στο στοιχείο γ).

Άρθρο 76

Οι διατάξεις του παρόντος κεφαλαίου δύνανται, κυρίως στην περίπτωση κατά την οποία απρόβλεπτες περιστάσεις θα προκαλούσαν κατάσταση γενικής ελλείψεως, να τροποποιούνται με πρωτοβουλία ενός κράτους μέλους ή της Επιτροπής από το Συμβούλιο που αποφασίζει ομοφώνως προτάσει της Επιτροπής και κατόπιν διαβουλεύσεως με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο. Η Επιτροπή υποχρεούται να εξετάζει κάθε αίτηση που διατυπώνει κράτος μέλος.

Μετά πάροδο χρονικής περιόδου επτά ετών από την 1η Ιανουαρίου 1958, το Συμβούλιο δύναται να επικυρώσει το σύνολο των διατάξεων αυτών. Ελλείψει επικυρώσεως εκδίδονται νέες διατάξεις σχετικά με το αντικείμενο του παρόντος κεφαλαίου σύμφωνα με τη διαδικασία που καθορίζεται στην προηγούμενη παράγραφο.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 7

Έλεγχος διασφαλίσεων*Άρθρο 77*

Η Επιτροπή οφείλει να βεβαιώνεται, σύμφωνα με τους όρους του παρόντος κεφαλαίου, ότι στις επικράτειες των κρατών μελών:

- α) τα μεταλλεύματα, τα αρχικά υλικά και τα ειδικά σχάσιμα υλικά δεν χρησιμοποιούνται κατά τρόπο διάφορο από αυτόν που έχουν δηλώσει οι καταναλωτές τους·
- β) τηρούνται οι διατάξεις περί εφοδιασμού και όλες οι ειδικές υποχρεώσεις σχετικά με τον έλεγχο, που ανέλαβε η Κοινότητα με συμφωνία που συνήφθη με τρίτο κράτος ή διεθνή οργανισμό.

Άρθρο 78

Όποιος ιδρύει ή εκμεταλλεύεται εγκατάσταση για την παραγωγή, το διαχωρισμό ή οποιανδήποτε χρησιμοποίηση αρχικών υλικών ή ειδικών σχασίμων υλικών ή και διά την κατεργασία ακτινοβοληθέντων πυρηνικών καυσίμων υποχρεούται να δηλώσει στην Επιτροπή τα βασικά τεχνικά χαρακτηριστικά της εγκαταστάσεως, κατά το μέτρο που η γνώση τους είναι αναγκαία για την πραγματοποίηση των σκοπών που ορίζονται στο άρθρο 77.

Οι μέθοδοι για τη χημική κατεργασία ακτινοβοληθέντων υλικών απαιτούν έγκριση της Επιτροπής, κατά το αναγκαίο μέτρο για την πραγματοποίηση των σκοπών του άρθρου 77.

Άρθρο 79

Η Επιτροπή απαιτεί την τήρηση και υποβολή καταστάσεων δραστηριότητας, για να καταστεί δυνατή η λογιστική παρακολούθηση των μεταλλευμάτων, των αρχικών υλικών και των ειδικών σχασίμων υλικών που εχρησιμοποιήθησαν ή παρήχθησαν. Το ίδιο ισχύει και για τη μεταφορά των αρχικών υλικών και των ειδικών σχασίμων υλικών.

Οι υπόχρεοι κοινοποιούν στις αρχές του ενδιαφερομένου κράτους μέλους τις ανακοινώσεις που απευθύνουν στην Επιτροπή κατά το άρθρο 78 και την πρώτη παράγραφο του παρόντος άρθρου.

Η φύση και η έκταση των υποχρεώσεων, που προβλέπονται στην πρώτη παράγραφο του παρόντος άρθρου, ορίζονται με κανονισμό που εκδίδεται από την Επιτροπή και εγκρίνεται από το Συμβούλιο.

Άρθρο 80

Η Επιτροπή δύναται να απαιτεί την εναποθήκευση στον οργανισμό ή σε άλλες αποθήκες που ελέγχονται ή δύνανται να ελέγχονται απ' αυτήν κάθε πλεονάσματος ειδικών σχασίμων υλικών, τα οποία επαναποκτώνται ή αποκτώνται ως υποπροϊόντα και δεν χρησιμοποιούνται πραγματικά ή δεν είναι έτοιμα για να χρησιμοποιηθούν.

Τα ειδικά σχάσιμα υλικά των οποίων η εναποθήκευση γίνεται κατ' αυτό τον τρόπο πρέπει να αποδίδονται χωρίς καθυστέρηση στους ενδιαφερομένους κατόπιν αιτήσεώς τους.

Άρθρο 81

Η Επιτροπή δύναται να αποστέλλει επιθεωρητές στις επικράτειες των κρατών μελών. Πριν από την πρώτη αποστολή την οποία αναθέτει σε έναν επιθεωρητή στην επικράτεια ενός κράτους μέλους, η Επιτροπή προβαίνει σε συνεννόηση με το κράτος αυτό, η οποία ισχύει και για όλες τις επόμενες αποστολές του επιθεωρητού αυτού.

Επιδεικνύοντας έγγραφο που πιστοποιεί την ιδιότητά τους, οι επιθεωρητές έχουν οποτεδήποτε πρόσβαση σε όλους τους τόπους, σε όλα τα στοιχεία πληροφόρησης και σε όλα τα πρόσωπα, τα οποία ως εκ του επαγγέλματός τους ασχολούνται με υλικά, εξοπλισμούς ή εγκαταστάσεις που υπόκεινται στον έλεγχο ο οποίος προβλέπεται στο παρόν κεφάλαιο, κατά το μέτρο που είναι αναγκαίο για τον έλεγχο των μεταλλευμάτων, των αρχικών υλικών και των ειδικών σχασίμων υλικών και για την εξασφάλιση της τηρήσεως των διατάξεων του άρθρου 77. Κατόπιν αιτήσεως του ενδιαφερομένου κράτους, οι επιθεωρητές, οι οποίοι ορίστηκαν από την Επιτροπή, συνοδεύονται από εκπροσώπους των αρχών του κράτους αυτού, με την επιφύλαξη ότι εκ του λόγου αυτού δεν θα καθυστερήσουν ή δεν θα παρεμποδισθούν με άλλο τρόπο στην άσκηση των καθηκόντων τους.

Σε περίπτωση αρνήσεως στην άσκηση ελέγχου, η Επιτροπή υποχρεούται να ζητήσει από τον πρόεδρο του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης ένταλμα προς διασφάλιση του ελέγχου αυτού δι' εξαναγκασμού. Ο πρόεδρος του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης αποφασίζει εντός προθεσμίας τριών ημερών.

Αν υφίσταται κίνδυνος από την καθυστέρηση, η Επιτροπή δύναται να εκδώσει η ίδια υπό τύπον αποφάσεως γραπτή διαταγή διενεργείας του ελέγχου. Η διαταγή αυτή υποβάλλεται αμελλητί στον πρόεδρο του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης για την εκ των υστέρων έγκριση.

Μετά την έκδοση του εντάλματος ή της αποφάσεως, οι εθνικές αρχές του ενδιαφερομένου κράτους διασφαλίζουν την πρόσβαση των επιθεωρητών στους τόπους που υποδεικνύονται στο ένταλμα ή την απόφαση.

Άρθρο 82

Οι επιθεωρητές προσλαμβάνονται από την Επιτροπή.

Έχουν την εξουσία να ζητούν τα λογιστικά στοιχεία που προβλέπονται στο άρθρο 79 και να τα ελέγχουν. Αναφέρουν στην Επιτροπή κάθε παράβαση.

Η Επιτροπή δύναται να εκδώσει οδηγία, για να υποχρεώσει το ενδιαφερόμενο κράτος μέλος να λάβει εντός τακτής προθεσμίας όλα τα αναγκαία μέτρα για να παύσει η παράβαση που έχει διαπιστωθεί. Η Επιτροπή ενημερώνει σχετικώς το Συμβούλιο.

Αν το κράτος μέλος δεν συμμορφωθεί εντός της ταχθείσας προθεσμίας προς την οδηγία αυτή της Επιτροπής, η Επιτροπή ή κάθε ενδιαφερόμενο κράτος μέλος δύναται, κατά παρέκκλιση των άρθρων 258 και 259 της συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, να προσφύγει απευθείας ενώπιον του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Άρθρο 83

1. Σε περίπτωση παραβάσεως από πρόσωπα ή επιχειρήσεις των υποχρεώσεων που τους επιβάλλονται από το παρόν κεφάλαιο η Επιτροπή δύναται να τους επιβάλει κυρώσεις.

Οι κυρώσεις αυτές είναι κατά σειρά βαρύτητας:

- α) η προειδοποίηση·
- β) η στέρηση ειδικών πλειονεκτημάτων, όπως η οικονομική συνδρομή ή η τεχνική βοήθεια·
- γ) η θέση της επιχειρήσεως, για χρονική περίοδο κατ' ανώτατο όριο τεσσάρων μηνών, υπό τη διοίκηση προσώπου ή συλλογικού οργάνου που ορίζεται διά κοινής συμφωνίας μεταξύ της Επιτροπής και του κράτους στο οποίο υπάγεται η επιχείρηση·
- δ) η ολική ή μερική αφαίρεση αρχικών υλικών ή ειδικών σχασίμων υλικών.

2. Οι αποφάσεις της Επιτροπής που συνεπάγονται υποχρέωση παραδόσεως και εκδίδονται κατ' εφαρμογή της προηγούμενης παραγράφου αποτελούν τίτλο εκτελεστό. Δύνανται να εκτελούνται στις επικράτειες των κρατών μελών κατά τους όρους του άρθρου 164.

Κατά παρέκκλιση των διατάξεων του άρθρου 157, οι προσφυγές που ασκούνται ενώπιον το Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης κατά των αποφάσεων της Επιτροπής, διά των οποίων επιβάλλονται κυρώσεις που προβλέπονται στην προηγούμενη παράγραφο, έχουν ανασταλτικό αποτέλεσμα. Εντούτοις, το Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης δύναται, κατόπιν αιτήσεως της Επιτροπής ή κάθε ενδιαφερομένου κράτους μέλους, να διατάξει την άμεση εκτέλεση της αποφάσεως.

Η προστασία των θιγομένων συμφερόντων πρέπει να διασφαλίζεται με κατάλληλη νομική διαδικασία.

3. Η Επιτροπή δύναται να απευθύνει στα κράτη μέλη κάθε σύσταση σχετικά με νομοθετικές ή κανονιστικές διατάξεις, που δύνανται να διασφαλίσουν στις επικράτειές τους την τήρηση των υποχρεώσεων που προκύπτουν από το παρόν κεφάλαιο.

4. Τα κράτη μέλη εξασφαλίζουν την εκτέλεση των κυρώσεων και, εφόσον συντρέχει περίπτωση, την άρση των παραβάσεων από αυτούς που τις ετέλεσαν.

Άρθρο 84

Κατά τη διεξαγωγή του ελέγχου δεν γίνεται διάκριση λόγω του προορισμού των μεταλλευμάτων, αρχικών υλικών και των ειδικών σχασίμων υλικών.

Το πεδίο, ο τρόπος διεξαγωγής του ελέγχου και οι εξουσίες των οργάνων, στα οποία ανατίθεται ο έλεγχος, περιορίζονται στην πραγματοποίηση των σκοπών που καθορίζονται στο παρόν κεφάλαιο.

Ο έλεγχος δεν δύναται να επεκταθεί σε υλικά προοριζόμενα για αμυντικές ανάγκες που ευρίσκονται σε φάση ειδικής κατεργασίας για τις ανάγκες αυτές ή μετά την κατεργασία αυτή τοποθετούνται ή εναποθηκεύονται βάσει επιχειρησιακού σχεδίου σε στρατιωτική εγκατάσταση.

Άρθρο 85

Εφόσον το απαιτούν νέες περιστάσεις, ο τρόπος εφαρμογής του ελέγχου, που προβλέπεται στο παρόν κεφάλαιο, δύναται να προσαρμόζεται με πρωτοβουλία ενός κράτους μέλους ή της Επιτροπής, από το Συμβούλιο που αποφασίζει ομοφώνως προτάσει της Επιτροπής και μετ' ακρόαση του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου. Η Επιτροπή υποχρεούται να εξετάζει κάθε αίτηση που διατυπώνει κράτος μέλος.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 8

Το καθεστώς ιδιοκτησίας

Άρθρο 86

Τα ειδικά σχάσιμα υλικά αποτελούν ιδιοκτησία της Κοινότητας.

Το δικαίωμα κυριότητας της Κοινότητας εκτείνεται επί όλων των ειδικών σχασίμων υλικών, τα οποία παράγονται ή εισάγονται από κράτος μέλος, πρόσωπο ή επιχείρηση και υποβάλλονται στον έλεγχο ασφαλείας, που προβλέπεται στο κεφάλαιο 7.

Άρθρο 87

Τα κράτη μέλη, τα πρόσωπα ή οι επιχειρήσεις έχουν επί των ειδικών σχασίμων υλικών, τα οποία περιέρχονται κανονικώς στην κατοχή τους, το πλέον ευρύ δικαίωμα χρήσεως και καταναλώσεως, με την επιφύλαξη των υποχρεώσεων που προκύπτουν από τις διατάξεις της παρούσας Συνθήκης, κυρίως εις ό,τι αφορά τον έλεγχο ασφαλείας, το δικαίωμα προαιρέσεως του οργανισμού και την προστασία της υγείας.

Άρθρο 88

Ο οργανισμός τηρεί επ' ονόματι της Κοινότητας ειδικό λογαριασμό που ονομάζεται «οικονομικός λογαριασμός των ειδικών σχασίμων υλικών».

Άρθρο 89

1. Στον οικονομικό λογαριασμό των ειδικών σχασίμων υλικών:
  - α) εγγράφεται σε πίστωση της Κοινότητας και σε χρέωση του ωφελουμένου κράτους μέλους, προσώπου ή επιχειρήσεως, η αξία των ειδικών σχασίμων υλικών που έχουν αφευθεί ή τεθεί στη διάθεση αυτού του κράτους, του προσώπου ή της επιχειρήσεως·
  - β) εγγράφεται σε χρέωση της Κοινότητας και σε πίστωση του κράτους μέλους, προσώπου ή επιχειρήσεως η αξία των ειδικών σχασίμων υλικών που παράγονται ή εισάγονται από αυτό το κράτος, το πρόσωπο ή την επιχείρηση και καθίστανται ιδιοκτησία της Κοινότητας. Ανάλογη εγγραφή γίνεται όταν κράτος μέλος, πρόσωπο ή επιχείρηση αποδίδουν εις είδος στην Κοινότητα ειδικά σχάσιμα υλικά, τα οποία προηγουμένως είχαν αφευθεί ή τεθεί στη διάθεση αυτού του κράτους, του προσώπου ή της επιχειρήσεως.

2. Οι διακυμάνσεις της αξίας, στις οποίες υπόκεινται τα ειδικά σχάσιμα υλικά, καταχωρούνται λογιστικώς κατά τρόπο ώστε να μην προκύπτει ζημία ή κέρδος για την Κοινότητα. Οι κίνδυνοι βαρύνουν ή ωφελούν τους κατόχους.
3. Τα υπόλοιπα που προκύπτουν από τις ανωτέρω πράξεις είναι αμέσως απαιτητά κατόπιν αιτήσεως του πιστωτού.
4. Για την εφαρμογή του παρόντος κεφαλαίου, ο οργανισμός θεωρείται ως επιχείρηση όσον αφορά τις πράξεις, που γίνονται για λογαριασμό του.

Άρθρο 90

Εφόσον το απαιτούν νέες περιστάσεις οι διατάξεις του παρόντος κεφαλαίου σχετικά με το δικαίωμα κυριότητας της Κοινότητας δύνανται να προσαρμοσθούν κατόπιν πρωτοβουλίας ενός κράτους μέλους ή της Επιτροπής, από το Συμβούλιο που αποφασίζει ομοφώνως, προτάσει της Επιτροπής, και κατόπιν διαβουλεύσεως με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο. Η Επιτροπή υποχρεούται να εξετάζει κάθε αίτηση που διατυπώνει κράτος μέλος.

Άρθρο 91

Το καθεστώς ιδιοκτησίας που εφαρμόζεται επί όλων των αντικειμένων, υλικών και περιουσιακών στοιχείων που δεν υπόκεινται δυνάμει του παρόντος κεφαλαίου στο δικαίωμα κυριότητας της Κοινότητας καθορίζεται από τη νομοθεσία κάθε κράτους μέλους.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 9

Η κοινή πυρηνική αγορά

Άρθρο 92

Οι διατάξεις του παρόντος κεφαλαίου εφαρμόζονται επί των περιουσιακών στοιχείων και προϊόντων, τα οποία αναγράφονται στους πίνακες, που αποτελούν το παράρτημα IV της παρούσας Συνθήκης.

Οι πίνακες αυτοί δύνανται να τροποποιούνται κατόπιν πρωτοβουλίας της Επιτροπής ή ενός κράτους μέλους από το Συμβούλιο, που αποφασίζει προτάσει της Επιτροπής.

Άρθρο 93

Τα κράτη μέλη απαγορεύουν μεταξύ τους όλους τους εισαγωγικούς και εξαγωγικούς δασμούς ή φορολογικές επιβαρύνσεις ισοδυνάμου αποτελέσματος και όλους τους ποσοτικούς περιορισμούς τόσο κατά την εισαγωγή όσο και κατά την εξαγωγή:

- α) επί των προϊόντων, τα οποία αναγράφονται στους πίνακες A¹ και A².
- β) επί των προϊόντων, τα οποία αναγράφονται στον πίνακα Β, εφόσον εφαρμόζεται για τα προϊόντα αυτά Κοινό Δασμολόγιο και συνοδεύονται από πιστοποιητικό που εκδίδεται από την Επιτροπή, με το οποίο βεβαιώνεται ο προορισμός τους για πυρηνικούς σκοπούς.

Τα μη ευρωπαϊκά εδάφη που υπάγονται στη δικαιοδοσία ενός κράτους μέλους δύνανται εντούτοις να εξακολουθούν να εισπράττουν εισαγωγικούς και εξαγωγικούς δασμούς ή φορολογικές επιβαρύνσεις ισοδυνάμου αποτελέσματος, αποκλειστικώς φορολογικού χαρακτήρα. Το ύψος και το καθεστώς αυτών των δασμών και φορολογικών επιβαρύνσεων δεν είναι δυνατό να θεμελιώνει διακρίσεις μεταξύ αυτού του κράτους και των λοιπών κρατών μελών.

Άρθρα 94 και 95

(καταργήθηκαν)

Άρθρο 96

Τα κράτη μέλη καταργούν έναντι των υπηκόων των κρατών μελών κάθε περιορισμό επί της ιθαγενείας, για την κατάληψη θέσεων ειδικευμένου προσωπικού στον πυρηνικό τομέα, με την επιφύλαξη των περιορισμών που προκύπτουν από τις θεμελιώδεις ανάγκες δημοσίας τάξεως, δημοσίας ασφαλείας και δημοσίας υγείας.

Το Συμβούλιο, κατόπιν διαβουλεύσεως με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, δύναται με ειδική πλειοψηφία, προτάσει της Επιτροπής, η οποία ζητεί προηγουμένως τη γνώμη της Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής, να εκδώσει τις οδηγίες που αφορούν τον τρόπο εφαρμογής του παρόντος άρθρου.

Άρθρο 97

Κανένας περιορισμός βασιζόμενος στην ιθαγένεια δεν αντιτάσσεται στα φυσικά ή νομικά πρόσωπα δημοσίου ή ιδιωτικού δικαίου που εξαρτώνται από τη δικαιοδοσία ενός κράτους μέλους, εφόσον επιθυμούν να συμμετέχουν στην κατασκευή πυρηνικών εγκαταστάσεων επιστημονικού ή βιομηχανικού χαρακτήρα εντός της Κοινότητας.

Άρθρο 98

Τα κράτη μέλη λαμβάνουν όλα τα αναγκαία μέτρα για να διευκολύνουν τη σύναψη συμβάσεων ασφαλίσεως σχετικά με την κάλυψη του ατομικού κινδύνου.

Το Συμβούλιο, κατόπιν διαβουλεύσεως με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, εκδίδει με ειδική πλειοψηφία, προτάσει της Επιτροπής, η οποία ζητεί προηγουμένως τη γνώμη της Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής, τις οδηγίες που αφορούν τον τρόπο εφαρμογής του παρόντος άρθρου.

Άρθρο 99

Η Επιτροπή δύναται να διατυπώνει συστάσεις που τείνουν να διευκολύνουν την κίνηση κεφαλαίων τα οποία προορίζονται για τη χρηματοδότηση των κλάδων παραγωγής που αναφέρονται στον πίνακα του παραρτήματος II της παρούσας Συνθήκης.

Άρθρο 100

(καταργήθηκε)

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 10

Οι εξωτερικές σχέσεις*Άρθρο 101*

Στο πλαίσιο της αρμοδιότητάς της, η Κοινότητα δύναται να αναλαμβάνει δεσμεύσεις διά της συνάψεως συμφωνιών ή συμβάσεων με τρίτο κράτος, διεθνή οργανισμό ή υπήκοο τρίτου κράτους.

Η Επιτροπή διαπραγματεύεται τις συμφωνίες ή συμβάσεις αυτές σύμφωνα με τις οδηγίες του Συμβουλίου. Οι συμφωνίες ή συμβάσεις αυτές συνάπτονται από την Επιτροπή με την έγκριση του Συμβουλίου που αποφασίζει με ειδική πλειοψηφία.

Εντούτοις, τις συμφωνίες ή συμβάσεις των οποίων η εκτέλεση δεν απαιτεί παρέμβαση του Συμβουλίου και δύναται να εξασφαλιστεί εντός των ορίων του σχετικού προϋπολογισμού διαπραγματεύεται ή συνάπτει η Επιτροπή με την υποχρέωση να ενημερώνει σχετικά το Συμβούλιο.

Άρθρο 102

Οι συμφωνίες ή συμβάσεις, που συνάπτονται με τρίτο κράτος, διεθνή οργανισμό ή υπήκοο τρίτου κράτους, στις οποίες συμβαλλόμενοι είναι εκτός από την Κοινότητα ένα ή περισσότερα κράτη μέλη, δύναται να τίθενται σε ισχύ μόνο αφού κοινοποιηθεί προς την Επιτροπή εκ μέρους όλων των ενδιαφερομένων κρατών μελών ότι οι συμφωνίες ή συμβάσεις αυτές ετέθησαν σε ισχύ σύμφωνα με τις διατάξεις του εσωτερικού τους δικαίου.

Άρθρο 103

Τα κράτη μέλη γνωστοποιούν στην Επιτροπή τα σχέδια τους συμφωνιών ή συμβάσεων με τρίτο κράτος, διεθνή οργανισμό ή υπήκοο τρίτου κράτους, κατά το μέτρο που οι συμφωνίες ή συμβάσεις αυτές εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής της παρούσας Συνθήκης.

Αν σχέδιο συμφωνίας ή συμβάσεως περιέχει ρήτρες, οι οποίες εμποδίζουν την εφαρμογή της παρούσας Συνθήκης, η Επιτροπή απευθύνει τις παρατηρήσεις της στο ενδιαφερόμενο κράτος εντός προθεσμίας ενός μηνός από της λήψεως της προς αυτήν γνωστοποίησεως.

Το κράτος αυτό δύναται να συνάψει τη σχεδιαζόμενη συμφωνία ή σύμβαση μόνον αφού επιτύχει την άρση των αντιρρήσεων της Επιτροπής ή συμμορφωθεί προς την απόφαση του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης, το οποίο αποφαινεται κατεπειγόντως κατόπιν αιτήσεως του κράτους αυτού, αν οι ρήτρες αυτές είναι σύμφωνες προς τις διατάξεις της παρούσας Συνθήκης. Η αίτηση δύναται να υποβληθεί στο Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης οποτεδήποτε από της λήψεως από το κράτος των παρατηρήσεων της Επιτροπής.

Άρθρο 104

Κάθε πρόσωπο ή επιχείρηση, που συνάπτει ή ανανεώνει, μετά την 1η Ιανουαρίου 1958 ή, για τα κράτη που προσχωρούν, μετά την ημερομηνία της προσχώρησής τους, συμφωνίες ή συμβάσεις με τρίτο κράτος, διεθνή οργανισμό ή υπήκοο τρίτου κράτους, δεν δύναται να επικαλείται τις συμφωνίες ή τις συμβάσεις αυτές για να αποφύγει τις υποχρεώσεις οι οποίες του επιβάλλονται από την παρούσα Συνθήκη.

Κάθε κράτος μέλος λαμβάνει όλα τα μέτρα που κρίνει αναγκαία, για να γνωστοποιεί στην Επιτροπή, κατόπιν αιτήσεώς της, κάθε πληροφορία σχετική με τις συμφωνίες ή συμβάσεις, που συνάπτονται μετά τις ημερομηνίες που αναφέρονται στο προηγούμενο εδάφιο, εντός του πεδίου εφαρμογής της παρούσας Συνθήκης, από κάθε πρόσωπο ή επιχείρηση με τρίτο κράτος, διεθνή οργανισμό ή υπήκοο τρίτου κράτους. Η Επιτροπή δύναται να απαιτεί τη γνωστοποίηση των πληροφοριών αυτών μόνο για να διαπιστώσει ότι οι συμφωνίες ή συμβάσεις αυτές δεν περιέχουν ρήτρες που εμποδίζουν την εφαρμογή της παρούσας Συνθήκης.

Κατόπιν αιτήσεως της Επιτροπής, το Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης αποφαινεται αν οι συμφωνίες ή συμβάσεις αυτές συμβιβάζονται προς τις διατάξεις της παρούσας Συνθήκης.

Άρθρο 105

Οι διατάξεις της παρούσας Συνθήκης δεν δύναται να αντιταχθούν στην εκτέλεση των συμφωνιών ή συμβάσεων, που έχουν συναφθεί προ της 1ης Ιανουαρίου 1958 ή, για τα κράτη που προσχωρούν, πριν από την ημερομηνία της προσχώρησής τους από κράτος μέλος, πρόσωπο ή επιχείρηση με τρίτο κράτος, διεθνή οργανισμό ή υπήκοο τρίτου κράτους, εφόσον οι συμφωνίες ή συμβάσεις αυτές έχουν ανακοινωθεί στην Επιτροπή το αργότερο τριάντα ημέρες μετά τις εν λόγω ημερομηνίες.

Εντούτοις, οι συμφωνίες ή συμβάσεις που συνήφθησαν κατά το χρονικό διάστημα από της 25ης Μαρτίου 1957 μέχρι της 1ης Ιανουαρίου 1958, ή, για τα κράτη που προσχωρούν, από της υπογραφής της Πράξης προσχώρησης μέχρι της ημερομηνίας προσχώρησής τους, από πρόσωπο ή επιχείρηση με τρίτο κράτος, διεθνή οργανισμό ή υπήκοο τρίτου κράτους δεν δύναται να αντιταχθούν στην παρούσα Συνθήκη, αν κατά την κρίση του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης, αποφαινομένου κατόπιν αιτήσεως της Επιτροπής, η πρόθεση αποφυγής της εφαρμογής των διατάξεων της Συνθήκης αυτής υπήρξε για οποιοδήποτε των μερών ένας από τους καθοριστικούς λόγους για τη σύναψη της συμφωνίας ή της σύμβασής.

Άρθρο 106

Τα κράτη μέλη, τα οποία, προ της 1ης Ιανουαρίου 1958 ή, για τα κράτη που προσχωρούν, πριν από την ημερομηνία της προσχώρησής τους, έχουν συνάψει συμφωνίες με τρίτα κράτη οι οποίες αποσκοπούν σε συνεργασία στον τομέα της πυρηνικής ενέργειας, υποχρεούνται να διεξάγουν από κοινού με την Επιτροπή τις αναγκαίες διαπραγματεύσεις με τα τρίτα αυτά κράτη, προκειμένου η Κοινότητα να αναλάβει κατά το δυνατόν τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις που απορρέουν από τις συμφωνίες αυτές.

Για κάθε νέα συμφωνία που προκύπτει από τις διαπραγματεύσεις αυτές απαιτείται η συναίνεση του κράτους μέλους ή των κρατών μελών που υπέγραψαν τις ανωτέρω συμφωνίες καθώς επίσης και η έγκριση του Συμβουλίου, που αποφασίζει με ειδική πλειοψηφία.

ΤΙΤΛΟΣ ΙΙΙ

ΘΕΣΜΙΚΕΣ ΚΑΙ ΔΗΜΟΣΙΟΝΟΜΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1

Εφαρμογή ορισμένων διατάξεων της συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση και της συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης**Άρθρο 106α**

1. Το άρθρο 7, τα άρθρα 13 έως 19, το άρθρο 48, παράγραφοι 2 έως 5, και τα άρθρα 49 έως 50 της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση, το άρθρο 15 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, τα άρθρα 223 έως 236, τα άρθρα 237 έως 244, το άρθρο 245, τα άρθρα 246 έως 270, τα άρθρα 272, 273 και 274, τα άρθρα 277 έως 281, τα άρθρα 285 έως 304, τα άρθρα 310 έως 320, τα άρθρα 322, έως 325, και τα άρθρα 336, 342 και 344 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, καθώς και το Πρωτόκολλο για τις μεταβατικές διατάξεις εφαρμόζονται στην παρούσα Συνθήκη.
2. Στο πλαίσιο της παρούσας Συνθήκης, οι αναφορές στην «Ένωση», τη «Συνθήκη για την Ευρωπαϊκή Ένωση», τη «Συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης» ή στις «Συνθήκες», στις διατάξεις της παραγράφου 1 καθώς και σε εκείνες των Πρωτοκόλλων που προσαρτώνται τόσο στις εν λόγω Συνθήκες όσο και στην παρούσα Συνθήκη, νοούνται, αντιστοίχως, ως αναφορές στην Ευρωπαϊκή Κοινότητα Ατομικής Ενέργειας και στην παρούσα Συνθήκη.
3. Οι διατάξεις της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση και της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης δεν παρεκκλίνουν από τις διατάξεις της παρούσας Συνθήκης.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2

Τα όργανα της Κοινότητας

Τμήμα 1

Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο*Άρθρα 107-114**(διαγράφονται)*

Τμήμα 2

Το Συμβούλιο*Άρθρα 115-123**(διαγράφονται)*

Τμήμα 3

Η Επιτροπή*Άρθρα 124-133**(καταργούνται)*

Άρθρο 134

1. Παρά τη Επιτροπή συνιστάται Επιστημονική και Τεχνική Επιτροπή με συμβουλευτικά καθήκοντα.

Η γνώμη της Επιστημονικής και Τεχνικής Επιτροπής ζητείται υποχρεωτικώς στις περιπτώσεις που προβλέπονται από την παρούσα Συνθήκη. Η γνώμη δύναται να ζητηθεί σε κάθε περίπτωση που η Επιτροπή το θεωρεί σκόπιμο.

2. Η Επιστημονική και Τεχνική Επιτροπή αποτελείται από σαράντα δύο μέλη που διορίζονται από το Συμβούλιο κατόπιν διαβουλεύσεως με την Επιτροπή.

Τα μέλη της επιτροπής αυτής διορίζονται υπό την προσωπική τους ιδιότητα για πέντε έτη. Ο επαναδιορισμός τους επιτρέπεται. Δεν δύνανται να δεσμεύονται από επιτακτικές εντολές.

Η Επιστημονική και Τεχνική Επιτροπή εκλέγει κατ' έτος μεταξύ των μελών της τον πρόεδρο και το προεδρείο της.

Άρθρο 135

Η Επιτροπή δύναται να προβαίνει σε διαβουλεύσεις και να συγκροτεί επιτροπές μελετών που είναι αναγκαίες για την εκπλήρωση της αποστολής της.

Τμήμα 4

Το Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Άρθρα 136-143

(καταργούνται)

Άρθρο 144

Το Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης έχει πλήρη δικαιοδοσία όσον αφορά:

- α) τις προσφυγές που ασκούνται κατ' εφαρμογή του άρθρου 12 προς καθορισμό των καταλλήλων προϋποθέσεων για τη χορήγηση αδειών εκμεταλλεύσεως ή τη χορήγηση περαιτέρω αδειών εκμεταλλεύσεως·
- β) τις προσφυγές που ασκούνται από πρόσωπα ή επιχειρήσεις κατά των κυρώσεων, που τους επιβάλλονται από την Επιτροπή κατ' εφαρμογή του άρθρου 83.

Άρθρο 145

Αν η Επιτροπή κρίνει ότι πρόσωπο ή επιχείρηση διέπραξε παράβαση της παρούσας Συνθήκης για την οποία δεν εφαρμόζονται οι διατάξεις του άρθρου 83, καλεί το κράτος μέλος στο οποίο υπάγεται το πρόσωπο ή η επιχείρηση αυτή να επιβάλει κυρώσεις για την παράβαση κατ' εφαρμογή της εθνικής του νομοθεσίας.

Αν το ενδιαφερόμενο κράτος δεν συμμορφωθεί με την πρόσκληση αυτή εντός της προθεσμίας που τάσσει η Επιτροπή, δύναται η Επιτροπή να προσφύγει στο Δικαστήριο Ευρωπαϊκής Ένωσης προς διαπίστωση της παραβίασεως που προσάπτεται στο πρόσωπο ή την επιχείρηση αυτή.

Άρθρα 146-156

(καταργούνται)

Άρθρο 157

Εκτός αντιθέτων διατάξεων της παρούσας Συνθήκης οι προσφυγές στο Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης δεν έχουν ανασταλτικό αποτέλεσμα. Το Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης όμως δύναται, αν κρίνει ότι επιβάλλεται από τις περιστάσεις, να διατάξει την αναστολή εκτελέσεως της προσβαλλομένης πράξεως.

Άρθρα 158-160

(καταργούνται)

Τμήμα 5

Το Ελεγκτικό Συνέδριο

Άρθρα 160Α-160Γ

(καταργούνται)

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3

Κοινές διατάξεις για περισσότερα όργανα

Άρθρα 161-163

(καταργούνται)

Άρθρο 164

Η αναγκαστική εκτέλεση διέπεται από τις διατάξεις της πολιτικής δικονομίας που ισχύει στο κράτος, στην επικράτεια του οποίου γίνεται. Ο εκτελεστήριος τύπος περιάπτεται, μετά έλεγχο της γνησιότητας μόνο του τίτλου, από την εθνική αρχή που ορίζει η κυβέρνηση του κράτους μέλους για το σκοπό αυτόν και την οποία γνωστοποιεί στην Επιτροπή, στο Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης και στη Διαιτητική Επιτροπή που συνιστάται κατά το άρθρο 18.

Αφού τηρηθούν οι διατυπώσεις αυτές κατόπιν αιτήσεως του ενδιαφερομένου, δύναται αυτός να επισπεύσει την αναγκαστική εκτέλεση κατά το εσωτερικό δίκαιο, απευθυνόμενος απευθείας στην αρμόδια αρχή.

Η αναγκαστική εκτέλεση αναστέλλεται μόνο με απόφαση του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Ο έλεγχος όμως της κανονικότητας των εκτελεστικών μέτρων ανήκει στην αρμοδιότητα των εθνικών δικαστηρίων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4

Η Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή

Άρθρα 165-170

(καταργούνται)

ΤΙΤΛΟΣ IV

ΕΙΔΙΚΕΣ ΔΗΜΟΣΙΟΝΟΜΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Άρθρο 171

1. Όλα τα έσοδα και τα έξοδα της Κοινότητας, εκτός από εκείνα του οργανισμού και των κοινών επιχειρήσεων, πρέπει να προβλέπονται για κάθε οικονομικό έτος και να εγγράφονται είτε στον προϋπολογισμό λειτουργίας είτε στον προϋπολογισμό ερευνών και επενδύσεων.

Κάθε προϋπολογισμός πρέπει να είναι ισοσκελισμένος ως προς τα έσοδα και τα έξοδα.

2. Τα έσοδα και τα έξοδα του οργανισμού, ο οποίος λειτουργεί σύμφωνα με τους κανόνες του εμπορίου, προβλέπονται σε ειδική κατάσταση.

Οι όροι για την πρόβλεψη, την εκτέλεση και τον έλεγχο αυτών των εσόδων και εξόδων καθορίζονται, λαμβανομένου υπόψη του καταστατικού του οργανισμού, με δημοσιονομικό κανονισμό εκδιδόμενο κατ' εφαρμογή του άρθρου 322 της συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

3. Οι προβλέψεις εσόδων και εξόδων καθώς και οι λογαριασμοί λειτουργίας και οι ισολογισμοί των κοινών επιχειρήσεων κάθε οικονομικού έτους γνωστοποιούνται στην Επιτροπή, στο Συμβούλιο και στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο κατά τους όρους που καθορίζονται στα καταστατικά των επιχειρήσεων αυτών.

Άρθρο 172

1. (καταργήθηκε)

2. (καταργήθηκε)

3. (καταργήθηκε)

4. Τα δάνεια που προορίζονται για τη χρηματοδότηση των ερευνών ή των επενδύσεων συνάπτονται κατά τους όρους τους καθοριζόμενους από το Συμβούλιο, που αποφασίζει σύμφωνα με το άρθρο 314 της συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Η Κοινότητα δύναται να συνάπτει δάνεια στην κεφαλαιαγορά κράτους μέλους, στο πλαίσιο των διατάξεων που εφαρμόζονται επί εκδόσεως δανείων στο κράτος αυτό ή, αν δεν υφίστανται τέτοιες διατάξεις, βάσει σχετικής συμφωνίας μεταξύ της Επιτροπής και του ενδιαφερομένου κράτους.

Οι αρμόδιες αρχές του κράτους μέλους δύνανται να αρνηθούν τη συγκατάθεσή τους μόνο αν υφίσταται κίνδυνος σοβαρών διαταραχών στην κεφαλαιαγορά του κράτους αυτού.

Άρθρα 173-173 A

(καταργούνται)

Άρθρο 174

1. Τα έξοδα, τα οποία εγγράφονται στον προϋπολογισμό λειτουργίας, περιλαμβάνουν ιδίως:
  - α) τα έξοδα διοικήσεως·
  - β) τα έξοδα τα σχετικά με τον έλεγχο ασφαλείας και την προστασία της υγείας.
2. Τα έξοδα, τα οποία εγγράφονται στον προϋπολογισμό ερευνών και επενδύσεων, περιλαμβάνουν ιδίως:
  - α) τα έξοδα τα σχετικά με την εκτέλεση του προγράμματος ερευνών της Κοινότητας·
  - β) την τυχόν συμμετοχή στο κεφάλαιο του οργανισμού και στις δαπάνες επενδύσεως αυτού·
  - γ) τα έξοδα τα σχετικά με τον εξοπλισμό των εκπαιδευτικών ιδρυμάτων·
  - δ) την τυχόν συμμετοχή στις κοινές επιχειρήσεις και σε ορισμένες κοινές ενέργειες.

Άρθρο 175

(καταργείται)

Άρθρο 176

1. Οι χορηγήσεις για έξοδα ερευνών και επενδύσεων με την επιφύλαξη περιορισμών, προκύπτουν από προγράμματα ή αποφάσεις που συνεπάγονται έξοδα και προϋποθέτουν, δυνάμει της παρούσας Συνθήκης, ομόφωνη απόφαση του Συμβουλίου, περιλαμβάνουν:
  - α) πιστώσεις υποχρεώσεων, οι οποίες καλύπτουν σειρά θεμάτων που αποτελούν χωριστή ενότητα και σχηματίζουν ενιαίο σύνολο·
  - β) πιστώσεις πληρωμών, οι οποίες αποτελούν το ανώτατο όριο εξόδων, δυναμένων να πληρωθούν κατ' έτος για την κάλυψη υποχρεώσεων που έχουν αναληφθεί βάσει του στοιχείου α).
2. Ο πίνακας ημερομηνιών λήξεως των υποχρεώσεων και πληρωμών εμφανίζεται σε παράρτημα του αντιστοίχου σχεδίου προϋπολογισμού που προτείνεται από την Επιτροπή.

3. Οι πιστώσεις που ανοίγονται για τα έξοδα ερευνών και επενδύσεων εξειδικεύονται κατά κεφάλαια, στα οποία περιλαμβάνουν τα έξοδα αναλόγως της φύσεως ή του προορισμού τους· τα κεφάλαια υποδιαιρούνται, εφόσον είναι αναγκαίο, σύμφωνα με τον κανονισμό, που εκδίδεται κατ' εφαρμογή του άρθρου 322 της συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

4. Οι διαθέσιμες πιστώσεις πληρωμών μεταφέρονται στο επόμενο οικονομικό έτος με απόφαση της Επιτροπής, εκτός αντιθέτου αποφάσεως του Συμβουλίου.

Άρθρα 177-181

(καταργούνται)

Άρθρο 182

1. Η Επιτροπή δύναται, με την επιφύλαξη ότι πληροφορεί σχετικά τις αρμόδιες αρχές των ενδιαφερομένων κρατών μελών, να μεταφέρει στο νόμισμα ενός κράτους μέλους τα στοιχεία ενεργητικού που κατέχει σε νόμισμα άλλου κράτους μέλους, κατά το μέτρο που είναι αναγκαίο για τη χρησιμοποίησή τους για τους σκοπούς, για τους οποίους προορίζονται από την παρούσα Συνθήκη. Η Επιτροπή αποφεύγει, κατά το δυνατό, να προβαίνει σε τέτοιες μεταφορές, αν κατέχει στοιχεία ενεργητικού διαθέσιμα ή ρευστοποιήσιμα στο νόμισμα που χρειάζεται.

2. Η Επιτροπή επικοινωνεί με κάθε κράτος μέλος μέσω της αρχής την οποία αυτό ορίζει. Κατά την εκτέλεση των δημοσιονομικών πράξεων, προσφεύγει στην εκδοτική τράπεζα του ενδιαφερομένου κράτους μέλους ή σε άλλον εξουσιοδοτημένον από το κράτος αυτό οικονομικό οργανισμό.

3. Όσον αφορά τα έξοδα, τα οποία οφείλει η Κοινότητα να πραγματοποιήσει σε νομίσματα τρίτων χωρών, η Επιτροπή υποβάλλει στο Συμβούλιο, πριν από την οριστική έγκριση των προϋπολογισμών, το ενδεικτικό πρόγραμμα εσόδων και εξόδων που πρόκειται να πραγματοποιηθούν σε διάφορα νομίσματα.

Το πρόγραμμα αυτό εγκρίνεται από το Συμβούλιο με ειδική πλειοψηφία. Δύναται να τροποποιείται κατά τη διάρκεια του οικονομικού έτους κατά την αυτή διαδικασία.

4. Η εκχώρηση προς την Επιτροπή συναλλάγματος τρίτων χωρών, αναγκαίου για την εκτέλεση των εξόδων που αναγράφονται στο πρόγραμμα το οποίο προβλέπεται στην παράγραφο 3, βαρύνει τα κράτη μέλη σύμφωνα με την κλίμακα κατανομής που ορίζεται στο άρθρο 172. Η εκχώρηση συναλλάγματος τρίτων χωρών, που εισέπραξε η Επιτροπή πραγματοποιείται προς τα κράτη μέλη σύμφωνα με την ίδια κλίμακα κατανομής.

5. Η Επιτροπή δύναται να διαθέτει ελευθέρως το συνάλλαγμα τρίτων χωρών που προέρχεται από δάνεια, τα οποία συνήψε εντός των χωρών αυτών.

6. Το Συμβούλιο δύναται ομοφώνως, προτάσει της Επιτροπής, να εφαρμόσει ολικώς ή μερικώς στον οργανισμό και στις κοινές επιχειρήσεις, ενδεχομένως δε να προσαρμόσει προς τις ανάγκες της λειτουργίας τους το καθεστώς συναλλάγματος που προβλέπεται στις προηγούμενες παραγράφους.

*Άρθρο 183 και 183Α**(καταργούνται)*

ΤΙΤΛΟΣ V

ΓΕΝΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Άρθρο 184

Η Κοινότητα έχει νομική προσωπικότητα.

Άρθρο 185

Η Κοινότητα έχει σε κάθε κράτος μέλος την ευρύτερη δυνατή νομική ικανότητα που αναγνωρίζεται από τις εθνικές νομοθεσίες στα νομικά πρόσωπα. Δύναται ιδίως να αποκτά ή να διαθέτει κινητή και ακίνητη περιουσία και να παρίσταται ενώπιον δικαστηρίου. Προς το σκοπό αυτόν η Κοινότητα αντιπροσωπεύεται από την Επιτροπή.

*Άρθρο 186**(καταργείται)**Άρθρο 187*

Για να εκπληρώσει τα καθήκοντα που της έχουν ανατεθεί, η Επιτροπή δύναται να συλλέγει κάθε πληροφορία και να προβαίνει σε όλους τους αναγκαίους ελέγχους εντός των ορίων και υπό τις προϋποθέσεις που καθορίζει το Συμβούλιο κατά τις διατάξεις της παρούσας Συνθήκης.

Άρθρο 188

Η συμβατική ευθύνη της Κοινότητας διέπεται από το δίκαιο που εφαρμόζεται στη σχετική σύμβαση.

Στο πεδίο της εξωσυμβατικής ευθύνης, η Κοινότητα υποχρεούται, σύμφωνα με τις γενικές αρχές του δικαίου που είναι κοινές στα δίκαια των κρατών μελών, να αποκαθιστά τη ζημία που προξενούν όργανα ή υπάλληλοί της κατά την ενάσκηση των καθηκόντων τους.

Η προσωπική ευθύνη των υπαλλήλων έναντι της Κοινότητας διέπεται από τις διατάξεις του κανονισμού περί της υπηρεσιακής τους καταστάσεως ή του καθεστώτος που τους διέπει.

Άρθρο 189

Η έδρα των οργάνων της Κοινότητας ορίζεται με κοινή συμφωνία των κυβερνήσεων των κρατών μελών.

*Άρθρο 190**(καταργείται)*

Άρθρο 191

Η Κοινότητα απολαύει στην επικράτεια των κρατών μελών των αναγκαίων προνομίων και ασυλιών για την εκπλήρωση της αποστολής της υπό τους όρους που προβλέπονται στο Πρωτόκολλο περί των προνομίων και ασυλιών της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Άρθρο 192

Τα κράτη μέλη λαμβάνουν κάθε γενικό ή ειδικό μέτρο κατάλληλο να εξασφαλίσει την εκπλήρωση των υποχρεώσεων που απορρέουν από την παρούσα Συνθήκη ή προκύπτουν από πράξεις των οργάνων της Κοινότητας. Διευκολύνουν την Κοινότητα στην εκτέλεση της αποστολής της.

Απέχουν από κάθε μέτρο που δύναται να θέσει σε κίνδυνο την πραγματοποίηση των σκοπών της παρούσης Συνθήκης.

Άρθρο 193

Τα κράτη μέλη αναλαμβάνουν την υποχρέωση να μη ρυθμίζουν διαφορές σχετικές με την ερμηνεία ή την εφαρμογή της παρούσας Συνθήκης κατά τρόπο διάφορο από εκείνον που προβλέπει η Συνθήκη.

Άρθρο 194

1. Τα μέλη των οργάνων της Κοινότητας, τα μέλη των επιτροπών, οι υπάλληλοι και το λοιπό προσωπικό της Κοινότητας καθώς και όλα τα άλλα πρόσωπα που καλούνται, είτε εκ της υπηρεσιακής τους σχέσεως είτε εκ των δημοσίων ή ιδιωτικών σχέσεων τους με τα όργανα ή με τις εγκαταστάσεις της Κοινότητας ή με τις κοινές επιχειρήσεις, να λαμβάνουν γνώση ή να δέχονται ανακοινώσεις γεγονότων, πληροφοριών, γνώσεων, εγγράφων ή αντικειμένων, προστατευομένων από το απόρρητο δυνάμει διατάξεων που έχει θεσπίσει κράτος μέλος ή όργανο της Κοινότητας, οφείλουν και μετά τη λήξη της υπηρεσίας τους ή των σχέσεων τους να διαφυλάσσουν το απόρρητο έναντι κάθε προσώπου μη εξουσιοδοτημένου, καθώς και έναντι του κοινού.

Κάθε κράτος μέλος θεωρεί κάθε παράβαση της υποχρεώσεως αυτής ως προσβολή των διατάξεων του περί προστασίας του απορρήτου, η οποία υπόκειται, τόσο ως προς την ουσία όσο και ως προς την αρμοδιότητα, στις διατάξεις της νομοθεσίας του, που εφαρμόζονται επί προσβολής της ασφαλείας του κράτους ή διαδόσεως επαγγελματικού απορρήτου. Ασκει δίωξη εναντίον κάθε δράστου τέτοιας παραβάσεως, που υπόκειται στη δικαιοδοσία του, κατόπιν αιτήσεως κάθε ενδιαφερομένου κράτους μέλους ή της Επιτροπής.

2. Κάθε κράτος μέλος ανακοινώνει στην Επιτροπή όλες τις διατάξεις, που ρυθμίζουν στην επικράτεια του τη διαβάθμιση και το απόρρητο των πληροφοριών, γνώσεων, εγγράφων ή αντικειμένων που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής της παρούσας Συνθήκης.

Η Επιτροπή διασφαλίζει τη γνωστοποίηση των διατάξεων αυτών στα άλλα κράτη μέλη.

Κάθε κράτος μέλος λαμβάνει όλα τα πρόσφορα μέτρα, προκειμένου να διευκολύνει την προοδευτική καθιέρωση μιας όσο το δυνατόν περισσότερο ομοιόμορφης και ευρείας προστασίας των διαφυλασσομένων απορρήτων. Η Επιτροπή δύναται, κατόπιν διαβουλεύσεως μετά των ενδιαφερομένων κρατών μελών, να απευθύνει κάθε σύσταση για το σκοπό αυτό.

3. Τα όργανα της Κοινότητας και οι εγκαταστάσεις της, καθώς και οι κοινές επιχειρήσεις, υποχρεούνται να εφαρμόζουν τις διατάξεις περί προστασίας των απορρήτων, που ισχύουν στην επικράτεια όπου εδρεύουν.

4. Κάθε εξουσιοδότηση η οποία παρέχεται είτε από όργανο της Κοινότητας είτε από κράτος μέλος σε πρόσωπο που ασκεί τη δραστηριότητά του στο πεδίο εφαρμογής της παρούσας Συνθήκης, για να λαμβάνει γνώση γεγονότων, πληροφοριών, εγγράφων ή αντικειμένων που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής της Συνθήκης αυτής και προστατεύονται από το απόρρητο, αναγνωρίζεται από τα λοιπά όργανα και τα λοιπά κράτη μέλη.

5. Οι διατάξεις του παρόντος άρθρου δεν εμποδίζουν την εφαρμογή ειδικών διατάξεων που προκύπτουν από συμφωνίες συναπτόμενες μεταξύ κράτους μέλους και τρίτου κράτους ή διεθνούς οργανισμού.

Άρθρο 195

Τα όργανα της Κοινότητας, καθώς και ο οργανισμός και οι κοινές επιχειρήσεις οφείλουν, κατά την εφαρμογή της παρούσας Συνθήκης, να τηρούν τις προϋποθέσεις για την πρόσβαση στα μεταλλεύματα, στα αρχικά υλικά και στα ειδικά σχάσιμα υλικά, οι οποίες έχουν τεθεί από τις εσωτερικές ρυθμίσεις που υπαγορεύονται εκ λόγων δημοσίας τάξεως ή δημοσίας υγείας.

Άρθρο 196

Κατά την έννοια της παρούσας Συνθήκης και εκτός αντιθέτων διατάξεων αυτής:

- α) με τον όρο «πρόσωπο» νοείται κάθε φυσικό πρόσωπο που ασκεί στις επικράτειες των κρατών μελών όλες ή μέρος από τις δραστηριότητές του στο πεδίο που ορίζεται από το αντίστοιχο κεφάλαιο της Συνθήκης·
- β) με τον όρο «επιχείρηση» νοείται κάθε επιχείρηση ή φορέας που αναπτύσσει όλες ή μέρος από τις δραστηριότητές του υπό τους αυτούς όρους, οποιοδήποτε και αν είναι το νομικό του καθεστώς, δημοσίου ή ιδιωτικού δικαίου, από το οποίο διέπεται.

Άρθρο 197

Κατά την έννοια της παρούσας Συνθήκης:

1. Με τον όρο «ειδικά σχάσιμα υλικά» νοείται το πλουτώνιο 239, το ουράνιο 233, το εμπλουτισμένο ουράνιο με ουράνιο 235 ή 233, καθώς και κάθε προϊόν που περιέχει ένα ή περισσότερα από τα ανωτέρω ισότοπα και τα λοιπά σχάσιμα υλικά, τα οποία προσδιορίζονται από το Συμβούλιο, με ειδική πλειοψηφία, προτάσει της Επιτροπής. Ο όρος «ειδικά σχάσιμα υλικά» δεν περιλαμβάνει εντούτοις σε καμία περίπτωση τα αρχικά υλικά.
2. Με τον όρο «ουράνιο εμπλουτισμένο με ουράνιο 235 ή 233» νοείται το ουράνιο που περιέχει είτε ουράνιο 235 είτε ουράνιο 233 είτε τα δύο αυτά ισότοπα σε τόση ποσότητα, ώστε η σχέση μεταξύ της μάζας των δύο αυτών ισωτόπων και του ισωτόπου 238 να είναι ανώτερη από τη σχέση μεταξύ του ισωτόπου 235 και του ισωτόπου 238 εντός του φυσικού ουρανίου.
3. Με τον όρο «αρχικά υλικά» νοείται το ουράνιο που περιέχει το μείγμα των ισωτόπων, το οποίο ευρίσκεται στη φύση, το ουράνιο η περιεκτικότης του οποίου σε ουράνιο 235 είναι κατώτερη του κανονικού, το θόριο, όλα τα προαναφερθέντα υλικά υπό μορφή ορυκτού, κραμάτων, χημικών συνθέσεων ή πυκνωμάτων, και κάθε άλλο υλικό που περιέχει ένα ή περισσότερα από τα προαναφερθέντα υλικά σε ποσοστά πυκνότητας που προσδιορίζονται από το Συμβούλιο, με ειδική πλειοψηφία, προτάσει της Επιτροπής.
4. Με τον όρο «μετάλλευμα» νοείται μετάλλευμα που περιέχει, σε ποσοστά μέσης πυκνότητας τα οποία προσδιορίζονται από το Συμβούλιο, με ειδική πλειοψηφία προτάσει της Επιτροπής, ουσίες που επιτρέπουν με κατάλληλες χημικές και φυσικές κατεργασίες την απόκτηση των αρχικών υλών, όπως αυτές προσδιορίζονται ανωτέρω.

Άρθρο 198

Εφόσον δεν ορίζεται άλλως, οι διατάξεις της παρούσας Συνθήκης εφαρμόζονται στα ευρωπαϊκά εδάφη των κρατών μελών και στα μη ευρωπαϊκά εδάφη που υπάγονται στη δικαιοδοσία τους.

Εφαρμόζονται επίσης στα ευρωπαϊκά εδάφη, για τις εξωτερικές σχέσεις των οποίων υπεύθυνο είναι ένα κράτος μέλος.

Οι διατάξεις της παρούσας Συνθήκης εφαρμόζονται στα νησιά Åland σύμφωνα με τις διατάξεις που αναφέρονται στο Πρωτόκολλο αριθ. 2 της Πράξης περί των όρων προσχωρήσεως της Δημοκρατίας της Αυστρίας, της Δημοκρατίας της Φινλανδίας και του Βασιλείου της Σουηδίας

Κατά παρέκκλιση από τις προηγούμενες παραγράφους:

- α) Η παρούσα Συνθήκη δεν εφαρμόζεται στις Φερόες Νήσους.

Η παρούσα Συνθήκη δεν εφαρμόζεται στη Γροιλανδία.

- β) Η παρούσα Συνθήκη δεν εφαρμόζεται στις περιοχές κυριάρχων βάσεων του Ηνωμένου Βασιλείου της Μεγάλης Βρετανίας και Βορείου Ιρλανδίας στην Κύπρο.
- γ) Η παρούσα Συνθήκη δεν εφαρμόζεται στις υπερπόντιες χώρες και εδάφη που διατηρούν ιδιαίτερες σχέσεις με το Ηνωμένο Βασίλειο της Μεγάλης Βρετανίας και Βορείου Ιρλανδίας και που δεν αναφέρονται στο παράρτημα II της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση και της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης.
- δ) Οι διατάξεις της παρούσας Συνθήκης εφαρμόζονται στις Αγγλονορμανδικές νήσους και στη νήσο Μαν, μόνον εφόσον αυτό είναι αναγκαίο για να διασφαλισθεί η εφαρμογή του καθεστώτος που προβλέπει για τις νήσους αυτές η Συνθήκη της 22ας Ιανουαρίου 1972 περί προσχωρήσεως νέων κρατών μελών στην Ευρωπαϊκή Οικονομική Κοινότητα και στην Ευρωπαϊκή Κοινότητα Ατομικής Ενέργειας.

(διαγράφεται το σημείο ε))

Άρθρο 199

Η Επιτροπή διασφαλίζει κάθε πρόσφορη σχέση με τα όργανα των Ηνωμένων Εθνών, των ειδικευμένων οργανισμών τους και του Παγκοσμίου Οργανισμού Εμπορίου.

Διασφαλίζει επίσης πρόσφορες σχέσεις με όλους τους διεθνείς οργανισμούς.

Άρθρο 200

Η Κοινότητα καθιερώνει την κατάλληλη συνεργασία με το Συμβούλιο της Ευρώπης.

Άρθρο 201

Η Κοινότητα συνεργάζεται στενά με τον Ευρωπαϊκό Οργανισμό Οικονομικής Συνεργασίας κατά τρόπο οριζόμενο με κοινή συμφωνία.

Άρθρο 202

Η παρούσα Συνθήκη δεν εμποδίζει την ύπαρξη και ολοκλήρωση των περιφερειακών ενώσεων μεταξύ Βελγίου και Λουξεμβούργου, καθώς και μεταξύ Βελγίου, Λουξεμβούργου και Κάτω Χωρών, εφόσον οι στόχοι των περιφερειακών αυτών ενώσεων δεν επιτυγχάνονται με την εφαρμογή της παρούσας Συνθήκης.

Άρθρο 203

Αν ενέργεια της Κοινότητας θεωρείται αναγκαία για την πραγματοποίηση ενός από τους στόχους της στο πλαίσιο της λειτουργίας της κοινής αγοράς και δεν προβλέπονται από την παρούσα Συνθήκη οι προς το σκοπό αυτόν απαιτούμενες εξουσίες το Συμβούλιο, προτάσει της Επιτροπής και κατόπιν διαβουλεύσεως με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, θεσπίζει ομοφώνως τις κατάλληλες διατάξεις.

*Άρθρα 204-205**(καταργούνται)**Άρθρο 206*

Η Κοινότητα δύναται να συνάπτει, με ένα ή περισσότερα κράτη ή με διεθνείς οργανισμούς, συμφωνίες που συνιστούν σύνδεση, η οποία συνεπάγεται αμοιβαία δικαιώματα και υποχρεώσεις, κοινές δράσεις και ειδικές διαδικασίες.

Οι συμφωνίες αυτές συνάπτονται από το Συμβούλιο, το οποίο αποφασίζει ομόφωνα μετά από διαβούλευση με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο.

Οσάκις οι συμφωνίες αυτές απαιτούν τροποποιήσεις της παρούσας Συνθήκης, οι εν λόγω τροποποιήσεις πρέπει να υιοθετηθούν προηγουμένως κατά τη διαδικασία του άρθρου 48, παράγραφοι 2 έως 5, της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση

Άρθρο 207

Τα πρωτόκολλα που προσαρτώνται στην παρούσα Συνθήκη με κοινή συμφωνία των κρατών μελών αποτελούν αναπόσπαστο τμήμα της.

Άρθρο 208

Η παρούσα Συνθήκη ισχύει επί απεριόριστο χρόνο.

ΤΙΤΛΟΣ VI

ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΣΧΕΤΙΚΕΣ ΜΕ ΤΗΝ ΑΡΧΙΚΗ ΠΕΡΙΟΔΟ*(καταργείται)**Τα άρθρα 209-223**(καταργούνται)***ΤΕΛΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ***Άρθρο 224*

Η παρούσα Συνθήκη θα κυρωθεί από τα υψηλά συμβαλλόμενα μέρη σύμφωνα με τους συνταγματικούς τους κανόνες. Τα έγγραφα κυρώσεως θα κατατεθούν στην κυβέρνηση της Ιταλικής Δημοκρατίας.

Η παρούσα Συνθήκη αρχίζει να ισχύει την πρώτη ημέρα του μηνός που ακολουθεί την κατάθεση του τελευταίου εγγράφου κυρώσεως. Αν η κατάθεση αυτή απέχει λιγότερο από δεκαπέντε ημέρες από την αρχή του επομένου μηνός, η Συνθήκη αρχίζει να ισχύει την πρώτη ημέρα του δευτέρου μηνός από της ημερομηνίας της καταθέσεως.

Άρθρο 225

Η παρούσα Συνθήκη συντάσσεται σε ένα μόνο αντίτυπο στη γαλλική, γερμανική, ιταλική και ολλανδική γλώσσα, και τα τέσσερα κείμενα είναι εξίσου αυθεντικά. Η Συνθήκη θα κατατεθεί στο αρχείο της κυβερνήσεως της Ιταλικής Δημοκρατίας η οποία θα διαβιβάσει επικυρωμένο αντίγραφο στην κυβέρνηση καθενός από τα λοιπά υπογράφοντα κράτη.

Σύμφωνα με τις Συνθήκες Προσχώρησης, τα κείμενα της Συνθήκης στην αγγλική, βουλγαρική, κροατική, δανική, ισπανική, εσθονική, φινλανδική, ελληνική, ουγγρική, ιρλανδική, λετονική, λιθουανική, μαλτέζικη, πολωνική, πορτογαλική, ρουμανική, σλοβακική, σλοβενική, σουηδική και τσεχική, γλώσσα είναι εξίσου αυθεντικά.

ΕΙΣ ΠΙΣΤΩΣΗ ΤΩΝ ΑΝΩΤΕΡΩ οι υπογεγραμμένοι πληρεξούσιοι υπέγραψαν την παρούσα Συνθήκη.

Έγινε στη Ρώμη, στις είκοσι πέντε Μαρτίου χίλια εννιακόσια πενήντα επτά.

(κατάλογος υπογραφόντων δεν δίδεται)

—

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι

ΠΕΔΙΑ ΕΡΕΥΝΗΣ ΠΟΥ ΑΦΟΡΟΥΝ ΤΗΝ ΠΥΡΗΝΙΚΗ ΕΝΕΡΓΕΙΑ ΠΡΟΒΛΕΠΟΜΕΝΑ ΣΤΟ ΑΡΘΡΟ 4 ΤΗΣ ΣΥΝΘΗΚΗΣ

I. Πρώτες ύλες

1. Μέθοδοι μεταλλευτικής έρευνας και εξορύξεως βασικών υλών (ουρανίου, θορίου και άλλων προϊόντων ειδικού ενδιαφέροντος για την πυρηνική ενέργεια).
2. Μέθοδοι συμπυκνώσεως των υλών αυτών και μετατροπής τους σε τεχνικώς καθαρές ενώσεις.
3. Μέθοδοι μετατροπής των τεχνικώς καθαρών ενώσεων σε ενώσεις και μέταλλα πυρηνικού βαθμού καθαρότητας.
4. Μέθοδοι μετατροπής και κατεργασίας των ενώσεων και μετάλλων αυτών -όπως του πλουτωνίου, του ουρανίου 235 ή 233, καθαρών ή ενωμένων με τις ενώσεις ή μέταλλα- από τη χημική, κεραμική ή μεταλλουργική βιομηχανία, σε καύσιμα στοιχεία.
5. Μέθοδοι προστασίας των καυσίμων αυτών στοιχείων από σκωρίαση ή διάβρωση από εξωτερικές επιδράσεις.
6. Μέθοδοι παραγωγής, καθαρισμού, επεξεργασίας και συντηρήσεως των λοιπών ειδικών υλικών, οι οποίες χρησιμοποιούνται στο πεδίο της πυρηνικής ενεργείας και ιδίως:
  - α) επιβραδυντές, όπως βαρύ ύδωρ, πυρηνικής ποιότητας γραφίτης, βηρύλλιον και οξείδιον αυτού·
  - β) υλικά κατασκευής, ως ζirkόνιο (ελεύθερον αφνίου), νιόβιο, λανθάνιο, τιτάνιο, βηρύλλιο και τα οξείδια των, καρβίδια και άλλες ενώσεις οι οποίες δύνανται να χρησιμοποιηθούν στον τομέα της πυρηνικής ενεργείας·
  - γ) ρευστά ψύξεως, ως ήλιο, οργανικά υγρά, νάτριο, κράματα νατρίου-καλίου, βισμούθιο, κράματα μολύβδου-βισμούθιου.
7. Μέθοδοι ισοτοπικού διαχωρισμού:
  - α) του ουρανίου·
  - β) υλικών σε σημαντικές ποσότητες, που δύνανται να χρησιμοποιηθούν στη παραγωγή πυρηνικής ενεργείας, όπως λίθιο-6 και λίθιο-7, άζωτο-15, βόριο-10·
  - γ) ισοτόπων χρησιμοποιουμένων σε μικρές ποσότητες για ερευνητικές εργασίες.

II. Φυσική εφρημοσμένη στην πυρηνική ενέργεια

1. Εφρημοσμένη θεωρητική φυσική:

- α) πυρηνικές αντιδράσεις χαμηλής ενέργειας και ιδίως αντιδράσεις προκαλούμενες από νετρόνια·
- β) σχάση·
- γ) αλληλεπίδραση ιοντιζουσών ακτινοβολιών και φωτονίων μετά της ύλης·
- δ) θεωρία της στερεάς καταστάσεως·
- ε) μελέτη της συντήξεως, αναφερομένη ιδίως στη συμπεριφορά ενός πλάσματος ιόντων υπό την επίδραση ηλεκτρομαγνητικών δυνάμεων και στη θερμοδυναμική λίαν υψηλών θερμοκρασιών.

2. Εφρημοσμένη πειραματική φυσική:

- α) τα αυτά θέματα που αναφέρονται ανωτέρω υπ' αριθμόν 1·
- β) μελέτη των ιδιοτήτων των υπερουρανίων στοιχείων που παρουσιάζουν ενδιαφέρον για την πυρηνική ενέργεια.

3. Υπολογισμός αντιδραστήρων:

- α) θεωρητική μακροσκοπική φυσική νετρονίων·
- β) πειραματικές μετρήσεις νετρονίων: υποκρίσιμα και κρίσιμα πειράματα·
- γ) θερμοδυναμικοί υπολογισμοί και υπολογισμοί αντοχής υλικών·
- δ) συναφείς πειραματικές μετρήσεις·
- ε) κινητική των αντιδραστήρων, προβλήματα ελέγχου της λειτουργίας αυτών και συναφή πειράματα·
- στ) υπολογισμοί ραδιολογικής προστασίας και συναφή πειράματα.

III. Φυσικοχημεία των αντιδραστήρων

1. Μελέτη της μεταβολής της φυσικής και χημικής δομής και της αλλοιώσεως των τεχνικών ιδιοτήτων των διαφόρων υλικών εντός των αντιδραστήρων, υπό την επίδραση:

- α) της θερμότητας·
- β) της φύσεως των παραγόντων μετά των οποίων ευρίσκονται σε επαφή·
- γ) μηχανικών αιτίων.

2. Μελέτη αλλοιώσεων και άλλων φαινομένων που προκαλούνται από την ακτινοβολία:
  - α) στα καύσιμα στοιχεία·
  - β) στα κατασκευαστικά υλικά και τα ρευστά ψύξεως·
  - γ) στους επιβραδυντές.
3. Εφαρμογή της αναλυτικής χημείας και αναλυτικής φυσικοχημείας στα εξαρτήματα του αντιδραστήρα.
4. Φυσικοχημεία των ομογενών αντιδραστήρων: ραδιοχημεία, διάβρωση.

IV. Κατεργασία ραδιενεργών υλικών

1. Μέθοδοι εξαγωγής του πλουτωνίου και του ουρανίου 233 από ακτινοβοληθέντα καύσιμα και ενδεχόμενη ανάκτηση ουρανίου ή θορίου.
2. Χημεία και μεταλλουργία του πλουτωνίου.
3. Μέθοδοι εξαγωγής και χημεία των λοιπών υπερουρανίων στοιχείων.
4. Μέθοδοι εξαγωγής και χημεία χρήσιμων ραδιοϊσοτόπων:
  - α) προϊόντων σχάσεως·
  - β) παραγομένων με ακτινοβόληση.
5. Συγκέντρωση και αποθήκευση ακρήστων ραδιενεργών καταλοίπων.

V. Εφαρμογές ραδιοϊσοτόπων

Εφαρμογές των ραδιοϊσοτόπων είτε ως ενεργών στοιχείων είτε ως ιχνηθετών στους τομείς:

- α) βιομηχανικό και επιστημονικό·
- β) θεραπευτικό και βιολογικό·
- γ) γεωργικό.

VI. Μελέτη των επιβλαβών επιδράσεων των ακτινοβολιών στους ζώντες οργανισμούς

1. Μελέτη της ανιχνεύσεως και της μετρήσεως των επιβλαβών ακτινοβολιών.
2. Μελέτη των προσφόνων προληπτικών και προστατευτικών μέτρων και των αντιστοίχων κανόνων ασφαλείας.
3. Μελέτη της θεραπευτικής των επιδράσεων της ακτινοβολίας.

VII. Εξοπλισμός

Μελέτες, αναφερόμενες στην κατασκευή και τη βελτίωση εξοπλισμού, που προορίζεται ειδικώς όχι μόνο για τους αντιδραστήρες, αλλά και για το σύνολο των ερευνητικών και βιομηχανικών εγκαταστάσεων, των αναγκαίων για τις ανωτέρω απαριθμούμενες έρευνες. Ενδεικτικώς δύνανται να αναφερθούν:

1. Οι ακόλουθοι μηχανικοί εξοπλισμοί:
  - α) αντλίες για ειδικά υγρά·
  - β) εναλλάκτες θερμότητας·
  - γ) όργανα έρευνας της πυρηνικής φυσικής, όπως επιλογείς ταχύτητας νετρονίων·
  - δ) όργανα τηλεχειρισμού.
2. Οι ακόλουθοι ηλεκτρικοί εξοπλισμοί:
  - α) όργανα ανιχνεύσεως και μετρήσεως ακτινοβολιών προοριζόμενα ιδίως για:
    - μεταλλευτικές έρευνες,
    - επιστημονικές και τεχνικές έρευνες,
    - έλεγχο αντιδραστήρων,
    - προστασία της υγείας·
  - β) όργανα ελέγχου λειτουργίας των αντιδραστήρων·
  - γ) επιταχυντές σωματιδίων χαμηλής ενέργειας μέχρι 10 MeV.

VIII. Οικονομικές απόψεις της παραγωγής ενέργειας

1. Συγκριτική μελέτη θεωρητική και πειραματική των διαφόρων τύπων αντιδραστήρων.
  2. Τεχνικοοικονομική μελέτη κύκλων καυσίμου.
-

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙ

ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΟΙ ΤΟΜΕΙΣ ΠΡΟΒΛΕΠΟΜΕΝΟΙ ΣΤΟ ΑΡΘΡΟ 41 ΤΗΣ ΣΥΝΘΗΚΗΣ

1. Εξαγωγή των μεταλλευμάτων ουρανίου και θορίου.
  2. Συμπύκνωση των μεταλλευμάτων αυτών.
  3. Χημική επεξεργασία και καθαρισμός των συμπυκνωμένων υλικών του ουρανίου και θορίου.
  4. Παρασκευή πυρηνικών καυσίμων σε όλες τους τις μορφές.
  5. Κατασκευή στοιχείων πυρηνικών καυσίμων.
  6. Παραγωγή εξαφθοριούχου ουρανίου.
  7. Παραγωγή εμπλουτισμένου ουρανίου.
  8. Επεξεργασία ακτινοβοληθέντων καυσίμων προς διαχωρισμό του συνόλου ή μέρους των περιεχομένων στοιχείων.
  9. Παραγωγή επιβραδυντών αντιδραστήρα.
  10. Παραγωγή ζirkονίου ελευθέρου αφνίου ή ενώσεων ζirkονίου ελευθέρου αφνίου.
  11. Πυρηνικοί αντιδραστήρες όλων των τύπων και χρήσεων.
  12. Εγκαταστάσεις βιομηχανικής κατεργασίας ραδιενεργών καταλοίπων, ιδρυόμενες σε σύνδεσμο με μία ή περισσότερες εγκαταστάσεις, καθοριζόμενες στην παρούσα κατάσταση.
  13. Εγκαταστάσεις ημιβιομηχανικές προοριζόμενες για την προπαρασκευή της κατασκευής εγκαταστάσεων, υπαγομένων σε έναν από τους τομείς υπ' αριθ. 3 έως και 10.
-

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙΙ

ΠΛΕΟΝΕΚΤΗΜΑΤΑ ΠΟΥ ΔΥΝΑΝΤΑΙ ΝΑ ΠΑΡΑΣΧΕΘΟΥΝ ΣΤΙΣ ΚΟΙΝΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ ΒΑΣΕΙ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 48 ΤΗΣ ΣΥΝΘΗΚΗΣ

1. α) Αναγνώριση του χαρακτήρα δημοσίας ωφελείας σύμφωνα με τις εθνικές νομοθεσίες για την απόκτηση ακινήτων, αναγκαίων για την εγκατάσταση των κοινών επιχειρήσεων.

β) Εφαρμογή της διαδικασίας απαλλοτριώσεως για λόγους δημοσίας ωφελείας, σύμφωνα με τις εθνικές νομοθεσίες, σε περίπτωση αδυναμίας κτήσεως κατόπιν φιλικής διευθέτησεως.
2. Παραχώρηση αδειών εκμεταλλεύσεως, κατόπιν διαιτησίας ή αυτεπαγγέλτως, βάσει των άρθρων 17 έως και 23.
3. Απαλλαγή από όλους τους φόρους και τέλη κατά τη σύσταση των κοινών επιχειρήσεων και από όλους τους φόρους επί των εταιρικών εισφορών.
4. Απαλλαγή από τους φόρους και τέλη μεταβιβάσεως που καταβάλλονται κατά την κτήση ακινήτων και από τα τέλη μεταγραφής και καταχωρήσεως.
5. Απαλλαγή από όλους τους αμέσους φόρους, στους οποίους υπόκεινται οι κοινές επιχειρήσεις, τα περιουσιακά τους στοιχεία, τα στοιχεία του ενεργητικού τους και τα εισοδήματά τους.
6. Απαλλαγή από όλους τους δασμούς και φόρους ισοδυνάμου αποτελέσματος και από κάθε απαγόρευση και περιορισμό εισαγωγών ή εξαγωγών, οικονομικής και ταμειευτικής φύσεως, όσον αφορά:
  - α) τον επιστημονικό και τεχνικό εξοπλισμό, εκτός από οικοδομικά υλικά και εξοπλισμό διοικητικού χαρακτήρος·
  - β) τις ουσίες που θα υποστούν ή έχουν υποστεί επεξεργασίες στην κοινή επιχείρηση.
7. Συναλλαγματικές διευκολύνσεις προβλεπόμενες στο άρθρο 182, παράγραφος 6.
8. Απαλλαγή από περιορισμούς εισόδου και διαμονής των υπηκόων των κρατών μελών που απασχολούνται στις κοινές επιχειρήσεις, ως και των συζύγων και των μελών της οικογενείας τους, τα οποία συντηρούνται από αυτούς.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ IV

ΠΙΝΑΚΕΣ ΑΓΑΘΩΝ ΚΑΙ ΠΡΟΟΝΤΩΝ ΠΟΥ ΥΠΑΓΟΝΤΑΙ ΣΤΙΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΤΟΥ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥ 9 ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΚΟΙΝΗΣ ΠΥΡΗΝΙΚΗΣ ΑΓΟΡΑΣ

Πίνακας Α¹

Μεταλλεύματα ουρανίου, των οποίων η κατά βάρος περιεκτικότητα σε φυσικό ουράνιο είναι ανώτερη του 5 %.

Πισσουρανίτης, του οποίου η κατά βάρος περιεκτικότητα σε φυσικό ουράνιο είναι ανώτερη του 5 %.

Οξείδιον του ουρανίου.

Ανόργανες ενώσεις του φυσικού ουρανίου, άλλες πλην του οξειδίου του ουρανίου και του εξαφθοριούχου ουρανίου.

Οργανικές ενώσεις του φυσικού ουρανίου.

Φυσικό ουράνιο, ακατέργαστο ή κατεργασμένο.

Κράματα περιέχοντα πλουτώνιο.

Οργανικές ή ανόργανες ενώσεις του ουρανίου, εμπλουτισμένες εις οργανικές ή ανόργανες ενώσεις του ουρανίου 235.

Οργανικές ή ανόργανες ενώσεις του ουρανίου 233.

Θόριο εμπλουτισμένο εις ουράνιον 233.

Οργανικές ή ανόργανες ενώσεις του πλουτωνίου.

Ουράνιο εμπλουτισμένο εις πλουτώνιο.

Ουράνιο εμπλουτισμένο εις ουράνιο 235.

Κράματα περιέχοντα ουράνιο εμπλουτισμένο εις ουράνιο 235 ή εις ουράνιο 233.

Πλουτώνιο.

Ουράνιο 233.

Εξαφθοριούχο ουράνιο.

Μοναζίτης.

Μεταλλεύματα θορίου, των οποίων η κατά βάρος περιεκτικότητα σε θόριο είναι ανώτερη του 20 %.

Ουρανοθοριανίτης περιέχων θόριο άνω του 20 %.

Θόριο ακατέργαστο ή κατεργασμένο.

Οξείδιο θορίου.

Ανόργανες ενώσεις θορίου άλλες πλην του οξειδίου.

Οργανικές ενώσεις του θορίου.

Πίνακας Α²

Δευτέριο και οι ενώσεις του (συμπεριλαμβανομένου του βαρέος ύδατος), στις οποίες η αναλογία του πλήθους των ατόμων του δευτερίου σε σχέση με το πλήθος των ατόμων του υδρογόνου υπερβαίνει το 1: 5 000.

Βαρεία παραφίνη, στην οποία η αναλογία του πλήθους των ατόμων του δευτερίου σε σχέση με το πλήθος των ατόμων του υδρογόνου είναι μεγαλύτερη του 1: 5 000.

Μίγματα και διαλύματα, στα οποία η αναλογία του πλήθους των ατόμων του δευτερίου σε σχέση με το πλήθος των ατόμων του υδρογόνου είναι μεγαλύτερη του 1: 5 000.

Πυρηνικοί αντιδραστήρες.

Συσκευές για το διαχωρισμό των ισοτόπων του ουρανίου διά διαχύσεως αερίου ή με άλλες μεθόδους.

Συσκευές για την παραγωγή του δευτερίου, των ενώσεών του (συμπεριλαμβανομένου του βαρέος ύδατος), παραγώγων, μιγμάτων ή διαλυμάτων που περιέχουν δευτέριο και στα οποία η αναλογία του πλήθους των ατόμων του δευτερίου προς το πλήθος των ατόμων του υδρογόνου είναι μεγαλύτερη του 1: 5 000.

- συσκευές που λειτουργούν δι' ηλεκτρολύσεως του ύδατος,
- συσκευές που λειτουργούν δι' αποστάξεως του ύδατος, του υγρού υδρογόνου κλπ.,
- συσκευές που λειτουργούν δι' ισοτοπικής εναλλαγής μεταξύ υδροθείου και ύδατος συναρτήσει μεταβολής της θερμοκρασίας,
- συσκευές που λειτουργούν βάσει άλλων τεχνικών μεθόδων.

Ειδικώς σχεδιασθείσες συσκευές για τη χημική επεξεργασία των ραδιενεργών υλικών:

- συσκευές για το διαχωρισμό των ακτινοβοληθέντων καυσίμων:
  - διά χημικής μεθόδου (διά διαλυτών, καθιζήσεως, ανταλλαγής ιόντων κλπ.),
  - διά φυσικών μεθόδων (κλασματικής αποστάξεως κλπ.),
- συσκευές για την επεξεργασία των καταλοίπων,
- συσκευές για την ανακύκλωση των καυσίμων.

Ειδικώς σχεδιασθέντα οχήματα για τη μεταφορά προϊόντων υψηλής ραδιενεργείας:

- βαγόνια και βαγονέτα κινούμενα επί σιδηροτροχιών όλων των μεθόδων,
- φορτηγά αυτοκίνητα,
- αυτοκίνητοι χειριστές μεταφορείς,
- ρυμουλκούμενα και ημιρυμουλκούμενα ως και άλλα μη αυτοκίνητα οχήματα.

Δοχεία από μόλυβδο για την προστασία από ακτινοβολία κατά τη μεταφορά ή την αποθήκευση ραδιενεργών υλικών.

Τεχνητά ραδιενεργά ισότοπα και οργανικές ή ανόργανες ενώσεις τους.

Μηχανικά όργανα τηλεχειρισμού, ειδικώς σχεδιασθέντα για το χειρισμό ουσιών υψηλής ραδιενεργείας:

- μηχανικές συσκευές χειρισμού, σταθερές ή κινητές, οι οποίες δε δύνανται να λειτουργήσουν διά των χειρών.

Πίνακας Β

(διαγραφή σημείου)

Ορυκτά λιθίου και συμπυκνώματα.

Μέταλλα πυρηνικής ποιότητας:

- βηρύλλιο ακατέργαστο,
- βισμούθιο ακατέργαστο,
- νιόβιο (κολόμβιο) ακατέργαστο,
- ζιρκόνιο (ελεύθερο αφνίου) ακατέργαστο,
- λίθιο ακατέργαστο,
- αλουμίνιο ακατέργαστο,
- ασβέστιο ακατέργαστο,
- μαγνήσιο ακατέργαστο.

Τριφθοριούχο βόριο.

Άνυδρο υδροφθορικό οξύ.

Τριφθοριούχο χλώριο.

Τριφθοριούχο βρώμιο.

Υδροξείδιο του λιθίου.

Φθοριούχο λίθιο.

Χλωριούχο λίθιο.

Υδρίδιο λιθίου.

Ανθρακικό λίθιο.

Οξείδιο του βηρυλλίου πυρηνικής ποιότητας.

Πλίνθοι πυρίμαχοι πυρηνικής ποιότητας, οξειδίου του βηρυλλίου.

Άλλα πυρίμαχα προϊόντα εκ πυρηνικής ποιότητας, οξειδίου του βηρυλλίου.

Τεχνητός γραφίτης υπό μορφήν τεμαχίων ή ράβδων των οποίων η περιεκτικότητα σε βόριο είναι κατώτερη ή ίση του ενός προς ένα εκατομμύριο και των οποίων η ολική μικροσκοπική ενεργός διατομή απορροφήσεως θερμικών νετρονίων είναι κατώτερη ή ίση των 5 millibarns.

Σταθερά ισότοπα διαχωρισμένα τεχνητά.

Ηλεκτρομαγνητικοί διαχωριστές ιόντων, συμπεριλαμβανομένων των φασματογράφων και φασματομέτρων μάζης.

Εξομοιωτές (αναλογικοί υπολογιστές ειδικού τύπου).

Μηχανικές διατάξεις τηλεχειρισμού:

— Χειροκίνητες (δηλαδή δυνάμενες να χρησιμοποιηθούν διά των χεριών, ως εργαλεία).

Αντλίες για τα υγροποιημένα μέταλλα.

Αντλίες υψηλού κενού.

Εναλλάκτες θερμότητας, κατασκευασμένοι ειδικώς για πυρηνικούς σταθμούς.

Όργανα για την ανίχνευση ακτινοβολιών (και αντίστοιχα ανταλλακτικά εξαρτήματα) ενός των ακόλουθων τύπων, που έχουν μελετηθεί ειδικώς ή είναι δυνατό να προσαρμοσθούν για την ανίχνευση ή τη μέτρηση πυρηνικών ακτινοβολιών, όπως σωματιδίων άλφα και βήτα, ακτίνων γ, νετρονίων και πρωτονίων:

— απεριθμητές σωλήνες Geiger και αναλογικοί απεριθμητές,

— όργανα ανιχνεύσεως ή μετρήσεως με απεριθμητές σωλήνες Geiger-Muller ή αναλογικούς απεριθμητές,

— θάλαμοι ιοντισμού,

- όργανα με θαλάμους ιοντισμού,
- συσκευές ανιχνεύσεως ή μετρήσεως ακτινοβολίας για τη μεταλλευτική έρευνα, την παρακολούθηση της ραδιενεργείας στους αντιδραστήρες, τον αέρα, το ύδωρ και το έδαφος,
- σωλήνες ανιχνεύσεως νετρονίων χρησιμοποιούντες βόριο, τριφθοριούχο βόριο, υδρογόνο ή σχάσιμο στοιχείο,
- όργανα ανιχνεύσεως ή μετρήσεως με σωλήνες ανιχνεύσεως νετρονίων που περιέχουν βόριο, τριφθοριούχο βόριο, υδρογόνο ή σχάσιμο στοιχείο,
- κρύσταλλοι σπινθηρισμών συναρμολογημένοι ή εντός μεταλλικού περιβλήματος (στερεοί σπινθηριστές),
- όργανα ανιχνεύσεως ή μετρήσεως με υγρούς, στερεούς ή αερίους σπινθηριστές,
- ενισχυτές που έχουν μελετηθεί ειδικώς για τις πυρηνικές μετρήσεις, συμπεριλαμβανομένων των γραμμικών ενισχυτών, των προενισχυτών, των κατανεμημένων ενισχυτών και των αναλυτών ύψους παλμών,
- συσκευές συμπτώσεως για χρήση σε συνδυασμό με ανιχνευτές ακτινοβολιών,
- ηλεκτροσκόπια και ηλεκτρόμετρα, συμπεριλαμβανομένων των δοσιμέτρων (εξαιρουμένων όμως των συσκευών που προορίζονται για την εκπαίδευση των απλών ηλεκτροσκοπίων με μεταλλικά φύλλα, των δοσιμέτρων που έχουν σχεδιασθεί ειδικώς για να χρησιμοποιούνται σε συνδυασμό με ιατρικές συσκευές ακτίνων X και με συσκευές ηλεκτροστατικών μετρήσεων),
- συσκευές που επιτρέπουν τη μέτρηση ρεύματος κατωτέρου του picoampère,
- σωλήνες φωτοπολλαπλασιασμού με φωτοκάθοδο που παρέχει ρεύμα ίσο τουλάχιστον προς 10 microampères ανά lumen και των οποίων η μέση ενίσχυση είναι ανωτέρα του 10^5 και κάθε άλλο σύστημα ηλεκτρικού πολλαπλασιαστή, ενεργοποιούμενου διά θετικών ιόντων,
- καταμετρητές παλμών και ηλεκτρονικοί ολοκληρωτές για ανίχνευση ακτινοβολιών.

Κύκλοτρα, ηλεκτροστατικές γεννήτριες τύπου «Vand de Graaf» ή «Cockcroft και Walton», γραμμικοί επιταχυντές και άλλες μηχανές, που δύνανται να προσδώσουν σε πυρηνικά σωματίδια ενέργεια ανωτέρα του ενός εκατομμυρίου ηλεκτρονιοβόλτ.

Μαγνήτες, οι οποίοι έχουν ειδικώς σχεδιασθεί και κατασκευασθεί για τις ανωτέρω μηχανές και συσκευές (κύκλοτρον κλπ.).

Σωλήνες επιταχύνσεως και εστίασεως του τύπου των χρησιμοποιούμενων στα φασματόμετρα και στους φασματογράφους μάζης.

Ισχυρές ηλεκτρονικές πηγές θετικών ιόντων προοριζόμενες να χρησιμοποιούνται σε συνδυασμό με επιταχυντές σωματιδίων, φασματόμετρα μάζης και άλλες ανάλογες συσκευές.

Υαλοπίνακες για προστασία από την ακτινοβολία:

- υάλιοι χυτοί ή ελασματοποιημένοι (υαλοπίνακες) και ενισχυμένοι διά σύρματος ή εις πλάκας από κατασκευής, απλώς λείοι ή στιλβωμένοι στη μία ή και τις δύο επιφάνειες, εις πλάκες ή φύλλα τετραγωνικού ή ορθογωνικού σχήματος,
- υάλιοι χυτοί ή ελασματοποιημένοι (υαλοπίνακες) λείοι ή στιλβωμένοι ή μη, σε σχήμα άλλο από τετράγωνο ή ορθογώνιο ή καμπυλωμένοι ή άλλως επεξεργασμένοι (λαξευτοί, χαραγμένοι κλπ.),
- υαλοπίνακες ή υάλιοι ασφαλείας ομοίως κατεργασμένοι, που αποτελούνται από υάλους ενισχυμένους ή σε στρωματώσεις από υάλιο ενισχυμένη ή αποτελούμενη από δύο ή περισσότερα φύλλα συγκολλημένα μεταξύ των.

Αεροστεγείς ενδυμασίες προστασίας από τις ακτινοβολίες ή τις ραδιενεργούς μολύνσεις:

- από τεχνητές πλαστικές ύλες,
- από ελαστικό,
- από υφάσματα εμποτισμένα ή επικεκαλυμμένα:
  - για άνδρες,
  - για γυναίκες.

Διφαινύλιο (όταν πρόκειται πράγματι περί του αρωματικού υδρογονάνθρακος $C_6H_5C_6H_5$).

Διφαινυλοβενζόλιο.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ V

ΑΡΧΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΕΡΕΥΝΩΝ ΚΑΙ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΕΩΣ ΠΡΟΒΛΕΠΟΜΕΝΟ ΣΤΟ ΑΡΘΡΟ 215 ΤΗΣ ΣΥΝΘΗΚΗΣ

(Καταργήθηκε)

ΠΡΩΤΟΚΟΛΛΑ

ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΟ ΡΟΛΟ ΤΩΝ ΕΘΝΙΚΩΝ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΩΝ ΣΤΗΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΝΩΣΗ

ΤΑ ΥΨΗΛΑ ΣΥΜΒΑΛΛΟΜΕΝΑ ΜΕΡΗ,

ΥΠΕΝΘΥΜΙΖΟΝΤΑΣ ότι ο τρόπος με τον οποίο ασκείται ο έλεγχος από τα εθνικά κοινοβούλια στις κυβερνήσεις τους σχετικά με δραστηριότητες της Ευρωπαϊκής Ένωσης αποτελεί αντικείμενο της συνταγματικής οργάνωσης και πρακτικής εκάστου κράτους μέλους,

ΕΠΙΘΥΜΩΝΤΑΣ να ενθαρρύνουν τη μεγαλύτερη συμμετοχή των εθνικών κοινοβουλίων στις δραστηριότητες της Ευρωπαϊκής Ένωσης και να ενισχύσουν τη δυνατότητά τους να εκφράζουν τις απόψεις τους σχετικά με τα σχέδια νομοθετικών πράξεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης καθώς και σχετικά με άλλα ζητήματα τα οποία μπορεί να παρουσιάζουν ιδιαίτερο ενδιαφέρον για τα εθνικά κοινοβούλια,

ΣΥΜΦΩΝΗΣΑΝ επί των ακόλουθων διατάξεων, οι οποίες προσαρτώνται στη Συνθήκη για την Ευρωπαϊκή Ένωση, στη Συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης και στη Συνθήκη περί ιδρύσεως της Ευρωπαϊκής Κοινότητας Ατομικής Ενέργειας:

ΤΙΤΛΟΣ Ι**ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ ΤΩΝ ΕΘΝΙΚΩΝ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΩΝ****Άρθρο 1**

Τα έγγραφα διαβουλεύσεων της Επιτροπής (πράσινες βίβλοι, λευκές βίβλοι και ανακοινώσεις) διαβιβάζονται από την Επιτροπή απευθείας στα εθνικά κοινοβούλια όταν δημοσιευθούν. Η Επιτροπή διαβιβάζει επίσης στα εθνικά κοινοβούλια το ετήσιο νομοθετικό πρόγραμμα καθώς και κάθε άλλη πράξη νομοθετικού προγραμματισμού ή πολιτικής στρατηγικής, ταυτόχρονα με τη διαβίβασή τους στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και στο Συμβούλιο.

Άρθρο 2

Τα σχέδια νομοθετικών πράξεων που απευθύνονται στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και στο Συμβούλιο διαβιβάζονται στα εθνικά κοινοβούλια.

Για τους σκοπούς του παρόντος Πρωτοκόλλου, ως «σχέδιο νομοθετικής πράξης» νοούνται οι προτάσεις της Επιτροπής, οι πρωτοβουλίες ομάδας κρατών μελών, οι πρωτοβουλίες του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, τα αιτήματα του Δικαστηρίου, οι συστάσεις της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας και τα αιτήματα της Ευρωπαϊκής Τράπεζας Επενδύσεων, που επιδιώκουν την έκδοση νομοθετικής πράξης.

Τα σχέδια νομοθετικών πράξεων που προέρχονται από την Επιτροπή διαβιβάζονται απευθείας από την Επιτροπή στα εθνικά κοινοβούλια, στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και στο Συμβούλιο ταυτόχρονα.

Τα σχέδια νομοθετικών πράξεων που προέρχονται από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο διαβιβάζονται απευθείας από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο στα εθνικά κοινοβούλια.

Τα σχέδια νομοθετικών πράξεων που προέρχονται από ομάδα κρατών μελών, από το Δικαστήριο, την Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα ή την Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων διαβιβάζονται από το Συμβούλιο στα εθνικά κοινοβούλια.

Άρθρο 3

Τα εθνικά κοινοβούλια μπορούν να απευθύνουν στους προέδρους του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, του Συμβουλίου και της Επιτροπής αιτιολογημένη γνώμη όσον αφορά τη συμβατότητα ενός σχεδίου νομοθετικής πράξης με την αρχή της επικουρικότητας, σύμφωνα με τη διαδικασία που προβλέπεται στο Πρωτόκολλο σχετικά με την εφαρμογή των αρχών της επικουρικότητας και της αναλογικότητας.

Εάν το σχέδιο νομοθετικής πράξης προέρχεται από ομάδα κρατών μελών, ο πρόεδρος του Συμβουλίου διαβιβάζει την ή τις αιτιολογημένες γνώμες στις κυβερνήσεις των εν λόγω κρατών μελών.

Εάν το σχέδιο νομοθετικής πράξης προέρχεται από το Δικαστήριο, την Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα ή την Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων, ο πρόεδρος του Συμβουλίου διαβιβάζει την ή τις αιτιολογημένες γνώμες στο οικείο θεσμικό ή άλλο όργανο.

Άρθρο 4

Τηρείται προθεσμία οκτώ εβδομάδων από τη στιγμή κατά την οποία σχέδιο νομοθετικής πράξης κατατίθεται ενώπιον των εθνικών κοινοβουλίων στις επίσημες γλώσσες της Ένωσης έως την ημερομηνία κατά την οποία αυτό εγγράφεται στην προσωρινή ημερήσια διάταξη του Συμβουλίου με σκοπό είτε τη θέσπισή της είτε τον καθορισμό της θέσης του Συμβουλίου στο πλαίσιο νομοθετικής διαδικασίας. Εξαιρέσεις επιτρέπονται σε περίπτωση ανάγκης, τα αίτια της οποίας εκτίθενται στην πράξη ή τη θέση του Συμβουλίου. Εκτός δεόντως αιτιολογημένων επειγουσών περιπτώσεων, δεν επιτρέπεται να διαπιστωθεί συμφωνία όσον αφορά σχέδιο νομοθετικής πράξης κατά τις οκτώ αυτές εβδομάδες. Εκτός δεόντως αιτιολογημένων επειγουσών περιπτώσεων, τηρείται προθεσμία δέκα ημερών από την εγγραφή του σχεδίου νομοθετικής πρότασης στην προσωρινή ημερήσια διάταξη του Συμβουλίου έως τον καθορισμό της θέσης του Συμβουλίου.

Άρθρο 5

Οι ημερήσιες διατάξεις και τα αποτελέσματα των συνόδων του Συμβουλίου, συμπεριλαμβανομένων των πρακτικών των συνόδων κατά τη διάρκεια των οποίων το Συμβούλιο εξετάζει σχέδια νομοθετικών πράξεων, διαβιβάζονται απευθείας στα εθνικά κοινοβούλια, ταυτόχρονα με τη διαβίβασή τους στις κυβερνήσεις των κρατών μελών.

Άρθρο 6

Όταν το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο προτίθεται να επικαλεσθεί τη διάταξη του άρθρου 48, παράγραφος 7, πρώτο ή δεύτερο εδάφιο, της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση, τα εθνικά κοινοβούλια ενημερώνονται για την πρωτοβουλία του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου τουλάχιστον έξι μήνες πριν από την έκδοση απόφασης.

Άρθρο 7

Το Ελεγκτικό Συνέδριο διαβιβάζει για ενημερωτικούς λόγους την ετήσια έκθεσή του στα εθνικά κοινοβούλια ταυτόχρονα με τη διαβίβασή της στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και στο Συμβούλιο.

Άρθρο 8

Στις περιπτώσεις εθνικών κοινοβουλευτικών συστημάτων που αποτελούνται από περισσότερα του ενός σώματα αντιπροσώπων, τα άρθρα 1 έως 7 εφαρμόζονται στα σώματα που τα απαρτίζουν.

ΤΙΤΛΟΣ II

ΔΙΑΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ

Άρθρο 9

Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και τα εθνικά κοινοβούλια καθορίζουν από κοινού την οργάνωση και την προώθηση αποτελεσματικής και τακτικής διακοινοβουλευτικής συνεργασίας στο εσωτερικό της Ένωσης.

Άρθρο 10

Διάσκεψη κοινοβουλευτικών οργάνων ειδικευμένων στις υποθέσεις της Ένωσης δύναται να υποβάλει οποιαδήποτε εισήγηση κρίνει σκόπιμη ενώπιον του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, του Συμβουλίου και της Επιτροπής. Η διάσκεψη αυτή προωθεί επίσης την ανταλλαγή πληροφοριών και βέλτιστων πρακτικών μεταξύ των εθνικών κοινοβουλίων και του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, ιδίως μεταξύ των ειδικευμένων επιτροπών τους. Μπορεί επίσης να οργανώνει διακοινοβουλευτικές διασκέψεις σχετικά με συγκεκριμένα θέματα, και ιδίως για τη συζήτηση θεμάτων κοινής εξωτερικής πολιτικής και πολιτικής ασφάλειας, συμπεριλαμβανομένης της κοινής πολιτικής ασφάλειας και άμυνας. Οι εισηγήσεις της διάσκεψης δεν δεσμεύουν με κανένα τρόπο τα εθνικά κοινοβούλια ούτε προδικάζουν τη θέση τους.

ΠΡΩΤΟΚΟΛΛΟ ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΥ ΤΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ

ΤΑ ΥΨΗΛΑ ΣΥΜΒΑΛΛΟΜΕΝΑ ΜΕΡΗ,

ΕΠΙΘΥΜΩΝΤΑΣ να ορίσουν τον Οργανισμό του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης που προβλέπεται στο άρθρο 281 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης,

ΣΥΝΕΦΩΝΗΣΑΝ επί των ακόλουθων διατάξεων οι οποίες προσαρτώνται στη Συνθήκη για την Ευρωπαϊκή Ένωση, στη Συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης και στη Συνθήκη περί ιδρύσεως της Ευρωπαϊκής Κοινότητας Ατομικής Ενέργειας:

Άρθρο 1

Το Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης συγκροτείται και λειτουργεί σύμφωνα με τις διατάξεις των Συνθηκών, της Συνθήκης περί ιδρύσεως της Ευρωπαϊκής Κοινότητας Ατομικής Ενέργειας (ΕΚΑΕ) και του παρόντος Οργανισμού.

ΤΙΤΛΟΣ Ι**ΥΠΗΡΕΣΙΑΚΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΤΩΝ ΔΙΚΑΣΤΩΝ ΚΑΙ ΤΩΝ ΓΕΝΙΚΩΝ ΕΙΣΑΓΓΕΛΕΩΝ****Άρθρο 2**

Κάθε δικαστής, πριν αναλάβει τα καθήκοντά του, ορκίζεται ενώπιον του Δικαστηρίου συνερχομένου σε δημοσία συνεδρίαση ότι θα ασκεί τα καθήκοντά του με πλήρη αμεροληψία και ευσυνειδήτως και ότι δεν θα αποκαλύπτει το απόρρητο των διασκέψεων.

Άρθρο 3

Οι δικαστές απολαύουν ετεροδικίας. Σε ό,τι αφορά τις πράξεις τους, συμπεριλαμβανομένων όσων εξέφρασαν εγγράφως ή προφορικώς, υπό την επίσημη ιδιότητά τους, εξακολουθούν να απολαύουν της ετεροδικίας και μετά τη λήξη των καθηκόντων τους.

Το Δικαστήριο, συνεδριάζον εν ολομелεία, δύναται να άρει την ετεροδικία. Όταν η απόφαση αφορά μέλος του Γενικού Δικαστηρίου ή ειδικευμένου δικαστηρίου, το Δικαστήριο αποφασίζει μετά από διαβούλευση με το οικείο δικαστήριο.

Σε περίπτωση που μετά την άρση της ετεροδικίας ασκηθεί κατά δικαστού ποινική δίωξη, ο δικαστής αυτός δύναται να δικασθεί σε κάθε κράτος μέλος μόνον από την αρμοδία αρχή η οποία δικάζει τους δικαστές που ανήκουν στο ανώτατο εθνικό δικαστήριο.

Τα άρθρα 11 έως 14 και το άρθρο 17 του Πρωτοκόλλου περί των προνομίων και ασυλιών της Ευρωπαϊκής Ένωσης εφαρμόζονται επί των δικαστών, των γενικών εισαγγελέων, του γραμματέως και των βοηθών εισηγητών του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης, με την επιφύλαξη των διατάξεων που αφορούν την ετεροδικία των δικαστών οι οποίες αναφέρονται στα προηγούμενα εδάφια.

Άρθρο 4

Οι δικαστές δεν δύνανται να ασκούν κανένα πολιτικό ή διοικητικό λειτουργήμα.

Δεν δύνανται, εκτός αν το Συμβούλιο με απλή πλειοψηφία, το επιτρέψει κατ' εξαίρεση, να ασκούν καμία επαγγελματική δραστηριότητα, αμειβόμενη ή μη.

Κατά την εγκατάστασή τους, αναλαμβάνουν επισήμως την υποχρέωση να τηρούν, κατά τη διάρκεια της ασκήσεως των καθηκόντων τους και μετά τη λήξη τους, τις υποχρεώσεις που απορρέουν από το αξίωμά τους, ιδίως τα καθήκοντα της εντιμότητας και της διακριτικότητας ως προς την αποδοχή, μετά τη λήξη αυτή, ορισμένων καθηκόντων ή ορισμένων πλεονεκτημάτων.

Σε περίπτωση αμφιβολίας, αποφασίζει το Δικαστήριο. Όταν η απόφαση αφορά μέλος του Γενικού Δικαστηρίου ή ειδικευμένου δικαστηρίου, το Δικαστήριο αποφασίζει μετά από διαβούλευση με το οικείο δικαστήριο.

Άρθρο 5

Εκτός των τακτικών ανανεώσεων και των θανάτων, τα καθήκοντα του δικαστού λήγουν ατομικώς διά παραιτήσεως.

Σε περίπτωση παραιτήσεως δικαστού, η επιστολή της παρατήσεώς του απευθύνεται στον πρόεδρο του Δικαστηρίου για να διαβιβασθεί στον πρόεδρο του Συμβουλίου. Με την κοινοποίηση αυτή, η θέση καθίσταται κενή.

Εκτός από τις περιπτώσεις εφαρμογής του άρθρου 6, κάθε δικαστής συνεχίζει να ασκεί τα καθήκοντά του μέχρι να αναλάβει καθήκοντα ο διάδοχός του.

Άρθρο 6

Οι δικαστές δεν δύνανται να απαλλάσσονται από τα καθήκοντά τους, ούτε να κηρύσσονται έκπτωτοι του δικαιώματός τους προς συνταξιοδότηση ή άλλων αντ' αυτού πλεονεκτημάτων, εκτός εάν, με ομόφωνη απόφαση των δικαστών και των γενικών εισαγγελέων του Δικαστηρίου, έπαυσαν να ανταποκρίνονται στις απαιτούμενες προϋποθέσεις ή να εκπληρώνουν τις υποχρεώσεις που απορρέουν από το αξίωμά τους. Ο ενδιαφερόμενος δεν μετέχει στις διασκέψεις αυτές. Όταν ο εν λόγω δικαστής είναι μέλος του Γενικού Δικαστηρίου ή ειδικευμένου δικαστηρίου, το Δικαστήριο αποφασίζει μετά από διαβούλευση με το οικείο δικαστήριο.

Ο γραμματέας γνωστοποιεί την απόφαση του Δικαστηρίου στους προέδρους του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και της Επιτροπής και την κοινοποιεί στον πρόεδρο του Συμβουλίου.

Σε περίπτωση αποφάσεως που απαλλάσσει τον δικαστή από τα καθήκοντά του, με την τελευταία αυτή κοινοποίηση καθίσταται η θέση κενή.

Άρθρο 7

Οι δικαστές τα καθήκοντα των οποίων λήγουν πριν από την εκπνοή της θητείας τους, αντικαθίστανται για το υπόλοιπο διάστημα της θητείας τους.

Άρθρο 8

Οι διατάξεις των άρθρων 2 έως 7 εφαρμόζονται και επί των γενικών εισαγγελέων.

ΤΙΤΛΟΣ II

ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΤΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ

Άρθρο 9

Όταν, ανά τριετία, αντικαθίστανται μερικώς οι δικαστές, αντικαθίσταται το ήμισυ του αριθμού των δικαστών. Εάν ο αριθμός των δικαστών είναι περιττός, ο αριθμός των δικαστών που αντικαθίστανται θα πρέπει εναλλάξ να είναι ο επόμενος αριθμός άνω του ημίσεος του αριθμού των δικαστών και ο επόμενος αριθμός κάτω του ημίσεος.

Το πρώτο εδάφιο ισχύει επίσης και κατά την ανά τριετία μερική αντικατάσταση των γενικών εισαγγελέων.

Άρθρο 9α

Οι δικαστές εκλέγουν μεταξύ τους τον πρόεδρο και τον αντιπρόεδρο του Δικαστηρίου για περίοδο τριών ετών. Η θητεία τους μπορεί να ανανεωθεί.

Ο αντιπρόεδρος επικουρεί τον πρόεδρο σύμφωνα με τους όρους που προβλέπονται στον κανονισμό διαδικασίας. Αντικαθιστά τον πρόεδρο σε περίπτωση κωλύματός του ή χηρείας της θέσεως του προέδρου.

Άρθρο 10

Ο γραμματεύς ορκίζεται ενώπιον του Δικαστηρίου ότι θα ασκεί τα καθήκοντά του με πλήρη αμεροληψία και ευσυνειδήτως και ότι δεν θα αποκαλύπτει το απόρρητο των διασκέψεων.

Άρθρο 11

Το Δικαστήριο ρυθμίζει την αναπλήρωση του γραμματέως σε περίπτωση κωλύματός του.

Άρθρο 12

Στο Δικαστήριο διατίθενται υπάλληλοι και λοιπό προσωπικό για να διασφαλισθεί η λειτουργία του. Οι υπάλληλοι και το λοιπό προσωπικό υπάγονται στο γραμματέα υπό την εποπτεία του προέδρου.

Άρθρο 13

Αιτήσει του Δικαστηρίου, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο, αποφασίζοντας σύμφωνα με τη συνήθη νομοθετική διαδικασία μπορούν να προβλέψουν το διορισμό βοηθών εισηγητών και να καθορίσουν την υπηρεσιακή τους κατάσταση. Οι βοηθοί εισηγητές δύνανται να καλούνται, σύμφωνα με τους όρους που θα καθορισθούν από τον κανονισμό διαδικασίας, να συμμετέχουν στην προπαρασκευή των υποθέσεων των οποίων έχει επιληφθεί το Δικαστήριο και να συνεργάζονται με τον εισηγητή δικαστή.

Οι βοηθοί εισηγητές, επιλεγόμενοι μεταξύ προσώπων που παρέχουν πλήρη εγγύηση ανεξαρτησίας και συγκεντρώνουν τα αναγκαία νομικά προσόντα, διορίζονται από το Συμβούλιο με απλή πλειοψηφία. Ορκίζονται ενώπιον του Δικαστηρίου ότι θα ασκούν τα καθήκοντά τους με πλήρη αμεροληψία και ευσυνειδητως και ότι δεν θα αποκαλύπτουν το απόρρητο των διασκέψεων.

Άρθρο 14

Οι δικαστές, οι γενικοί εισαγγελείς και ο γραμματεύς υποχρεούνται να διαμένουν στον τόπο της έδρας του Δικαστηρίου.

Άρθρο 15

Το Δικαστήριο παραμένει διαρκώς σε λειτουργία. Η διάρκεια των δικαστικών διακοπών ορίζεται από το Δικαστήριο, λαμβανομένων υπόψη των αναγκών της υπηρεσίας.

Άρθρο 16

Το Δικαστήριο συγκροτεί στους κόλπους του τμήματα από τα μέλη του, αποτελούμενα από τρεις και πέντε δικαστές. Οι δικαστές εκλέγουν μεταξύ τους τους προέδρους των τμημάτων. Οι πρόεδροι των πενταμελών τμημάτων εκλέγονται για τρία έτη. Η θητεία τους μπορεί να ανανεωθεί μία φορά.

Το τμήμα μείζονος συνθέσεως περιλαμβάνει δεκαπέντε δικαστές. Προεδρεύεται από τον πρόεδρο του Δικαστηρίου. Στο τμήμα μείζονος συνθέσεως συμμετέχουν επίσης ο αντιπρόεδρος του Δικαστηρίου και, σύμφωνα με τους όρους που προβλέπονται στον κανονισμό διαδικασίας, τρεις από τους προέδρους πενταμελών τμημάτων και άλλους δικαστές.

Το Δικαστήριο συνέρχεται ως τμήμα μείζονος συνθέσεως όταν το ζητεί ως διάδικος ένα κράτος μέλος ή ένα θεσμικό όργανο της Ένωσης.

Το Δικαστήριο συνέρχεται εν ολομεία όταν εκδικάζει υποθέσεις, κατ' εφαρμογή του άρθρου 228 παράγραφος 2, του άρθρου 245 παράγραφος 2, του άρθρου 247 ή του άρθρου 286 παράγραφος 6 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Εξάλλου, το Δικαστήριο, όταν εκτιμά ότι η υπόθεση την οποία εκδικάζει είναι εξαιρετικής σημασίας, δύναται, μετά την ακρόαση του γενικού εισαγγελέα, να αποφασίσει να παραπέμψει την υπόθεση στην ολομεία.

Άρθρο 17

Το Δικαστήριο συνεδριάζει εγκύρως μόνον με περιττό αριθμό δικαστών.

Οι αποφάσεις των τμημάτων που αποτελούνται από τρεις ή πέντε δικαστές είναι έγκυρες μόνον εάν λαμβάνονται από τρεις δικαστές.

Οι αποφάσεις του τμήματος μείζονος συνθέσεως είναι έγκυρες μόνον εάν παρίστανται ένδεκα δικαστές.

Οι αποφάσεις της ολομείας του Δικαστηρίου είναι έγκυρες μόνον εάν παρίστανται δεκαεπτά δικαστές.

Σε περίπτωση κωλύματος δικαστού ενός τμήματος, δύναται να καλείται δικαστής ενός άλλου τμήματος, σύμφωνα με τους όρους που καθορίζονται από τον κανονισμό διαδικασίας.

Άρθρο 18

Οι δικαστές και οι γενικοί εισαγγελείς δεν δύναται να μετέχουν στην εκδίκαση υποθέσεως στην οποία είχαν προηγουμένως λάβει μέρος ως εκπρόσωποι, σύμβουλοι ή δικηγόροι ενός των διαδίκων, ή στην οποία εκλήθησαν να εκφέρουν γνώμη ως μέλη δικαστηρίου, επιτροπής ερεύνης ή υπό οποιαδήποτε άλλη ιδιότητα.

Εάν δικαστής ή γενικός εισαγγελεύς κρίνει ότι δεν δύναται, για ειδικό λόγο, να μετάσχει στην εκδίκαση ή την εξέταση ορισμένης υποθέσεως, το αναφέρει στον πρόεδρο. Στην περίπτωση που ο πρόεδρος κρίνει ότι δικαστής ή γενικός εισαγγελέας δεν πρέπει, για ειδικό λόγο, να μετάσχει στην εκδίκαση ή να προβεί σε προτάσεις σε ορισμένη υπόθεση, ειδοποιεί σχετικά τον ενδιαφερόμενο.

Σε περίπτωση δυσχέρειας κατά την εφαρμογή του παρόντος άρθρου, αποφασίζει το Δικαστήριο.

Οι διάδικοι δεν δύναται, επικαλούμενοι είτε την ιθαγένεια δικαστού είτε την απουσία, από το Δικαστήριο ή από τμήμα του, δικαστού της ιθαγενείας τους, να ζητούν τη μεταβολή της συνθέσεως του Δικαστηρίου ή τμήματός του.

ΤΙΤΛΟΣ ΙΙΙ

ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΕΝΩΠΙΟΝ ΤΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ

Άρθρο 19

Τα κράτη μέλη καθώς και τα θεσμικά όργανα της Ένωσης αντιπροσωπεύονται ενώπιον του Δικαστηρίου από εκπρόσωπο που διορίζεται για κάθε υπόθεση· ο εκπρόσωπος δύναται να επικουρείται από σύμβουλο ή δικηγόρο.

Κατά τον ίδιο τρόπο εκπροσωπούνται και τα συμβαλλόμενα στη συμφωνία για τον Ευρωπαϊκό Οικονομικό Χώρο κράτη, εκτός των κρατών μελών, καθώς και η Εποπτεύουσα Αρχή της ΕΖΕΣ που προβλέπεται από την εν λόγω συμφωνία.

Οι λοιποί διάδικοι εκπροσωπούνται από δικηγόρο.

Μόνον ο δικηγόρος που έχει δικαίωμα παραστάσεως ενώπιον δικαστηρίου κράτους μέλους ή άλλου κράτους συμβαλλόμενου στη συμφωνία για τον Ευρωπαϊκό Οικονομικό Χώρο, δικαιούται να εκπροσωπή ή να επικουρεί διάδικο ενώπιον του Δικαστηρίου.

Οι εκπρόσωποι, σύμβουλοι και δικηγόροι παριστάμενοι ενώπιον του Δικαστηρίου απολαύουν των αναγκαίων δικαιωμάτων και εγγυήσεων για την ανεξάρτητη άσκηση των καθηκόντων τους, σύμφωνα με τους όρους που θα καθορισθούν από τον κανονισμό διαδικασίας.

Το Δικαστήριο απολαύει έναντι των συμβούλων και δικηγόρων, οι οποίοι παρίστανται ενώπιόν του, των εξουσιών που αναγνωρίζονται συνήθως επί του θέματος στα δικαστήρια, σύμφωνα με τους όρους που θα καθορισθούν από τον ίδιο κανονισμό.

Οι καθηγητές υπήκοοι των κρατών μελών, η νομοθεσία των οποίων τους αναγνωρίζει δικαίωμα παραστάσεως σε δικαστήριο, απολαύουν ενώπιον του Δικαστηρίου των δικαιωμάτων που αναγνωρίζονται από το παρόν άρθρο στους δικηγόρους.

Άρθρο 20

Η διαδικασία ενώπιον του Δικαστηρίου περιλαμβάνει δύο στάδια: την έγγραφη και την προφορική διαδικασία.

Η έγγραφη διαδικασία περιλαμβάνει τη γνωστοποίηση στους διαδίκους καθώς και στα θεσμικά όργανα της Ένωσης οι αποφάσεις των οποίων προσβάλλονται, των αιτήσεων, υπομνημάτων, απαντήσεων και παρατηρήσεων και, ενδεχομένως, των αντικρούσεων, καθώς και όλων των προς υποστήριξη στοιχείων και εγγράφων ή των επίσημων αντιγράφων τους.

Οι γνωστοποιήσεις γίνονται επιμελεία του γραμματέως κατά τη σειρά και εντός των προθεσμιών που καθορίζει ο κανονισμός διαδικασίας.

Η προφορική διαδικασία περιλαμβάνει την υπό του Δικαστηρίου ακρόαση των εκπροσώπων, συμβούλων και δικηγόρων και των προτάσεων του γενικού εισαγγελέα, καθώς και, ενδεχομένως, την εξέταση των μαρτύρων και τωνπραγματογνομώνων.

Το Δικαστήριο, όταν κρίνει ότι η υπόθεση δεν εγείρει κανένα νέο νομικό ζήτημα και μετά την ακρόαση του γενικού εισαγγελέα, δύναται να αποφασίσει ότι η υπόθεση θα εκδικασθεί χωρίς προτάσεις του γενικού εισαγγελέα.

Άρθρο 21

Το Δικαστήριο επιλαμβάνεται κατόπιν προσφυγής που κατατίθεται στο γραμματέα. Το έγγραφο της προσφυγής πρέπει να περιέχει το όνομα και την κατοικία του προσφεύγοντος και την ιδιότητα του υπογράφοντος, το διάδικο ή τους διαδίκους κατά των οποίων η προσφυγή στρέφεται, το αντικείμενο της διαφοράς, τα αιτήματα και συνοπτική έκθεση των επικαλουμένων λόγων.

Το έγγραφο της προσφυγής πρέπει να συνοδεύεται, όπου απαιτείται, από την πράξη της οποίας ζητείται η ακύρωση ή, στην περίπτωση που αναφέρεται στο άρθρο 265 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης από έγγραφο που βεβαιώνει τη χρονολογία της κλήσεως που προβλέπεται σε αυτό το άρθρο. Αν τα έγγραφα αυτά δεν είναι συνημμένα στο έγγραφο της προσφυγής, ο γραμματεός καλεί τον ενδιαφερόμενο να τα προσκομίσει εντός ευλόγου προθεσμίας, χωρίς να δύναται να του αντισταχθεί το εκπρόθεσμο, σε περίπτωση που η κατάθεση γίνει μετά την πάροδο της προθεσμίας ασκήσεως της προσφυγής.

Άρθρο 22

Στις περιπτώσεις που αναφέρονται στο άρθρο 18 της Συνθήκης ΕΚΑΕ, το Δικαστήριο επιλαμβάνεται κατόπιν προσφυγής που απευθύνεται στο γραμματέα. Η προσφυγή πρέπει να περιέχει το όνομα και την κατοικία του προσφεύγοντος και την ιδιότητα του υπογράφοντος, μνεία της αποφάσεως κατά της οποίας ασκείται η προσφυγή, τους αντιδίκους, το αντικείμενο της διαφοράς, τα αιτήματα και συνοπτική έκθεση των επικαλουμένων λόγων.

Η προσφυγή πρέπει να συνοδεύεται από ακριβές αντίγραφο της προσβαλλομένης αποφάσεως της επιτροπής διαιτησίας.

Εάν το Δικαστήριο απορρίψει την προσφυγή, η απόφαση της επιτροπής διαιτησίας καθίσταται οριστική.

Εάν το Δικαστήριο ακυρώσει την απόφαση της επιτροπής διαιτησίας, η διαδικασία δύναται να επαναληφθεί, όπου απαιτείται, επιμελεία ενός των διαδίκων, ενώπιον της επιτροπής διαιτησίας. Η επιτροπή οφείλει επί των νομικών ζητημάτων να συμμορφώνεται προς την απόφαση του Δικαστηρίου.

Άρθρο 23

Στις περιπτώσεις που αναφέρονται στο άρθρο 267 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, η απόφαση του εθνικού δικαστηρίου που αναστέλλει τη διαδικασία και παραπέμπει στο Δικαστήριο, κοινοποιείται προς αυτό επιμελεία του εθνικού δικαστηρίου. Η απόφαση αυτή κοινοποιείται, εν συνεχεία, επιμελεία του γραμματέως του Δικαστηρίου, στους ενδιαφερομένους διαδίκους, στα κράτη μέλη και στην Επιτροπή, καθώς και στο θεσμικό ή λοιπό όργανο ή τον οργανισμό της Ένωσης που έχει εκδώσει την πράξη το κύρος ή η ερμηνεία της οποίας αμφισβητείται.

Εντός προθεσμίας δύο μηνών από την τελευταία αυτή κοινοποίηση, οι διάδικοι, τα κράτη μέλη, η Επιτροπή και, ενδεχομένως, το θεσμικό ή λοιπό όργανο ή ο οργανισμός της Ένωσης που έχει εκδώσει την πράξη το κύρος ή η ερμηνεία της οποίας αμφισβητείται έχουν το δικαίωμα να καταθέτουν στο Δικαστήριο υπομνήματα ή έγγραφες παρατηρήσεις.

Στις περιπτώσεις που προβλέπονται στο άρθρο 267 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, η απόφαση του εθνικού δικαστηρίου κοινοποιείται, επιπλέον, επιμελεία του γραμματέως του Δικαστηρίου, στα συμβαλλόμενα στη συμφωνία για τον Ευρωπαϊκό Οικονομικό Χώρο κράτη, εκτός των κρατών μελών, καθώς και στην Εποπτεύουσα Αρχή της ΕΖΕΣ που προβλέπεται από την εν λόγω συμφωνία· τα κράτη αυτά και η Εποπτεύουσα Αρχή της ΕΖΕΣ έχουν το δικαίωμα, εντός προθεσμίας δύο μηνών από της κοινοποίησεως και οσάκις υφίσταται σχέση με έναν από τους τομείς εφαρμογής της συμφωνίας, να καταθέτουν στο Δικαστήριο υπομνήματα ή έγγραφες παρατηρήσεις.

Οσάκις μια συμφωνία που έχει συναφθεί από το Συμβούλιο με ένα ή περισσότερα τρίτα κράτη και αφορά συγκεκριμένο τομέα προβλέπει ότι τα κράτη αυτά έχουν τη δυνατότητα να υποβάλλουν υπομνήματα ή έγγραφες παρατηρήσεις στις περιπτώσεις στις οποίες στο Δικαστήριο υποβάλλεται από δικαστήριο κράτους μέλους προδικαστικό ερώτημα που εμπίπτει στον τομέα εφαρμογής της συμφωνίας, η απόφαση του εθνικού δικαστηρίου που περιέχει το ερώτημα κοινοποιείται επίσης στα ενδιαφερόμενα τρίτα κράτη, τα οποία μπορούν, εντός προθεσμίας δύο μηνών από της κοινοποίησεως, να καταθέσουν υπομνήματα ή έγγραφες παρατηρήσεις στο Δικαστήριο.

Άρθρο 23α (*)

Ο κανονισμός διαδικασίας μπορεί να προβλέψει τη διεξαγωγή ταχείας διαδικασίας, για τις δε αιτήσεις εκδόσεως προδικαστικής αποφάσεως που αφορούν το χώρο ελευθερίας, ασφαλείας και δικαιοσύνης τη διεξαγωγή επείγουσας διαδικασίας.

Στο πλαίσιο των διαδικασιών αυτών μπορεί να προβλέπει βραχύτερη προθεσμία σε σχέση με την προβλεπόμενη στο άρθρο 23 όσον αφορά την κατάθεση υπομνημάτων ή γραπτών παρατηρήσεων και, κατά παρέκκλιση από το άρθρο 20 τέταρτο εδάφιο, μπορεί να προβλέπεται η εκδίκαση της υποθέσεως χωρίς προτάσεις του γενικού εισαγγελέα.

(*) Εισήχθη με την απόφαση 2008/79/ΕΚ, Ευρατόμ (ΕΕ L 24, 29.1.2008, σ. 42).

Επιπλέον στο πλαίσιο της επείγουσας διαδικασίας μπορεί να προβλέπεται ο περιορισμός του αριθμού των διαδίκων και των λοιπών ενδιαφερομένων περί των οποίων γίνεται λόγος στο άρθρο 23 και στους οποίους έχει επιτραπεί η κατάθεση υπομνημάτων ή γραπτών παρατηρήσεων, στις δε περιπτώσεις εξαιρετικού επείγοντος, η παράλειψη του εγγράφου σταδίου της διαδικασίας.

Άρθρο 24

Το Δικαστήριο δύναται να ζητεί από τους διαδίκους να προσκομίζουν κάθε έγγραφο και να παρέχουν κάθε πληροφορία που επιθυμεί. Σε περίπτωση αρνήσεως, προβαίνει στη σχετική διαπίστωση.

Το Δικαστήριο δύναται επίσης να ζητεί από τα κράτη μέλη και τα θεσμικά και λοιπά όργανα ή οργανισμούς που δεν είναι διάδικοι, κάθε πληροφορία που κρίνει αναγκαία για τους σκοπούς της δίκης.

Άρθρο 25

Το Δικαστήριο δύναται οποτεδήποτε να αναθέτει πραγματογνωμοσύνη σε οποιοδήποτε πρόσωπο, σώμα, γραφείο, επιτροπή ή όργανο της εκλογής του.

Άρθρο 26

Οι μάρτυρες εξετάζονται σύμφωνα με τους όρους που θα καθορισθούν από τον κανονισμό διαδικασίας.

Άρθρο 27

Το Δικαστήριο έχει, έναντι των μη εμφανιζομένων μαρτύρων, τις εξουσίες που γενικώς αναγνωρίζονται επί του θέματος στα δικαστήρια και δύναται να επιβάλλει χρηματικές κυρώσεις, σύμφωνα με τους όρους που θα καθορισθούν από τον κανονισμό διαδικασίας.

Άρθρο 28

Οι μάρτυρες και οι πραγματογνώμονες δύνανται να εξετάζονται αφού ορκισθούν κατά τον τύπο που καθορίζεται από τον κανονισμό διαδικασίας ή κατά τον τρόπο που προβλέπει η εθνική νομοθεσία του μάρτυρος ή του πραγματογνώμονος.

Άρθρο 29

Το Δικαστήριο δύναται να διατάσσει την εξέταση μάρτυρος ή πραγματογνώμονος από τη δικαστική αρχή της κατοικίας του.

Η σχετική απόφαση απευθύνεται προς εκτέλεση στην αρμόδια δικαστική αρχή σύμφωνα με τους όρους που καθορίζονται στον κανονισμό διαδικασίας. Τα έγγραφα που συντάσσονται κατά την εκτέλεση της αποφάσεως αυτής, αποστέλλονται στο Δικαστήριο σύμφωνα με τους αυτούς όρους.

Το Δικαστήριο φέρει τα έξοδα, με την επιφύλαξη να τα καταλογίσει, ενδεχομένως, σε βάρος των διαδίκων.

Άρθρο 30

Τα κράτη μέλη θεωρούν κάθε παράβαση του όρκου των μαρτύρων και των πραγματογνωμόνων ως έγκλημα αντίστοιχο με εκείνο που διαπράττεται ενώπιον εθνικού πολιτικού δικαστηρίου. Βάσει καταγγελίας του Δικαστηρίου, διώκουν τους δράστες του εγκλήματος αυτού ενώπιον του αρμόδιου εθνικού δικαστηρίου.

Άρθρο 31

Η συνεδρίαση είναι δημόσια, εκτός αν το Δικαστήριο αποφασίσει άλλως, αυτεπαγγέλτως ή αιτήσει των διαδίκων, για σοβαρούς λόγους.

Άρθρο 32

Το Δικαστήριο, κατά τη διάρκεια της συζητήσεως, δύναται να εξετάζει τους πραγματογνώμονες, τους μάρτυρες, καθώς και τους ίδιους τους διαδίκους. Πάντως, οι τελευταίοι δύνανται να παρίστανται μόνον διά του πληρεξουσίου τους.

Άρθρο 33

Για κάθε συνεδρίαση τηρούνται πρακτικά, που υπογράφονται από τον πρόεδρο και το γραμματέα.

Άρθρο 34

Το πινάκιο των συνεδριάσεων καταρτίζεται από τον πρόεδρο.

Άρθρο 35

Οι διασκέψεις του Δικαστηρίου είναι και παραμένουν μυστικές.

Άρθρο 36

Οι αποφάσεις είναι αιτιολογημένες. Αναφέρουν τα ονόματα των δικαστών που έλαβαν μέρος στη διάσκεψη.

Άρθρο 37

Οι αποφάσεις υπογράφονται από τον πρόεδρο και το γραμματέα. Απαγγέλλονται σε δημόσια συνεδρίαση.

Άρθρο 38

Το Δικαστήριο αποφασίζει για τα έξοδα.

Άρθρο 39

Ο πρόεδρος του Δικαστηρίου δύναται να αποφασίζει, με συνοπτική διαδικασία, η οποία παρεκκλίνει, κατά το αναγκαίο μέτρο, από ορισμένους κανόνες που περιέχονται στον παρόντα Οργανισμό και η οποία θα καθορισθεί από τον κανονισμό διαδικασίας, επί αιτήσεως αναβολής σύμφωνα με το άρθρο 278 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης και το άρθρο 157 της Συνθήκης ΕΚΑΕ, λήψεως προσωρινών μέτρων σύμφωνα με το άρθρο 279 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, ή αναστολής της αναγκαστικής εκτελέσεως σύμφωνα με το άρθρο 299, τέταρτο εδάφιο της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή το άρθρο 164, τρίτο εδάφιο της Συνθήκης ΕΚΑΕ.

Οι εξουσίες που αναφέρονται στο πρώτο εδάφιο μπορούν, σύμφωνα με τους όρους που καθορίζονται από τον κανονισμό διαδικασίας, να ασκούνται από τον αντιπρόεδρο του Δικαστηρίου.

Σε περίπτωση κωλύματός τους, ο πρόεδρος και ο αντιπρόεδρος αναπληρώνονται από άλλο δικαστή σύμφωνα με τους όρους που καθορίζονται από τον κανονισμό διαδικασίας.

Η απόφαση που εκδίδεται από τον πρόεδρο ή από τον αναπληρωτή του, έχει προσωρινό χαρακτήρα και ουδώς προδικάζει την απόφαση του Δικαστηρίου επί της κυρίας υποθέσεως.

Άρθρο 40

Τα κράτη μέλη και τα θεσμικά όργανα της Ένωσης δύναται να παρεμβαίνουν στις διαφορές που υποβάλλονται στο Δικαστήριο.

Το ίδιο δικαίωμα έχουν τα λοιπά όργανα και οι οργανισμοί της Ένωσης καθώς και κάθε άλλο πρόσωπο το οποίο έχει συμφέρον στην επίλυση της διαφοράς που έχει υποβληθεί στο Δικαστήριο. Τα φυσικά ή νομικά πρόσωπα δεν δύναται να παρεμβαίνουν στις υποθέσεις μεταξύ κρατών μελών, μεταξύ θεσμικών οργάνων της Ένωσης ή μεταξύ κρατών μελών αφενός, και θεσμικών οργάνων της Ένωσης, αφετέρου.

Υπό την επιφύλαξη του δευτέρου εδαφίου, τα συμβαλλόμενα στη συμφωνία για τον Ευρωπαϊκό Οικονομικό Χώρο κράτη, εκτός των κρατών μελών, καθώς και η Εποπεύουσα Αρχή της ΕΖΕΣ που προβλέπεται από την εν λόγω συμφωνία, δύναται να παρεμβαίνουν στις διαφορές που υποβάλλονται στο Δικαστήριο, όταν οι διαφορές αυτές αφορούν έναν από τους τομείς εφαρμογής της εν λόγω συμφωνίας.

Η παρέμβαση έχει ως αντικείμενο την υποστήριξη των αιτημάτων του ενός των διαδίκων.

Άρθρο 41

Όταν ο διάδικος κατά του οποίου στρέφεται η προσφυγή, αν και έχει κληθεί κανονικά, δεν καταθέσει έγγραφες προτάσεις, η απόφαση εκδίδεται ερήμην του. Η απόφαση υπόκειται σε ανακοπή εντός προθεσμίας ενός μηνός από της κοινοποιήσεώς της. Η ανακοπή δεν αναστέλλει την εκτέλεση της ερήμην αποφάσεως, εκτός αντιθέτου αποφάσεως του Δικαστηρίου.

Άρθρο 42

Τα κράτη μέλη, τα όργανα των Κοινοτήτων και κάθε φυσικό ή νομικό πρόσωπο δύνανται, στις περιπτώσεις και σύμφωνα με τους όρους που θα καθορισθούν από τον κανονισμό διαδικασίας, να ασκούν τριτανακοπή κατά των αποφάσεων που εξεδόθησαν χωρίς να έχουν προσεπικληθεί, εάν οι αποφάσεις αυτές θίγουν τα δικαιώματά τους.

Άρθρο 43

Το Δικαστήριο, σε περίπτωση αμφιβολίας για την έννοια και την έκταση των αποτελεσμάτων αποφάσεως, είναι αρμόδιο για την ερμηνεία της, μετά από αίτηση διαδίκου ή οργάνου των Κοινοτήτων που έχουν έννομο συμφέρον προς τούτο.

Άρθρο 44

Η αναθεώρηση της αποφάσεως δύναται να ζητείται από το Δικαστήριο εφόσον γίνει γνωστό γεγονός αποφασιστικής σημασίας το οποίο ήταν άγνωστο στο Δικαστήριο και στο διάδικο που ζητεί την αναθεώρηση, πριν από την έκδοση της αποφάσεως.

Η διαδικασία της αναθεωρήσεως αρχίζει με την απόφαση του Δικαστηρίου που διαπιστώνει ρητώς την ύπαρξη του γεγονότος, αναγνωρίζει τα χαρακτηριστικά που επιτρέπουν την έναρξη της διαδικασίας αναθεωρήσεως και κηρύσσει γι' αυτόν το λόγο παραδεκτή την αίτηση.

Αίτηση αναθεωρήσεως δεν δύναται να υποβάλλεται μετά την πάροδο προθεσμίας δέκα ετών από της εκδόσεως της αποφάσεως.

Άρθρο 45

Οι προθεσμίες λόγω αποστάσεως θα ορισθούν από τον κανονισμό διαδικασίας.

Απώλεια δικαιώματος λόγω παρόδου των προθεσμιών δεν δύναται να αντιτάσσεται, όταν ο ενδιαφερόμενος αποδεικνύει την ύπαρξη τυχαίου συμβάντος ή ανωτέρας βίας.

Άρθρο 46

Αξιώσεις κατά της Ένωσης στο πεδίο της εξωσυμβατικής ευθύνης παραγράφονται μετά πέντε έτη από της επελεύσεως του ζημιογόνου γεγονότος. Η παραγραφή διακόπτεται είτε διά της προσφυγής που υποβάλλεται στο Δικαστήριο, είτε διά της προηγούμενης αιτήσεως που ο ζημιωθείς απευθύνει στο αρμόδιο θεσμικό όργανο της Ένωσης. Στην τελευταία αυτή περίπτωση, η προσφυγή πρέπει να κατατίθεται εντός της προθεσμίας των δύο μηνών που προβλέπεται στο άρθρο 263 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης· εφαρμόζονται οι διατάξεις του άρθρου 265, δεύτερο εδάφιο της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης ανάλογα με την περίπτωση.

Το παρόν άρθρο εφαρμόζεται επίσης στις αγωγές κατά της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας στο πεδίο της εξωσυμβατικής ευθύνης.

ΤΙΤΛΟΣ IV

ΓΕΝΙΚΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ

Άρθρο 47

Το άρθρο 9 πρώτο εδάφιο, τα άρθρα 9α, 14 και 15, το άρθρο 17 πρώτο, δεύτερο, τέταρτο και πέμπτο εδάφιο και το άρθρο 18 έχουν εφαρμογή στο Γενικό Δικαστήριο και τα μέλη του.

Το άρθρο 3, τέταρτο εδάφιο και τα άρθρα 10, 11 και 14, εφαρμόζονται αναλόγως και στο γραμματέα του Γενικού Δικαστηρίου.

Άρθρο 48

Το Γενικό Δικαστήριο απαρτίζεται από:

- α) 40 δικαστές από την 25η Δεκεμβρίου 2015,
- β) 47 δικαστές από την 1η Σεπτεμβρίου 2016,
- γ) δύο δικαστές ανά κράτος μέλος από την 1η Σεπτεμβρίου 2019.

Άρθρο 49

Τα μέλη του Γενικού Δικαστηρίου δύνανται να καλούνται να ασκήσουν καθήκοντα γενικού εισαγγελέα.

Ο γενικός εισαγγελέας διατυπώνει δημόσια, με πλήρη αμεροληψία και ανεξαρτησία, αιτιολογημένες προτάσεις επί ορισμένων υποθέσεων που έχουν υποβληθεί στο Γενικό Δικαστήριο, προκειμένου να το συνδράμει στην εκπλήρωση του έργου του.

Τα κριτήρια επιλογής των υποθέσεων, καθώς και ο τρόπος διορισμού των γενικών εισαγγελέων, καθορίζονται από τον κανονισμό διαδικασίας του Γενικού Δικαστηρίου.

Το μέλος του Γενικού Δικαστηρίου το οποίο κλήθηκε να ασκήσει τα καθήκοντα γενικού εισαγγελέα σε μία υπόθεση, δεν επιτρέπεται να συμμετάσχει στην λήψη αποφάσεως επί της υποθέσεως αυτής.

Άρθρο 50

Το Γενικό Δικαστήριο συνεδριάζει κατά τμήματα, αποτελούμενα από τρεις και πέντε δικαστές. Οι δικαστές εκλέγουν μεταξύ τους τους προέδρους των τμημάτων. Οι πρόεδροι των πενταμελών τμημάτων εκλέγονται για τρία έτη. Η θητεία τους μπορεί να ανανεωθεί μία φορά.

Ο κανονισμός διαδικασίας καθορίζει τη σύνθεση των τμημάτων και την ανάθεση των υποθέσεων σε αυτά. Σε ορισμένες υποθέσεις, που ορίζονται από τον κανονισμό διαδικασίας, το Γενικό Δικαστήριο μπορεί να συνέρχεται εν ολομελεία ή με μονομελή σύνθεση.

Ο κανονισμός διαδικασίας μπορεί επίσης να προβλέπει ότι το Γενικό Δικαστήριο συνέρχεται ως τμήμα μείζονος συνθέσεως στις περιπτώσεις και σύμφωνα με τους όρους που αυτός προσδιορίζει.

Άρθρο 51

Κατά παρέκκλιση από τον κανόνα της παραγράφου 1 του άρθρου 256, της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, υπάγονται στην αρμοδιότητα του Δικαστηρίου οι προσφυγές τις οποίες ασκεί, κατά τα άρθρα 263 και 265 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, κράτος μέλος:

α) κατά πράξεως του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου ή του Συμβουλίου ή κατά παραλείψεώς τους να αποφασίσουν, ή κατά πράξεως ή παραλείψεως αμφοτέρων των οργάνων αυτών όταν συναποφασίζουν, εξαιρουμένων:

- των αποφάσεων τις οποίες λαμβάνει το Συμβούλιο βάσει του τρίτου εδαφίου της παραγράφου 2 του άρθρου 108, της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης,
- των πράξεων τις οποίες εκδίδει το Συμβούλιο δυνάμει κανονισμού του Συμβουλίου αφορώντος μέτρα εμπορικής άμυνας κατά την έννοια του άρθρου 207 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης,
- των πράξεων του Συμβουλίου με τις οποίες αυτό ασκεί εκτελεστικές αρμοδιότητες σύμφωνα με την τρίτη παύλα, του άρθρου 291, παράγραφος 2, της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης,

β) κατά πράξεως της Επιτροπής ή παραλείψεως της να αποφασίσει κατά το άρθρο 331, παράγραφος 1, της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Στην αρμοδιότητα του Δικαστηρίου υπάγονται επίσης οι προβλεπόμενες από τα ίδια άρθρα προσφυγές που ασκούνται από θεσμικό όργανο της Ένωσης κατά πράξεως του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου ή του Συμβουλίου ή κατά παραλείψεώς τους να αποφανθούν, ή κατά πράξεως ή παραλείψεως αμφοτέρων των θεσμικών αυτών οργάνων αυτών όταν συναποφασίζουν, ή κατά πράξεως της Επιτροπής ή παραλείψεώς της να αποφανθεί, καθώς και από θεσμικό όργανο της Ένωσης κατά πράξεως της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας ή κατά παραλείψεώς της να αποφασίσει.

Άρθρο 52

Ο πρόεδρος του Δικαστηρίου και ο πρόεδρος του Γενικού Δικαστηρίου καθορίζουν από κοινού τις προϋποθέσεις και τον τρόπο με τον οποίο οι υπάλληλοι και το λοιπό προσωπικό του Δικαστηρίου παρέχουν τις υπηρεσίες τους στο Γενικό Δικαστήριο για τη διασφάλιση της λειτουργίας του. Ορισμένοι υπάλληλοι ή μέλη του λοιπού προσωπικού υπάγονται στο γραμματέα του Γενικού Δικαστηρίου υπό την εποπτεία του προέδρου του Γενικού Δικαστηρίου.

Άρθρο 53

Η διαδικασία ενώπιον του Γενικού Δικαστηρίου διέπεται από τον τίτλο III.

Η διαδικασία ενώπιον του Γενικού Δικαστηρίου προσδιορίζεται και συμπληρώνεται, εφόσον παρίσταται ανάγκη, από τον κανονισμό διαδικασίας του. Ο κανονισμός διαδικασίας μπορεί να προβλέπει παρεκκλίσεις από το άρθρο 40, τέταρτο εδάφιο και από το άρθρο 41, προκειμένου να ληφθούν υπόψη οι ιδιαιτερότητες των διαφορών που εμπίπτουν στον τομέα της διανοητικής ιδιοκτησίας.

Κατά παρέκκλιση από το άρθρο 20 τέταρτο εδάφιο, ο γενικός εισαγγελέας μπορεί να αναπτύσσει τις αιτιολογημένες προτάσεις του εγγράφως.

Άρθρο 54

Εάν προσφυγή ή άλλο διαδικαστικό έγγραφο, απευθυνόμενο στο Γενικό Δικαστήριο, κατατεθεί εκ παραδρομής στον γραμματέα του Δικαστηρίου, διαβιβάζεται αμελλητί από αυτόν στο γραμματέα του Γενικού Δικαστηρίου· ομοίως, εάν προσφυγή ή άλλο διαδικαστικό έγγραφο, απευθυνόμενο στο Δικαστήριο, κατατεθεί εκ παραδρομής στο γραμματέα του Γενικού Δικαστηρίου, διαβιβάζεται αμελλητί από αυτόν στο γραμματέα του Δικαστηρίου.

Εάν το Γενικό Δικαστήριο κρίνει ότι δεν είναι αρμόδιο να εκδικάσει προσφυγή που υπάγεται στην αρμοδιότητα του Δικαστηρίου, την παραπέμπει στο Δικαστήριο· ομοίως, εάν το Δικαστήριο κρίνει ότι αρμόδιο για την εκδίκαση της προσφυγής είναι το Γενικό Δικαστήριο, την παραπέμπει σε αυτό, το οποίο δεν μπορεί σε τέτοια περίπτωση να κρίνει ότι είναι αναρμόδιο.

Οσάκις ενώπιον του Δικαστηρίου και του Γενικού Δικαστηρίου έχουν αχθεί υποθέσεις έχουσες το ίδιο αντικείμενο, εγείρουσες το ίδιο ζήτημα ερμηνείας ή στο πλαίσιο των οποίων αμφισβητείται το κύρος της ίδιας πράξεως, το Γενικό Δικαστήριο μπορεί, αφού ακούσει τους διαδίκους, να αναστέλλει τη διαδικασία μέχρις ότου δημοσιευθεί η απόφαση του Δικαστηρίου ή, εφόσον πρόκειται για προσφυγές ασκηθείσες δυνάμει του άρθρου 263 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, να απεκδυθεί της αρμοδιότητάς του ώστε να αποφανθεί επί των προσφυγών αυτών το Δικαστήριο. Υπό τις ίδιες περιστάσεις, την αναστολή της εκκρεμούς ενώπιον του διαδικασίας μπορεί να αποφασίζει και το Δικαστήριο· στην περίπτωση αυτή, συνεχίζεται η διαδικασία ενώπιον του Γενικού Δικαστηρίου.

Όταν ένα κράτος μέλος και ένα θεσμικό όργανο της Ένωσης στρέφονται κατά της ίδιας πράξης, το Γενικό Δικαστήριο κηρύσσει εαυτό αναρμόδιο ώστε να μπορέσει το Δικαστήριο να εκδικάσει τις προσφυγές περί των οποίων πρόκειται.

Άρθρο 55

Οι οριστικές αποφάσεις του Γενικού Δικαστηρίου, οι αποφάσεις που επιλύουν εν μέρει τη διαφορά ως προς την ουσία και οι αποφάσεις που επιλύουν δικονομικό ζήτημα που αφορά ένσταση αναρμοδιότητας ή απαραδέκτου, κοινοποιούνται από το γραμματέα του Γενικού Δικαστηρίου σε όλους τους διαδίκους, καθώς και σε όλα τα κράτη μέλη και τα θεσμικά όργανα της Ένωσης, ακόμη και αν δεν παρενέβησαν στη δίκη ενώπιον του Γενικού Δικαστηρίου.

Άρθρο 56

Δικαστηρίου, καθώς και κατά των αποφάσεων που επιλύουν εν μέρει τη διαφορά ως προς την ουσία ή επιλύουν δικονομικό ζήτημα που αφορά ένσταση αναρμοδιότητας ή απαραδέκτου, μπορεί να ασκηθεί αναίρεση ενώπιον του Δικαστηρίου, σε δύο μήνες από της κοινοποίησεως της προσβαλλομένης αποφάσεως.

Η αναίρεση αυτή μπορεί να ασκηθεί από τον εν όλω ή εν μέρει ηττηθέντα διάδικο. Οι παρεμβαίνοντες, εξαιρέσει των κρατών μελών και των θεσμικών οργάνων της Ένωσης, δεν μπορούν πάντως να ασκήσουν αναίρεση, εκτός εάν η απόφαση του Γενικού Δικαστηρίου τους θίγει απ' ευθείας.

Με εξαίρεση τις περιπτώσεις δικών μεταξύ της Ένωσης και των υπαλλήλων τους, αναίρεση μπορούν να ασκήσουν και τα κράτη μέλη και τα θεσμικά όργανα της Ένωσης που δεν παρενέβησαν στη δίκη ενώπιον του Γενικού Δικαστηρίου. Στην περίπτωση αυτή, τα κράτη μέλη και τα θεσμικά όργανα ευρίσκονται στην ίδια ακριβώς θέση με τα κράτη μέλη ή τα θεσμικά όργανα που παρενέβησαν πρωτοδίκως.

Άρθρο 57

Κάθε πρόσωπο η αίτηση παρεμβάσεως του οποίου απορρίφθηκε από το Γενικό Δικαστήριο μπορεί να ασκήσει αναίρεση ενώπιον του Δικαστηρίου, εντός δύο εβδομάδων από της κοινοποίησεως της απορριπτικής αποφάσεως.

Οι διάδικοι μπορούν να ασκήσουν αναίρεση ενώπιον του Δικαστηρίου κατά των αποφάσεων του Γενικού Δικαστηρίου που εκδόθηκαν με βάση τα άρθρα 278 ή 279 ή το άρθρο 299 τέταρτο εδάφιο της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή με βάση το άρθρο 157 ή το άρθρο 164, τρίτο εδάφιο της Συνθήκης ΕΚΑΕ, εντός δύο μηνών από της κοινοποιήσεώς τους.

Η αναίρεση που προβλέπεται στο πρώτο και δεύτερο εδάφιο του παρόντος άρθρου, εκδικάζεται με τη διαδικασία του άρθρου 39.

Άρθρο 58

Η αίτηση αναίρεσεως ενώπιον του Δικαστηρίου περιορίζεται σε νομικά ζητήματα. Ως λόγοι αναίρεσεως επιτρέπεται να προβάλλονται αναρμοδιότητα του Γενικού Δικαστηρίου, πλημμέλειες κατά την ενώπιον του διαδικασία που θίγουν τα συμφέροντα του αναιρεσιόντος και παραβίαση του κοινοτικού δικαίου από το Γενικό Δικαστήριο.

Αναίρεση δεν χωρεί αποκλειστικά για τον καταλογισμό και το ύψος της δικαστικής δαπάνης.

Άρθρο 59

Σε περίπτωση ασκήσεως αναίρεσεως κατά αποφάσεως του Γενικού Δικαστηρίου, η διαδικασία ενώπιον του Δικαστηρίου περιλαμβάνει δύο στάδια: την έγγραφη και την προφορική διαδικασία. Το Δικαστήριο, σύμφωνα με τους όρους που καθορίζονται στον κανονισμό διαδικασίας, και μετά την ακρόαση του γενικού εισαγγελέα και των διαδίκων, μπορεί να αποφασίζει χωρίς προφορική διαδικασία.

Άρθρο 60

Με την επιφύλαξη των άρθρων 278 και 279 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης και του άρθρου 157 της Συνθήκης ΕΚΑΕ, η άσκηση αναίρεσεως δεν έχει ανασταλτικό αποτέλεσμα.

Κατά παρέκκλιση από το άρθρο 280 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, οι αποφάσεις του Γενικού Δικαστηρίου με τις οποίες ακυρώνεται κανονισμός, δεν επιφέρουν αποτελέσματα παρά μόνον από της λήξεως της προθεσμίας που αναφέρεται στο άρθρο 56 πρώτο εδάφιο του παρόντος Οργανισμού ή, αν έχει ασκηθεί αναίρεση εντός της προθεσμίας αυτής, από της απορριψέως της, με την επιφύλαξη πάντως της δυνατότητας του διαδίκου να καταθέσει ενώπιον του Δικαστηρίου, δυνάμει των άρθρων 278 και 279 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή του άρθρου 157 της Συνθήκης ΕΚΑΕ, αίτηση αναστολής των αποτελεσμάτων του ακυρωθέντος κανονισμού ή λήψεως κάθε άλλου προσωρινού μέτρου.

Άρθρο 61

Εάν η αναίρεση κριθεί βάσιμη, το Δικαστήριο αναιρεί την απόφαση του Γενικού Δικαστηρίου. Στην περίπτωση αυτή, μπορεί είτε το ίδιο να αποφανθεί οριστικά επί της διαφοράς, εφόσον είναι ώριμη προς εκδίκαση, είτε να την αναπέμψει στο Γενικό Δικαστήριο για να την κρίνει.

Σε περίπτωση αναπομπής, το Γενικό Δικαστήριο δεσμεύεται ως προς τα νομικά ζητήματα που έχουν επιλυθεί με την απόφαση του Δικαστηρίου.

Εάν η αναίρεση που άσκησε κράτος μέλος ή θεσμικό όργανο της Ένωσης που δεν παρενέβη στη δίκη ενώπιον του Γενικού Δικαστηρίου κριθεί βάσιμη, το Δικαστήριο μπορεί, εάν το κρίνει αναγκαίο, να ορίσει εκείνα τα αποτελέσματα της αποφάσεως του Γενικού Δικαστηρίου, η οποία αναιρείται, τα οποία θεωρούνται ότι διατηρούν την ισχύ τους έναντι των διαδίκων.

Άρθρο 62

Στις περιπτώσεις που προβλέπονται στο άρθρο 256, παράγραφοι 2 και 3 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης ο πρώτος γενικός εισαγγελέας μπορεί, εφόσον κρίνει ότι υφίσταται σοβαρός κίνδυνος να θιγεί η ενότητα ή η συνοχή του δικαίου της Ένωσης, να προτείνει στο Δικαστήριο να επανεξετάσει την απόφαση του Γενικού Δικαστηρίου.

Η πρόταση πρέπει να υποβάλλεται εντός μηνός από της εκδόσεως της αποφάσεως του Γενικού Δικαστηρίου. Το Δικαστήριο αποφασίζει, εντός μηνός από της υποβολής της προτάσεως του πρώτου γενικού εισαγγελέα, εάν συντρέχει λόγος να επανεξετασθεί ή όχι η απόφαση.

Άρθρο 62α

Το Δικαστήριο αποφαινεται επί των ζητημάτων που αποτελούν το αντικείμενο της επανεξετάσεως σύμφωνα με τη διαδικασία του κατεπείγοντος βάσει της δικογραφίας που του έχει διαβιβάσει το Γενικό Δικαστήριο.

Οι ενδιαφερόμενοι οι οποίοι αναφέρονται στο άρθρο 23 του παρόντος Οργανισμού καθώς και, στις περιπτώσεις του άρθρου 256, παράγραφος 2 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης οι διάδικοι της ενώπιον του Γενικού Δικαστηρίου δίκης έχουν δικαίωμα να καταθέσουν ενώπιον του Δικαστηρίου υπομνήματα ή γραπτές παρατηρήσεις επί των ζητημάτων που αποτελούν το αντικείμενο της επανεξετάσεως εντός της τασσομένης προς τούτο προθεσμίας.

Το Δικαστήριο μπορεί, προτού αποφανθεί, να αποφασίσει τη διεξαγωγή προφορικής διαδικασίας.

Άρθρο 62β

Στις περιπτώσεις του άρθρου 256, παράγραφος 2 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, με την επιφύλαξη των άρθρων 278 και 279 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης η πρόταση επανεξετάσεως και η απόφαση περί κινήσεως της διαδικασίας επανεξετάσεως δεν έχουν ανασταλτικό αποτέλεσμα. Εάν το Δικαστήριο διαπιστώσει ότι η απόφαση του Γενικού Δικαστηρίου θίγει την ενότητα ή τη συνοχή του δικαίου της Ένωσης, αναπέμπει την υπόθεση ενώπιον του Γενικού Δικαστηρίου, το οποίο δεσμεύεται από τα νομικά ζητήματα τα οποία έλυσε το Δικαστήριο· το Δικαστήριο μπορεί να υποδείξει τα αποτελέσματα της αποφάσεως του Γενικού Δικαστηρίου τα οποία πρέπει να θεωρηθούν οριστικά ως προς τους διαδίκους. Ωστόσο, αν η λύση της διαφοράς απορρέει, λαμβανομένου υπόψη του αποτελέσματος της επανεξετάσεως, από τις διαπιστώσεις περί των πραγματικών περιστατικών στις οποίες στηρίχθηκε η απόφαση του Γενικού Δικαστηρίου, το Δικαστήριο αποφαίνεται οριστικώς επί της διαφοράς.

Στις περιπτώσεις του άρθρου 256, παράγραφος 3 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, ελλείπει προτάσεων επανεξετάσεως ή αποφάσεων περί κινήσεως της διαδικασίας επανεξετάσεως η απάντηση ή οι απαντήσεις του Δικαστηρίου στα ζητήματα που του ετέθησαν παράγουν αποτελέσματα κατά τη λήξη των προθεσμιών που προβλέπονται προς το σκοπό αυτό στο άρθρο 62 δεύτερο εδάφιο. Σε περίπτωση κινήσεως διαδικασίας επανεξετάσεως, η απάντηση ή οι απαντήσεις που αποτελούν το αντικείμενο της επανεξετάσεως παράγουν αποτελέσματα κατά τη λήξη της διαδικασίας αυτής, εκτός αν το Δικαστήριο αποφασίσει άλλως. Εάν το Δικαστήριο διαπιστώσει ότι η απόφαση του Γενικού Δικαστηρίου θίγει την ενότητα ή τη συνοχή του δικαίου της Ένωσης, η απάντηση του Δικαστηρίου επί του ζητήματος ή των ζητημάτων που αποτελούν το αντικείμενο της επανεξετάσεως υποκαθιστά την απάντηση του Γενικού Δικαστηρίου.

ΤΙΤΛΟΣ IV α

ΤΑ ΕΙΔΙΚΕΥΜΕΝΑ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΑ

Άρθρο 62γ

Οι διατάξεις σχετικά με τις αρμοδιότητες, τη σύνθεση, την οργάνωση και τη διαδικασία των ειδικευμένων δικαστηρίων, που ιδρύονται δυνάμει των άρθρων 257 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, περιλαμβάνονται σε Παράρτημα του παρόντος Οργανισμού.

Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο, αποφασίζοντας σύμφωνα με το άρθρο 257 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, μπορούν να τοποθετήσουν στα ειδικευμένα δικαστήρια αναπληρωτές δικαστές προς αναπλήρωση δικαστών οι οποίοι, χωρίς να τελούν σε κατάσταση αναπηρίας θεωρούμενης ως ολικής, κωλύονται επί μακρό χρονικό διάστημα να μετέχουν στην εκδίκαση των υποθέσεων. Στην περίπτωση αυτή, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο θεσπίζουν τους όρους υπό τους οποίους διορίζονται οι αναπληρωτές δικαστές, τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις τους, τους λεπτομερείς κανόνες που αφορούν την άσκηση των καθηκόντων τους και τις περιστάσεις υπό τις οποίες παύουν να ασκούν τα εν λόγω καθήκοντα.

ΤΙΤΛΟΣ V

ΤΕΛΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Άρθρο 63

Οι κανονισμοί διαδικασίας του Δικαστηρίου και του Γενικού Δικαστηρίου περιέχουν όλες τις αναγκαίες διατάξεις για την εφαρμογή και τη συμπλήρωση του παρόντος Οργανισμού, κατά το αναγκαίο μέτρο.

Άρθρο 64

Οι κανόνες για το γλωσσικό καθεστώς που εφαρμόζεται στο Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης καθορίζονται με κανονισμό του Συμβουλίου ο οποίος εκδίδεται ομόφωνα. Ο κανονισμός αυτός εκδίδεται είτε κατόπιν αιτήματος του Δικαστηρίου και μετά από διαβούλευση με την Επιτροπή και το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, είτε κατόπιν προτάσεως της Επιτροπής και μετά από διαβούλευση με το Δικαστήριο και το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο.

Έως ότου θεσπισθούν οι εν λόγω κανόνες, εξακολουθούν να εφαρμόζονται οι διατάξεις του κανονισμού διαδικασίας του Δικαστηρίου και του κανονισμού διαδικασίας του Γενικού Δικαστηρίου όσον αφορά το γλωσσικό καθεστώς. Κατά παρέκκλιση από τα άρθρα 253 και 254 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, κάθε τροποποίηση ή κατάργηση των διατάξεων αυτών απαιτεί την ομόφωνη έγκριση του Συμβουλίου.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι

ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ

Άρθρο 1

Το Δικαστήριο Δημόσιας Διοίκησης της Ευρωπαϊκής Ένωσης, εφεξής καλούμενο «Δικαστήριο Δημόσιας Διοίκησης» είναι αρμόδιο σε πρώτο βαθμό για την εκδίκαση των διαφορών μεταξύ της Ένωσης και των υπαλλήλων της, δυνάμει του άρθρου 270 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης συμπεριλαμβανομένων των διαφορών μεταξύ κάθε λοιπού οργάνου ή οργανισμού και του προσωπικού τους, για τις οποίες η αρμοδιότητα ανατίθεται στο Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Άρθρο 2

1. Το Δικαστήριο Δημόσιας Διοίκησης αποτελείται από επτά δικαστές. Κατόπιν αιτήματος του Δικαστηρίου, ο αριθμός των δικαστών μπορεί να αυξηθεί με απόφαση του Συμβουλίου.

Οι δικαστές διορίζονται για περίοδο έξι ετών. Τα απερχόμενα μέλη μπορούν να διορίζονται εκ νέου.

Οι κενές θέσεις πληρούνται με το διορισμό νέων δικαστών για περίοδο έξι ετών.

2. Στους δικαστές που αναφέρονται στην παράγραφο 1 πρώτο εδάφιο προστίθενται αναπληρωτές δικαστές, προκειμένου να αναπληρώνουν τους δικαστές οι οποίοι, χωρίς να τελούν σε κατάσταση αναπηρίας θεωρούμενης ως ολικής, κωλύονται επί μακρό χρονικό διάστημα να μετέχουν στην εκδίκαση των υποθέσεων.

Άρθρο 3

1. Οι δικαστές διορίζονται από το Συμβούλιο, με απόφαση την οποία λαμβάνει σύμφωνα με τα άρθρα 257, τέταρτο εδάφιο της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, κατόπιν διαβουλεύσεως με την προβλεπόμενη στο παρόν άρθρο επιτροπή. Κατά το διορισμό των δικαστών το Συμβούλιο μεριμνά ούτως ώστε να είναι ισορροπημένη η σύνθεση του Δικαστηρίου Δημόσιας Διοίκησης και να στηρίζεται στην ευρύτερη δυνατή γεωγραφική βάση μεταξύ των υπηκόων των κρατών μελών και όσον αφορά τα εκπροσωπούμενα νομικά συστήματα.

2. Κάθε πρόσωπο το οποίο έχει την υπηκοότητα της Ένωσης και πληροί τις προβλεπόμενες στο άρθρο 257, τέταρτο εδάφιο της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης προϋποθέσεις, δύναται να υποβάλλει την υποψηφιότητά του. Το Συμβούλιο, αποφασίζοντας κατόπιν συστάσεως του Δικαστηρίου ορίζει τις διαδικασίες υποβολής και εξέτασης των υποψηφιοτήτων.

3. Συγκροτείται επιτροπή η οποία αποτελείται από επτά προσωπικότητες που επιλέγονται μεταξύ των πρώην μελών του Δικαστηρίου και του Γενικού Δικαστηρίου και νομομαθών αναγνωρισμένου κύρους. Ο διορισμός των μελών της επιτροπής και οι κανόνες λειτουργίας της αποφασίζονται από το Συμβούλιο, κατόπιν συστάσεως του προέδρου του Δικαστηρίου.

4. Η επιτροπή εκφέρει γνώμη όσον αφορά την επάρκεια των υποψηφίων για την άσκηση των καθηκόντων του δικαστή του Δικαστηρίου Δημόσιας Διοίκησης. Η επιτροπή συνοδεύει τη γνώμη αυτή με κατάλογο υποψηφίων οι οποίοι διαθέτουν την πλέον κατάλληλη υψηλού επιπέδου πείρα. Ο κατάλογος αυτός πρέπει να περιλαμβάνει αριθμό υποψηφίων τουλάχιστον διπλάσιο του αριθμού των δικαστών που πρόκειται να διορισθούν από το Συμβούλιο.

Άρθρο 4

1. Οι δικαστές εκλέγουν μεταξύ τους τον πρόεδρο του Δικαστηρίου Δημόσιας Διοίκησης για τρία έτη. Η επανεκλογή του επιτρέπεται.

2. Το Δικαστήριο Δημόσιας Διοίκησης συνεδριάζει κατά τμήματα αποτελούμενα από τρεις δικαστές. Σε ορισμένες περιπτώσεις που καθορίζονται από τον κανονισμό διαδικασίας, το Δικαστήριο μπορεί να αποφαινεται και εν ολομειλία, σε τμήμα πέντε δικαστών ή σε μονομελή τμήματα.

3. Ο πρόεδρος του Δικαστηρίου Δημόσιας Διοίκησης προεδρεύει της ολομέλειας και του πενταμελούς τμήματος. Οι πρόεδροι των τριμελών τμημάτων διορίζονται σύμφωνα με τις προϋποθέσεις που προβλέπονται στην παράγραφο 1. Εάν ο πρόεδρος του Δικαστηρίου Δημόσιας Διοίκησης τοποθετηθεί σε τριμελές τμήμα, αναλαμβάνει την προεδρία του τμήματος αυτού.

4. Ο κανονισμός διαδικασίας ορίζει τις αρμοδιότητες και την απαρτία της ολομέλειας, καθώς και τη σύνθεση των τμημάτων και την ανάθεση υποθέσεων σε αυτά.

Άρθρο 5

Τα άρθρα 2 έως 6, 14, 15, το άρθρο 17 πρώτο, δεύτερο και πέμπτο εδάφιο, καθώς και το άρθρο 18 του Οργανισμού του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης εφαρμόζονται στο Δικαστήριο Δημόσιας Διοίκησης και στα μέλη του.

Ο όρκος που προβλέπεται στο άρθρο 2 του Οργανισμού δίδεται ενώπιον του Δικαστηρίου, το οποίο λαμβάνει τις αποφάσεις που αναφέρονται στα άρθρα 3, 4 και 6 αφού ζητήσει τη γνώμη του Δικαστηρίου Δημόσιας Διοίκησης.

Άρθρο 6

1. Το Δικαστήριο Δημόσιας Διοίκησης στηρίζεται στις υπηρεσίες του Δικαστηρίου και του Γενικού Δικαστηρίου. Ο πρόεδρος του Δικαστηρίου ή ενδεχομένως ο πρόεδρος του Γενικού Δικαστηρίου καθορίζουν από κοινού με τον πρόεδρο του Δικαστηρίου Δημόσιας Διοίκησης τις προϋποθέσεις με τις οποίες οι υπάλληλοι και το λοιπό προσωπικό του Δικαστηρίου ή του Γενικού Δικαστηρίου, παρέχουν τις υπηρεσίες τους στο Δικαστήριο Δημόσιας Διοίκησης για τη διασφάλιση της λειτουργίας του. Ορισμένοι υπάλληλοι ή μέλη του λοιπού προσωπικού υπάγονται στον γραμματέα του Δικαστηρίου Δημόσιας Διοίκησης υπό την εποπτεία του προέδρου του εν λόγω δικαστηρίου.

2. Το Δικαστήριο Δημόσιας Διοίκησης διορίζει τον γραμματέα του και καθορίζει την υπηρεσιακή του κατάσταση. Το άρθρο 3 τέταρτο εδάφιο και τα άρθρα 10, 11 και 14 του Οργανισμού του Δικαστηρίου ισχύουν για τον γραμματέα του Δικαστηρίου Δημόσιας Διοίκησης.

Άρθρο 7

1. Η διαδικασία ενώπιον του Δικαστηρίου Δημόσιας Διοίκησης διέπεται από τον τίτλο III του Οργανισμού του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης, εξαιρέσει των άρθρων 22 και 23. Προσδιορίζεται και συμπληρώνεται, εφόσον παρίσταται ανάγκη, από τον κανονισμό διαδικασίας του Δικαστηρίου Δημόσιας Διοίκησης.

2. Οι διατάξεις σχετικά με το γλωσσικό καθεστώς του Γενικού Δικαστηρίου ισχύουν για το Δικαστήριο Δημόσιας Διοίκησης.

3. Το γραπτό στάδιο της διαδικασίας περιλαμβάνει την υποβολή της προσφυγής και του υπομνήματος αντίκρουσης, εκτός εάν το Δικαστήριο Δημόσιας Διοίκησης αποφασίσει ότι απαιτείται δεύτερη ανταλλαγή γραπτών υπομνημάτων. Όταν διενεργηθεί η δεύτερη ανταλλαγή γραπτών υπομνημάτων, το Δικαστήριο Δημόσιας Διοίκησης μπορεί, κατόπιν συμφωνίας των διαδίκων, να αποφασίσει να αποφανθεί χωρίς προφορική διαδικασία.

4. Σε κάθε στάδιο της διαδικασίας, από την κατάθεση της προσφυγής και μετέπειτα, το Δικαστήριο Δημόσιας Διοίκησης δύναται να εξετάζει τις δυνατότητες φιλικού διακανονισμού της διαφοράς και δύναται να προσπαθεί να διευκολύνει τον εν λόγω διακανονισμό.

5. Το Δικαστήριο Δημόσιας Διοίκησης αποφαινεται για τα έξοδα. Με την επιφύλαξη των ειδικών διατάξεων του κανονισμού διαδικασίας, ο ηττηθείς διάδικος καταδικάζεται στα έξοδα, εφόσον υπήρχε σχετικό αίτημα του νικήσαντος διαδίκου.

Άρθρο 8

1. Εάν προσφυγή ή άλλο διαδικαστικό έγγραφο, απευθυνόμενο στο Δικαστήριο Δημόσιας Διοίκησης, κατατεθεί εκ παραδρομής στο γραμματέα του Δικαστηρίου ή του Γενικού Δικαστηρίου, διαβιβάζεται αμελλητί από αυτόν στον γραμματέα του Δικαστηρίου Δημόσιας Διοίκησης. Ομοίως, εάν προσφυγή ή άλλο διαδικαστικό έγγραφο, απευθυνόμενο στο Δικαστήριο ή το Γενικό Δικαστήριο, κατατεθεί εκ παραδρομής στον γραμματέα του Δικαστηρίου Δημόσιας Διοίκησης, διαβιβάζεται αμελλητί από αυτόν στον γραμματέα του Δικαστηρίου ή του Γενικού Δικαστηρίου.

2. Εάν το Δικαστήριο Δημόσιας Διοίκησης κρίνει ότι δεν είναι αρμόδιο να εκδικάσει προσφυγή που υπάγεται στην αρμοδιότητα του Δικαστηρίου ή του Γενικού Δικαστηρίου, την παραπέμπει στο Δικαστήριο ή στο Γενικό Δικαστήριο. Ομοίως, εάν το Δικαστήριο ή το Γενικό Δικαστήριο κρίνει ότι αρμόδιο για την εκδίκαση της προσφυγής είναι το Δικαστήριο Δημόσιας Διοίκησης, το επιληφθέν δικαστήριο την παραπέμπει σε αυτό, το οποίο δεν μπορεί σε τέτοια περίπτωση να κηρύξει εαυτό αναρμόδιο.

3. Εάν ενώπιον του Δικαστηρίου Δημόσιας Διοίκησης και του Γενικού Δικαστηρίου εκκρεμούν υποθέσεις που θέτουν το ίδιο ζήτημα ερμηνείας ή αμφισβητούν το κύρος της ίδιας πράξης, το Δικαστήριο Δημόσιας Διοίκησης δύναται, ύστερα από ακρόαση των διαδίκων, να αναστείλει τη διαδικασία έως ότου απαγγελθεί η απόφαση του Γενικού Δικαστηρίου.

Εάν ενώπιον του Δικαστηρίου Δημόσιας Διοίκησης και του Γενικού Δικαστηρίου εκκρεμούν υποθέσεις που έχουν το αυτό αντικείμενο, το Δικαστήριο Δημόσιας Διοίκησης κηρύσσει εαυτό αναρμόδιο, προκειμένου να αποφανθεί το Γενικό Δικαστήριο επί των υποθέσεων αυτών.

Άρθρο 9

Κατά των οριστικών αποφάσεων του Γενικού Δικαστηρίου, καθώς και κατά των αποφάσεων που επιλύουν εν μέρει τη διαφορά ως προς την ουσία ή που επιλύουν δικονομικό ζήτημα που αφορά ένσταση αναρμοδιότητας ή απαραδέκτου μπορεί να ασκηθεί αναίρεση ενώπιον του Γενικού Δικαστηρίου, εντός δύο μηνών από της κοινοποίησής της προσβαλλομένης απόφασης.

Η αναίρεση αυτή μπορεί να ασκηθεί από τον εν όλω ή εν μέρει ηττηθέντα διάδικο. Οι παρεμβαίνοντες, εξαιρέσει των κρατών μελών και των θεσμικών οργάνων της Ένωσης, δεν μπορούν πάντως να ασκήσουν αναίρεση, εκτός εάν η απόφαση του Δικαστηρίου Δημόσιας Διοίκησης τους θίγει απευθείας.

Άρθρο 10

1. Κάθε πρόσωπο, η αίτηση παρεμβάσεως του οποίου απορρίφθηκε από το Γενικό Δικαστήριο μπορεί να ασκήσει αναίρεση ενώπιον του Γενικού Δικαστηρίου, εντός δύο εβδομάδων από της κοινοποίησής της απορριπτικής απόφασης.

2. Οι διάδικοι μπορούν να ασκήσουν αναίρεση ενώπιον του Γενικού Δικαστηρίου κατά των αποφάσεων του Δικαστηρίου Δημόσιας Διοίκησης που εκδόθηκαν με βάση τα άρθρα 278 ή 279 ή το άρθρο 299 τέταρτο εδάφιο της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή με βάση το άρθρο 157 ή το άρθρο 164, τρίτο εδάφιο της Συνθήκης ΕΚΑΕ, εντός δύο μηνών από της κοινοποίησής τους.

3. Ο πρόεδρος του Γενικού Δικαστηρίου δύναται να αποφασίζει για τις αναίρέσεις που αναφέρονται στις παραγράφους 1 και 2, με συνοπτική διαδικασία, η οποία παρεκκλίνει, κατά το αναγκαίο μέτρο, από ορισμένους κανόνες που περιέχονται στο παρόν Παράρτημα και η οποία θα καθορισθεί από τον κανονισμό διαδικασίας του Γενικού Δικαστηρίου.

Άρθρο 11

1. Η αίτηση αναίρεσης ενώπιον του Γενικού Δικαστηρίου περιορίζεται σε νομικά ζητήματα. Ως λόγοι αναίρεσης επιτρέπεται να προβάλλονται η αναρμοδιότητα του Δικαστηρίου Δημόσιας Διοίκησης, οι πλημμέλειες κατά την ενώπιον του διαδικασία που θίγουν τα δικαιώματα του ενδιαφερόμενου διαδικού και η παραβίαση του δικαίου της Ένωσης από το Δικαστήριο Δημόσιας Διοίκησης.
2. Αναίρεση δεν χωρεί αποκλειστικά για τον καταλογισμό και το ύψος της δικαστικής δαπάνης.

Άρθρο 12

1. Με την επιφύλαξη των άρθρων 278 και 279 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης και του άρθρου 157 της Συνθήκης ΕΚΑΕ, η άσκηση αναίρεσης ενώπιον του Γενικού Δικαστηρίου δεν έχει ανασταλτικό αποτέλεσμα.
2. Σε περίπτωση άσκησης αναίρεσης κατά αποφάσεως του Δικαστηρίου Δημόσιας Διοίκησης, η διαδικασία ενώπιον του Γενικού Δικαστηρίου περιλαμβάνει δύο στάδια: τη γραπτή και την προφορική διαδικασία. Το Γενικό Δικαστήριο, σύμφωνα με τους όρους που καθορίζονται στον κανονισμό διαδικασίας του, και μετά την ακρόαση των διαδικών, μπορεί να αποφασίζει χωρίς προφορική διαδικασία.

Άρθρο 13

1. Εάν η αναίρεση κριθεί βάσιμη, το Γενικό Δικαστήριο αναιρεί την απόφαση του Δικαστηρίου Δημόσιας Διοίκησης και αποφαινεται το ίδιο επί της διαφοράς. Παραπέμπει την υπόθεση ενώπιον του Δικαστηρίου της Δημόσιας Διοίκησης, όταν η διαφορά δεν είναι ώριμη προς εκδίκαση.
  2. Σε περίπτωση παραπομπής, το Δικαστήριο της Δημόσιας Διοίκησης δεσμεύεται ως προς τα νομικά ζητήματα που έχουν επιλυθεί με την απόφαση του Γενικού Δικαστηρίου.
-

ΠΡΩΤΟΚΟΛΛΟ ΓΙΑ ΤΟΝ ΚΑΘΟΡΙΣΜΟ ΤΗΣ ΕΔΡΑΣ ΤΩΝ ΘΕΣΜΙΚΩΝ ΟΡΓΑΝΩΝ ΚΑΙ ΟΡΙΣΜΕΝΩΝ ΛΟΙΠΩΝ ΟΡΓΑΝΩΝ, ΟΡΓΑΝΙΣΜΩΝ ΚΑΙ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ

ΟΙ ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΟΙ ΤΩΝ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΝ ΤΩΝ ΚΡΑΤΩΝ ΜΕΛΩΝ,

ΕΧΟΝΤΑΣ ΥΠΟΨΗ το άρθρο 341 της Συνθήκης για την λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης και το άρθρο 189 της Συνθήκης περί ιδρύσεως της Ευρωπαϊκής Κοινότητας Ατομικής Ενέργειας,

ΥΠΕΝΘΥΜΙΖΟΝΤΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΒΕΒΑΙΩΝΟΝΤΑΣ την απόφαση της 8ης Απριλίου 1965, και με την επιφύλαξη των αποφάσεων σχετικά με την έδρα των μελλοντικών οργάνων, οργανισμών και υπηρεσιών,

ΣΥΜΦΩΝΗΣΑΝ επί των ακόλουθων διατάξεων, οι οποίες προσαρτώνται στη Συνθήκη για την Ευρωπαϊκή Ένωση, στη Συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης και στη Συνθήκη περί ιδρύσεως της Ευρωπαϊκής Κοινότητας Ατομικής Ενέργειας:

Άρθρο μόνο

- α) Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο έχει την έδρα του στο Στρασβούργο όπου λαμβάνουν τώρα οι 12 μηνιαίες περιόδοι συνόδου της ολομελείας, συμπεριλαμβανομένης της συνόδου για τον προϋπολογισμό. Οι περιόδοι των πρόσθετων συνόδων της ολομελείας πραγματοποιούνται στις Βρυξέλλες. Οι επιτροπές του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου εδρεύουν στις Βρυξέλλες. Η γενική γραμματεία του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και οι υπηρεσίες της παραμένουν στο Λουξεμβούργο.
  - β) Το Συμβούλιο έχει την έδρα του στις Βρυξέλλες. Κατά τους μήνες Απρίλιο, Ιούνιο και Οκτώβριο, το Συμβούλιο πραγματοποιεί τις συνόδους του στο Λουξεμβούργο.
  - γ) Η Επιτροπή έχει την έδρα της στις Βρυξέλλες. Οι υπηρεσίες που αναφέρονται στα άρθρα 7, 8 και 9 της απόφασης της 8ης Απριλίου 1965 εγκαθίστανται στο Λουξεμβούργο.
  - δ) Το Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης έχει την έδρα του στο Λουξεμβούργο.
  - ε) Το Ελεγκτικό Συνέδριο έχει την έδρα του στο Λουξεμβούργο.
  - στ) Η Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή έχει την έδρα της στις Βρυξέλλες.
  - ζ) Η Επιτροπή των Περιφερειών έχει την έδρα της στις Βρυξέλλες.
  - η) Η Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων έχει την έδρα της στο Λουξεμβούργο.
  - θ) Η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα έχει την έδρα της στη Φραγκφούρτη.
  - ι) Η Ευρωπαϊκή Αστυνομική Υπηρεσία (Ευρώπολ) έχει την έδρα της στη Χάγη
-

ΠΡΩΤΟΚΟΛΛΟ ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΠΡΟΝΟΜΙΩΝ ΚΑΙ ΑΣΥΛΙΩΝ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ

ΤΑ ΥΨΗΛΑ ΣΥΜΒΑΛΛΟΜΕΝΑ ΜΕΡΗ,

ΕΠΕΙΔΗ κατά τα άρθρα 343 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης και 191 της Συνθήκης περί ιδρύσεως της Ευρωπαϊκής Κοινότητας Ατομικής Ενέργειας [ΕΚΑΕ], η Ευρωπαϊκή Ένωση και η ΕΚΑΕ απολαύουν στην επικράτεια των κρατών μελών των αναγκαίων προνομίων και ασυλιών για την εκπλήρωση της αποστολής τους,

ΣΥΝΕΦΩΝΗΣΑΝ επί των ακόλουθων διατάξεων, οι οποίες προσαρτώνται στη Συνθήκη για την Ευρωπαϊκή Ένωση, στη Συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης και στη Συνθήκη περί ιδρύσεως της Ευρωπαϊκής Κοινότητας Ατομικής Ενέργειας:

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ι**Περιουσιακά στοιχεία, κεφάλαια, στοιχεία ενεργητικού και πράξεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης****Άρθρο 1**

Οι χώροι και τα κτίρια της Ένωσης είναι απαραβίαστα. Δεν υπόκεινται σε έρευνα, κατάσχεση, επίταξη ή απαλλοτρίωση. Τα περιουσιακά στοιχεία και τα στοιχεία ενεργητικού της Ένωσης δεν δύναται να αποτελέσουν αντικείμενο οποιουδήποτε αναγκαστικού μέτρου διοικητικής ή δικαστικής αρχής, άνευ αδείας του Δικαστηρίου.

Άρθρο 2

Τα αρχεία της Ένωσης είναι απαραβίαστα.

Άρθρο 3

Η Ένωση, τα στοιχεία ενεργητικού της, τα έσοδα και λοιπά περιουσιακά της στοιχεία απαλλάσσονται όλων των αμέσων φόρων.

Οι κυβερνήσεις των κρατών μελών λαμβάνουν τα κατάλληλα μέτρα, όταν τους είναι δυνατό, για την έκπτωση ή επιστροφή του ποσού των εμμέσων φόρων και των τελών επί των πωλήσεων που περιλαμβάνονται στην τιμή των κινητών ή ακινήτων περιουσιακών στοιχείων, όταν η Ένωση πραγματοποιεί για υπηρεσιακή χρήση σημαντικές αγορές των οποίων η τιμή περιλαμβάνει φόρους και τέλη αυτής της φύσεως. Εντούτοις, η εφαρμογή των διατάξεων αυτών δεν πρέπει να έχει ως αποτέλεσμα τη νόθευση του ανταγωνισμού εντός της Ένωσης.

Δεν παρέχονται απαλλαγές όσον αφορά τους φόρους, τέλη και δικαιώματα που επιβάλλονται ως ανταπόδοση για παροχές υπηρεσιών κοινής ωφελείας.

Άρθρο 4

Η Ένωση απαλλάσσεται όλων των δασμών, απαγορεύσεων και περιορισμών επί των εισαγωγών και εξαγωγών ως προς τα είδη που προορίζονται για υπηρεσιακή χρήση. Τα εισαγόμενα κατ' αυτόν τον τρόπο είδη δεν διατίθενται, επαχθώς ή χαριστικώς, στο έδαφος της χώρας στην οποία έχουν εισαχθεί, εκτός αν αυτό γίνεται υπό όρους που εγκρίνει η κυβέρνηση της χώρας αυτής.

Η Ένωση απαλλάσσεται επίσης από κάθε δασμό και κάθε απαγόρευση και περιορισμό επί των εισαγωγών και εξαγωγών, όσον αφορά τις δημοσιεύσεις της.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ II

Επικοινωνίες και ταυτότητες

Άρθρο 5

(πρώην άρθρο 6)

Τα θεσμικά όργανα Ένωσης απολαύουν για την υπηρεσιακή τους επικοινωνία και τη διακίνηση των εγγράφων τους, εντός της επικρατείας κάθε κράτους μέλους, της μεταχειρίσεως που επιφυλάσσεται από το κράτος μέλος αυτό στις διπλωματικές αποστολές.

Η υπηρεσιακή αλληλογραφία και οι λοιπές υπηρεσιακές επικοινωνίες των θεσμικών οργάνων της Ένωσης δεν υπόκεινται σε λογοκρισία.

Άρθρο 6

(πρώην άρθρο 7)

Οι πρόεδροι των θεσμικών οργάνων της Ένωσης δύνανται να εκδίδουν για τα μέλη και το λοιπό προσωπικό των θεσμικών οργάνων της Ένωσης ταυτότητες, των οποίων ο τύπος ορίζεται από το Συμβούλιο που αποφασίζει με απλή πλειοψηφία και οι οποίες αναγνωρίζονται ως έγκυρα πιστοποιητικά κυκλοφορίας από τις αρχές των κρατών μελών. Οι ταυτότητες εκδίδονται για τους υπαλλήλους της Ένωσης και το λοιπό προσωπικό υπό προϋποθέσεις που καθορίζονται από τον κανονισμό περί της υπηρεσιακής καταστάσεως των υπαλλήλων και από το καθεστώς που διέπει το λοιπό προσωπικό της Ένωσης.

Η Επιτροπή δύναται να συνάπτει συμφωνίες για να αναγνωρισθούν οι ταυτότητες αυτές ως έγκυρα πιστοποιητικά κυκλοφορίας στην επικράτεια τρίτων κρατών.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ III

Μέλη του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου**Άρθρο 7***(πρώην άρθρο 8)*

Περιορισμοί διοικητικής ή άλλης φύσεως δεν επιβάλλονται στην ελεύθερη μετακίνηση των μελών του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, όταν μεταβαίνουν στον τόπο συνεδρίασεως του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου ή όταν επιστρέφουν από αυτόν.

Στα μέλη του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου παρέχονται, όσον αφορά τους τελωνειακούς και συναλλαγματικούς ελέγχους:

- α) από τη δική τους κυβέρνηση, οι αυτές διευκολύνσεις που παρέχονται στους ανωτέρους υπαλλήλους οι οποίοι μεταβαίνουν στο εξωτερικό για επίσημη πρόσκαιρη αποστολή,
- β) από τις κυβερνήσεις των άλλων κρατών μελών, οι αυτές διευκολύνσεις που παρέχονται στους αντιπροσώπους αλλοδαπών κυβερνήσεων που ευρίσκονται σε επίσημη πρόσκαιρη αποστολή.

Άρθρο 8*(πρώην άρθρο 9)*

Τα μέλη του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου δεν υπόκεινται σε έρευνα, κράτηση ή δίωξη για γνώμη ή ψήφο δοθείσα κατά την άσκηση των καθηκόντων τους.

Άρθρο 9*(πρώην άρθρο 10)*

Κατά τη διάρκεια των συνόδων του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου τα μέλη του απολαύουν:

- α) εντός της επικρατείας των κρατών τους, των ασυλιών που αναγνωρίζονται στα μέλη του Κοινοβουλίου της χώρας τους,
- β) εντός της επικρατείας άλλων κρατών μελών της εξαιρέσεως από κάθε μέτρο κρατήσεως και κάθε δικαστική δίωξη.

Η ασυλία τους καλύπτει επίσης όταν μεταβαίνουν στον τόπο συνεδρίασεως του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου ή όταν επιστρέφουν από αυτόν.

Επίκληση της ασυλίας δεν δύναται να γίνει στην περίπτωση αυτοφώρου εγκλήματος και ούτε δύναται να εμποδίσει την άσκηση του δικαιώματος του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου να άρει την ασυλία ενός από τα μέλη του.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ IV

Αντιπρόσωποι των κρατών μελών συμμετέχοντες στις εργασίες των θεσμικών οργάνων της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Άρθρο 10

(πρώην άρθρο 11)

Οι αντιπρόσωποι των κρατών μελών που συμμετέχουν στις εργασίες των θεσμικών οργάνων της Ένωσης, καθώς και οι σύμβουλοί τους και τεχνικοί εμπειρογνώμονες, απολαύουν, κατά τη διάρκεια της ασκήσεως των καθηκόντων τους και κατά τη διάρκεια ταξιδιών τους προς ή από τον τόπο συνεδρίασεως, των καθιερωμένων προνομίων, ασυλιών ή διευκολύνσεων.

Το παρόν άρθρο εφαρμόζεται επίσης στα μέλη και τα συμβουλευτικά όργανα της Ένωσης.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ V

Υπάλληλοι και λοιπό προσωπικό της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Άρθρο 11

(πρώην άρθρο 12)

Στην επικράτεια κάθε κράτους μέλους και ανεξαρτήτως ιθαγενείας, οι υπάλληλοι και το λοιπό προσωπικό της Ένωσης:

- α) απολαύουν ετεροδικίας για πράξεις στις οποίες προέβησαν, συμπεριλαμβανομένου του προφορικού ή γραπτού λόγου, ενεργώντας υπό την επίσημη ιδιότητά τους, με την επιφύλαξη της εφαρμογής των διατάξεων των που αφορούν, αφενός μεν, τους κανόνες περί ευθύνης των υπαλλήλων και του λοιπού προσωπικού έναντι της Ένωσης, αφετέρου δε, περί της αρμοδιότητας του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης επί των διαφορών μεταξύ της Ένωσης και των υπαλλήλων και λοιπού προσωπικού της. Η ασυλία αυτή εξακολουθεί να ισχύει και μετά τη λήξη της θητείας τους,
- β) δεν υπόκεινται, όπως και οι σύζυγοί τους και τα συντηρούμενα από αυτούς μέλη της οικογενείας τους, στους περιορισμούς διακινήσεως και στις διατυπώσεις εγγραφής στα μητρώα αλλοδαπών,

- γ) απολαύουν, όσον αφορά τις νομισματικές ρυθμίσεις ή τις ρυθμίσεις περί συναλλάγματος, των διευκολύνσεων που αναγνωρίζονται από την καθιερωμένη πρακτική στους υπαλλήλους των διεθνών οργανισμών,
- δ) απολαύουν του δικαιώματος να εισάγουν ατελώς την οικοσκευή και τα προσωπικά τους είδη κατά την πρώτη ανάληψη των καθηκόντων τους στην ενδιαφερομένη χώρα και του δικαιώματος να τα επανεξάγουν ατελώς, κατά τη λήξη της θητείας τους, με την επιφύλαξη και στις δύο περιπτώσεις των όρων που κρίνονται αναγκαίοι από την κυβέρνηση της χώρας στην οποία ασκείται το δικαίωμα,
- ε) απολαύουν του δικαιώματος να εισάγουν ατελώς το αυτοκίνητο που προορίζεται για προσωπική τους χρήση, το οποίο έχει αποκτηθεί στη χώρα της τελευταίας τους διαμονής ή στη χώρα της οποίας είναι υπήκοοι σύμφωνα με τους όρους του εσωτερικού εμπορίου αυτής και να το επανεξάγουν ατελώς, με την επιφύλαξη και στις δύο περιπτώσεις των όρων που κρίνονται αναγκαίοι από την κυβέρνηση της ενδιαφερομένης χώρας.

Άρθρο 12

(πρώην άρθρο 13)

Επί των αποδοχών, μισθών και λοιπών αμοιβών που καταβάλλει η Ένωση στους υπαλλήλους και το λοιπό προσωπικό τους, επιβάλλεται φόρος υπέρ της Ένωσης σύμφωνα με τους όρους και τη διαδικασία που καθορίζονται από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο, αποφασίζοντας μέσω κανονισμών σύμφωνα με τη συνήθη νομοθετική διαδικασία και μετά από διαβούλευση με τα αρμόδια θεσμικά όργανα.

Οι υπάλληλοι και το λοιπό προσωπικό απαλλάσσονται από την επιβολή εσωτερικών φόρων επί των αποδοχών, μισθών και λοιπών αμοιβών, που καταβάλλονται από την Ένωση.

Άρθρο 13

(πρώην άρθρο 14)

Για την εφαρμογή του φόρου επί του εισοδήματος και της περιουσίας, του φόρου κληρονομιών, καθώς και για την εφαρμογή των συμβάσεων περί αποφυγής της διπλής φορολογίας που έχουν συναφθεί μεταξύ των κρατών μελών της Ένωσης, οι υπάλληλοι και το λοιπό προσωπικό, οι οποίοι έχουν εγκατασταθεί, απλώς και μόνο λόγω της ασκήσεως των καθηκόντων τους στην υπηρεσία της Ένωσης, στην επικράτεια ενός κράτους μέλους, άλλου από το κράτος της φορολογικής κατοικίας στην οποία έχουν κατά το χρόνο της εισόδου τους στην υπηρεσία της Ένωσης, θεωρούνται και στις δύο αυτές χώρες ότι διατηρούν την προηγούμενη κατοικία τους εφόσον αυτή ευρίσκεται σε κράτος μέλος της Ένωσης. Η διάταξη αυτή εφαρμόζεται ομοίως και για τον ή τη σύζυγο στο μέτρο που αυτός ή αυτή δεν ασκεί ιδίαν επαγγελματική δραστηριότητα, καθώς και για τα τέκνα των οποίων έχουν την επιμέλεια και τα οποία συντηρούνται από τα πρόσωπα που αναφέρονται στο παρόν άρθρο.

Τα κινητά πράγματα τα οποία ανήκουν στα πρόσωπα που προβλέπονται στην προηγούμενη παράγραφο και που ευρίσκονται στην επικράτεια του κράτους διαμονής απαλλάσσονται του φόρου κληρονομίας στο κράτος αυτό. Για την επιβολή του φόρου αυτού θεωρούνται ευρισκόμενα εντός του κράτους της φορολογικής κατοικίας, με την επιφύλαξη των δικαιωμάτων τρίτων κρατών και της ενδεχομένης εφαρμογής διατάξεων διεθνών συμβάσεων περί διπλής φορολογίας.

Κατοικία κτηθείσα απλώς και μόνο λόγω της ασκήσεως καθηκόντων στην υπηρεσία άλλων διεθνών οργανισμών δεν λαμβάνεται υπόψη για την εφαρμογή των διατάξεων του παρόντος άρθρου.

Άρθρο 14

(πρώην άρθρο 15)

Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο, αποφασίζοντας μέσω κανονισμών σύμφωνα με τη συνήθη νομοθετική διαδικασία και μετά από διαβούλευση με τα αρμόδια θεσμικά όργανα, καθορίζουν το καθεστώς των κοινωνιών παροχών που εφαρμόζεται στους υπαλλήλους και το λοιπό προσωπικό της Ένωσης.

Άρθρο 15

(πρώην άρθρο 16)

Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο, αποφασίζοντας μέσω κανονισμών σύμφωνα με τη συνήθη νομοθετική διαδικασία και μετά από διαβούλευση με τα αρμόδια θεσμικά όργανα, προσδιορίζουν τις κατηγορίες υπαλλήλων και λοιπού προσωπικού της Ένωσης, για τους οποίους εφαρμόζονται, εν όλω ή εν μέρει, οι διατάξεις των άρθρων 11, 12, δεύτερο εδάφιο, και 13.

Τα ονόματα, η υπηρεσιακή θέση και οι διευθύνσεις των υπαλλήλων και του λοιπού προσωπικού που περιλαμβάνεται στις κατηγορίες αυτές ανακοινώνονται περιοδικώς στις κυβερνήσεις των κρατών μελών.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ VI

Προνόμια και ασυλίες των αποστολών τρίτων κρατών διαπιστευμένων στην Ευρωπαϊκή Ένωση

Άρθρο 16

(πρώην άρθρο 17)

Το κράτος μέλος στην επικράτεια του οποίου ευρίσκεται η έδρα της Ένωσης παραχωρεί στις αποστολές τρίτων κρατών, που είναι διαπιστευμένες στην Ένωση, τις καθιερωμένες ασυλίες και διπλωματικά προνόμια.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ VII

Γενικές διατάξεις*Άρθρο 17**(πρώην άρθρο 18)*

Τα προνόμια, οι ασυλίες και οι διευκολύνσεις παρέχονται στους υπαλλήλους και το λοιπό προσωπικό της Ένωσης αποκλειστικώς προς το συμφέρον της Ένωσης.

Τα θεσμικά όργανα της Ένωσης υποχρεούνται να άρουν την ασυλία που εχορηγήθη σε έναν υπάλληλο ή σε οποιονδήποτε από το λοιπό προσωπικό, στις περιπτώσεις κατά τις οποίες κρίνουν ότι η άρση της ασυλίας δεν είναι αντίθετη προς τα συμφέροντα της Ένωσης.

*Άρθρο 18**(πρώην άρθρο 19)*

Για την εφαρμογή του παρόντος πρωτοκόλλου, τα θεσμικά όργανα της Ένωσης ενεργούν σε συνεννόηση με τις αρμόδιες αρχές των ενδιαφερομένων κρατών μελών.

*Άρθρο 19**(πρώην άρθρο 20)*

Τα άρθρα 11 έως και 14 και 17 εφαρμόζονται για τον Πρόεδρο του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου.

Εφαρμόζονται επίσης για τα μέλη της Επιτροπής.

*Άρθρο 20**(πρώην άρθρο 21)*

Τα άρθρα 11 έως 14 και 17 εφαρμόζονται επί των δικαστών, των γενικών εισαγγελέων, των γραμματέων και των βοηθών εισηγητών του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης, με την επιφύλαξη των διατάξεων του άρθρου 3 του Πρωτοκόλλου περί του Οργανισμού του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης που αφορούν την ετεροδικία των δικαστών και των γενικών εισαγγελέων.

Άρθρο 21

(πρώην άρθρο 22)

Το παρόν Πρωτόκολλο εφαρμόζεται επίσης επί της Ευρωπαϊκής Τράπεζας Επενδύσεων, επί των μελών των οργάνων της, επί του προσωπικού της και επί των αντιπροσώπων των κρατών μελών, οι οποίοι συμμετέχουν στις εργασίες της, με την επιφύλαξη των διατάξεων του Πρωτοκόλλου περί του καταστατικού της.

Η Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων απαλλάσσεται επιπλέον παντός φόρου και τέλους λόγω αύξησεως του κεφαλαίου της καθώς και διαφόρων διατυπώσεων που συνεπάγονται οι ενέργειες αυτές στο κράτος στο οποίο έχει την έδρα της. Επίσης καμία επιβάρυνση δεν επιβάλλεται κατά τη διάλυση και εκκαθάρισή της. Τέλος, η δραστηριότητα της Τράπεζας και των οργάνων της, που ασκείται σύμφωνα με τους καταστατικούς όρους, δεν υπόκειται στους φόρους κύκλου εργασιών.

Άρθρο 22

(πρώην άρθρο 23)

Το παρόν Πρωτόκολλο εφαρμόζεται επίσης στην Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα, στα μέλη των οργάνων της και στο προσωπικό της, με την επιφύλαξη των διατάξεων του Πρωτοκόλλου περί του καταστατικού του Ευρωπαϊκού Συστήματος Κεντρικών Τραπεζών και της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας.

Η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα απαλλάσσεται επί πλέον από κάθε φόρο ή παρόμοια επιβάρυνση λόγω αύξησεως του κεφαλαίου της καθώς και από τις διάφορες διατυπώσεις που συνεπάγονται οι ενέργειες αυτές στο κράτος στο οποίο έχει την έδρα της. Οι δραστηριότητες της Τράπεζας και των οργάνων της, που ασκούνται σύμφωνα με το καταστατικό του Ευρωπαϊκού Συστήματος Κεντρικών Τραπεζών και της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας, δεν υπόκεινται σε φόρο κύκλου εργασιών.

ΠΡΩΤΟΚΟΛΛΟ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΟ ΑΡΘΡΟ 40.3.3 ΤΟΥ ΣΥΝΤΑΓΜΑΤΟΣ ΤΗΣ ΙΡΛΑΝΔΙΑΣ

ΤΑ ΥΨΗΛΑ ΣΥΜΒΑΛΛΟΜΕΝΑ ΜΕΡΗ,

ΣΥΜΦΩΝΗΣΑΝ επί των ακόλουθων διατάξεων, οι οποίες προσαρτώνται στη Συνθήκη για την Ευρωπαϊκή Ένωση, στη Συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης και στη Συνθήκη περί ιδρύσεως της Ευρωπαϊκής Κοινότητας Ατομικής Ενέργειας:

Καμία διάταξη των Συνθηκών, της Συνθήκης περί ιδρύσεως της Ευρωπαϊκής Κοινότητας Ατομικής Ενέργειας, ή των Συνθηκών και πράξεων που τροποποιούν ή συμπληρώνουν τις εν λόγω Συνθήκες, δεν θίγει την εφαρμογή του άρθρου 40.3.3 του ιρλανδικού Συντάγματος στην Ιρλανδία.

ΠΡΩΤΟΚΟΛΛΟ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΙΣ ΜΕΤΑΒΑΤΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

ΤΑ ΥΨΗΛΑ ΣΥΜΒΑΛΛΟΜΕΝΑ ΜΕΡΗ,

ΕΚΤΙΜΩΝΤΑΣ ότι, για να οργανωθεί η μετάβαση από τις θεσμικές διατάξεις των Συνθηκών που εφαρμόζονται πριν από την έναρξη ισχύος τη Συνθήκης της Λισσαβώνας σε εκείνες που προβλέπονται στην εν λόγω Συνθήκη, επιβάλλεται να προβλεφθούν μεταβατικές διατάξεις,

ΣΥΜΦΩΝΗΣΑΝ επί των ακόλουθων διατάξεων, οι οποίες προσαρτώνται στη Συνθήκη για την Ευρωπαϊκή Ένωση, στη Συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης και στη Συνθήκη περί ιδρύσεως της Ευρωπαϊκής Κοινότητας Ατομικής Ενέργειας:

Άρθρο 1

Στο παρόν Πρωτόκολλο, ως «Συνθήκες» νοούνται η Συνθήκη για την Ευρωπαϊκή Ένωση, η Συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης και η Συνθήκη περί ιδρύσεως της Ευρωπαϊκής Κοινότητας Ατομικής Ενέργειας.

ΤΙΤΛΟΣ Ι

ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ

Άρθρο 2

1. Για το εναπομένον διάστημα της κοινοβουλευτικής περιόδου 2009-2014 από την ημερομηνία έναρξης ισχύος του παρόντος άρθρου, και κατά παρέκκλιση από τα άρθρα 189 δεύτερη παράγραφος και 190 παράγραφος 2 της Συνθήκης για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας και από τα άρθρα 107 δεύτερη παράγραφος και 108 παράγραφος 2 της Συνθήκης περί ιδρύσεως της Ευρωπαϊκής Κοινότητας Ατομικής Ενέργειας, τα οποία ίσχυαν κατά τον χρόνο διεξαγωγής των ευρωπαϊκών βουλευτικών εκλογών του Ιουνίου 2009, και κατά παρέκκλιση από τον αριθμό εδρών που προβλέπει το άρθρο 14 παράγραφος 2 πρώτο εδάφιο της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση, προστίθενται οι ακόλουθες 18 έδρες στις υπάρχουσες 736, αυξάνοντας με τον τρόπο αυτό προσωρινά τον συνολικό αριθμό των μελών του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου σε 754 έως το τέλος της κοινοβουλευτικής περιόδου 2009-2014:

Βουλγαρία	1	Κάτω Χώρες	1
Ισπανία	4	Αυστρία	2
Γαλλία	2	Πολωνία	1
Ιταλία	1	Σλοβενία	1
Λετονία	1	Σουηδία	2
Μάλτα	1	Ηνωμένο Βασίλειο	1

2. Κατά παρέκκλιση από το άρθρο 14 παράγραφος 3 της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση, τα ενδιαφερόμενα κράτη μέλη ορίζουν τα πρόσωπα που θα καταλάβουν τις πρόσθετες έδρες που προβλέπονται στην παράγραφο 1, σύμφωνα με την νομοθεσία τους και με την προϋπόθεση ότι τα εν λόγω πρόσωπα έχουν εκλεγεί με άμεση καθολική ψηφοφορία:

- α) με *ad hoc* άμεση καθολική ψηφοφορία στο ενδιαφερόμενο κράτος μέλος, σύμφωνα με τις διατάξεις που ισχύουν για τις εκλογές του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου,
- β) με αναφορά στα αποτελέσματα των ευρωπαϊκών βουλευτικών εκλογών που διεξήχθησαν από τις 4 έως τις 7 Ιουνίου 2009 ή
- γ) με ορισμό από το εθνικό κοινοβούλιο του ενδιαφερομένου κράτους μέλους, μεταξύ των μελών του, του απαιτούμενου αριθμού βουλευτών, σύμφωνα με τη διαδικασία που ορίζει το κάθε κράτος.

3. Σύμφωνα με το άρθρο 14 παράγραφος 2 δεύτερο εδάφιο της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση, το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο εκδίδει απόφαση για τον καθορισμό της σύνθεσης του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου εν ευθέτω χρόνω πριν από τις ευρωπαϊκές βουλευτικές εκλογές του 2014.

ΤΙΤΛΟΣ II

ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΗΝ ΕΙΔΙΚΗ ΠΛΕΙΟΨΗΦΙΑ

Άρθρο 3

1. Σύμφωνα με το άρθρο 16, παράγραφος 4 της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση, οι διατάξεις της παρούσας παραγράφου και οι διατάξεις του άρθρου 238, παράγραφος 2 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, οι οποίες αφορούν τον ορισμό της ειδικής πλειοψηφίας στο Ευρωπαϊκό Συμβούλιο και το Συμβούλιο, τίθενται σε ισχύ την 1η Νοεμβρίου 2014.

2. Από την 1η Νοεμβρίου 2014 έως την 31η Μαρτίου 2017, όταν πρόκειται να θεσπισθεί πράξη με ειδική πλειοψηφία, ένα μέλος του Συμβουλίου μπορεί να ζητά να θεσπισθεί με την ειδική πλειοψηφία που ορίζεται στην παράγραφο 3. Εν προκειμένω, εφαρμόζονται οι παράγραφοι 3 και 4.

3. Με την επιφύλαξη του άρθρου 235, παράγραφος 1, δεύτερο εδάφιο της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, έως τις 31 Οκτωβρίου 2014, εφαρμόζονται οι ακόλουθες διατάξεις:

Για πράξεις του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου και του Συμβουλίου που απαιτούν ειδική πλειοψηφία, οι ψήφοι των μελών τους σταθμίζονται ως εξής:

Βέλγιο	12	Λιθουανία	7
Βουλγαρία	10	Λουξεμβούργο	4
Τσεχική Δημοκρατία	12	Ουγγαρία	12
Δανία	7	Μάλτα	3
Γερμανία	29	Κάτω Χώρες	13
Εσθονία	4	Αυστρία	10
Ιρλανδία	7	Πολωνία	27
Ελλάδα	12	Πορτογαλία	12
Ισπανία	27	Ρουμανία	14
Γαλλία	29	Σλοβενία	4
Κροατία	7	Σλοβακία	7
Ιταλία	29	Φινλανδία	7
Κύπρος	4	Σουηδία	10
Λεττονία	4	Ηνωμένο Βασίλειο	29

Για τη θέσπιση των πράξεων, απαιτούνται τουλάχιστον 260 ψήφοι υπέρ, που περιλαμβάνουν τις ψήφους της πλειοψηφίας των μελών, όταν, κατά τις Συνθήκες, θεσπίζονται μετά από πρόταση της Επιτροπής. Στις άλλες περιπτώσεις, για τη θέσπιση πράξεων, απαιτούνται τουλάχιστον 260 ψήφοι υπέρ, που περιλαμβάνουν τις ψήφους των δύο τρίτων τουλάχιστον των μελών.

Όταν το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο ή το Συμβούλιο θεσπίζουν πράξη με ειδική πλειοψηφία, κάθε μέλος του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου ή του Συμβουλίου μπορεί να ζητήσει να εξακριβωθεί ότι τα κράτη μέλη τα οποία συνιστούν αυτή την ειδική πλειοψηφία αντιπροσωπεύουν τουλάχιστον το 62 % του συνολικού πληθυσμού της Ένωσης. Εάν αποδειχθεί ότι ο όρος αυτός δεν πληρούται, δεν θεσπίζεται η πράξη.

4. Έως τις 31 Οκτωβρίου 2014, στις περιπτώσεις κατά τις οποίες, κατ' εφαρμογήν των Συνθηκών, δεν λαμβάνουν μέρος στη ψηφοφορία όλα τα μέλη του Συμβουλίου, δηλαδή στις περιπτώσεις παραπομπής στην ειδική πλειοψηφία, όπως ορίζεται στο άρθρο 238, παράγραφος 3 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, ως ειδική πλειοψηφία ορίζεται η ίδια αναλογία σταθμισμένων ψήφων και η ίδια αναλογία μελών του Συμβουλίου καθώς και, ενδεχομένως, το ίδιο ποσοστό του πληθυσμού των ενδιαφερομένων κρατών μελών κατά τα οριζόμενα στην παράγραφο 3 του παρόντος άρθρου.

ΤΙΤΛΟΣ ΙΙΙ

ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΙΣ ΣΥΝΘΕΣΕΙΣ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ*Άρθρο 4*

Έως ότου τεθεί σε ισχύ η απόφαση του άρθρου 16, παράγραφος 6, πρώτο εδάφιο της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση, το Συμβούλιο μπορεί να συνέρχεται με τις συνθέσεις που προβλέπονται στο δεύτερο και τρίτο εδάφιο της εν λόγω παραγράφου καθώς και με τις άλλες συνθέσεις των οποίων ο κατάλογος καταρτίζεται με απόφαση του Συμβουλίου Γενικών Υποθέσεων, που αποφασίζει με απλή πλειοψηφία.

ΤΙΤΛΟΣ ΙV

ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΗΝ ΕΠΙΤΡΟΠΗ, ΣΥΜΠΕΡΙΛΑΜΒΑΝΟΜΕΝΟΥ ΤΟΥ ΥΠΑΤΟΥ ΕΚΠΡΟΣΩΠΟΥ ΤΗΣ ΕΝΩΣΗΣ ΓΙΑ ΘΕΜΑΤΑ ΕΞΩΤΕΡΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ*Άρθρο 5*

Τα μέλη της Επιτροπής τα οποία ασκούν καθήκοντα κατά την ημερομηνία έναρξης ισχύος της Συνθήκης της Λισσαβώνας παραμένουν εν υπηρεσία έως το τέλος της θητείας τους. Ωστόσο, την ημέρα διορισμού του ύπατου εκπροσώπου της Ένωσης για θέματα εξωτερικής πολιτικής και πολιτικής ασφαλείας, λήγει η θητεία του μέλους της Επιτροπής το οποίο έχει την ίδια υπηκοότητα με τον ύπατο εκπρόσωπο.

ΤΙΤΛΟΣ V

ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΟΝ ΓΕΝΙΚΟ ΓΡΑΜΜΑΤΕΑ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ, ΥΠΑΤΟ ΕΚΠΡΟΣΩΠΟ ΓΙΑ ΘΕΜΑΤΑ ΚΟΙΝΗΣ ΕΞΩΤΕΡΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ ΚΑΙ ΤΟΝ ΑΝΑΠΛΗΡΩΤΗ ΓΕΝΙΚΟ ΓΡΑΜΜΑΤΕΑ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ*Άρθρο 6*

Οι θητείες του γενικού γραμματέα του Συμβουλίου, ύπατου εκπροσώπου για θέματα κοινής εξωτερικής πολιτικής και πολιτικής ασφαλείας, και του αναπληρωτή γενικού γραμματέα του Συμβουλίου λήγουν κατά την ημερομηνία έναρξης ισχύος της Συνθήκης της Λισσαβώνας. Το Συμβούλιο διορίζει γενικό γραμματέα σύμφωνα με το άρθρο 240, παράγραφος 2 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

ΤΙΤΛΟΣ VI

ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΑ ΣΥΜΒΟΥΛΕΥΤΙΚΑ ΟΡΓΑΝΑ

Άρθρο 7

Έως ότου τεθεί σε ισχύ η απόφαση του άρθρου 301 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, η κατανομή των μελών της Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής είναι η εξής:

Βέλγιο	12	Λιθουανία	9
Βουλγαρία	12	Λουξεμβούργο	6
Τσεχική Δημοκρατία	12	Ουγγαρία	12
Δανία	9	Μάλτα	5
Γερμανία	24	Κάτω Χώρες	12
Εσθονία	7	Αυστρία	12
Ιρλανδία	9	Πολωνία	21
Ελλάδα	12	Πορτογαλία	12
Ισπανία	21	Ρουμανία	15
Γαλλία	24	Σλοβενία	7
Κροατία	9	Σλοβακία	9
Ιταλία	24	Φινλανδία	9
Κύπρος	6	Σουηδία	12
Λεττονία	7	Ηνωμένο Βασίλειο	24

Άρθρο 8

Έως ότου τεθεί σε ισχύ η απόφαση του άρθρου 305 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, η κατανομή των μελών της Επιτροπής των Περιφερειών είναι η εξής:

Βέλγιο	12	Λιθουανία	9
Βουλγαρία	12	Λουξεμβούργο	6
Τσεχική Δημοκρατία	12	Ουγγαρία	12
Δανία	9	Μάλτα	5
Γερμανία	24	Κάτω Χώρες	12
Εσθονία	7	Αυστρία	12
Ιρλανδία	9	Πολωνία	21
Ελλάδα	12	Πορτογαλία	12
Ισπανία	21	Ρουμανία	15
Γαλλία	24	Σλοβενία	7
Κροατία	9	Σλοβακία	9
Ιταλία	24	Φινλανδία	9
Κύπρος	6	Σουηδία	12
Λεττονία	7	Ηνωμένο Βασίλειο	24

ΤΙΤΛΟΣ VII

ΜΕΤΑΒΑΤΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΙΣ ΠΡΑΞΕΙΣ ΠΟΥ ΕΚΔΙΔΟΝΤΑΙ ΒΑΣΕΙ ΤΩΝ ΤΙΤΛΩΝ V ΚΑΙ VI ΤΗΣ ΣΥΝΘΗΚΗΣ ΓΙΑ ΤΗ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΝΩΣΗ ΠΡΙΝ ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΝΑΡΞΗ ΙΣΧΥΟΣ ΤΗΣ ΣΥΝΘΗΚΗΣ ΤΗΣ ΛΙΣΣΑΒΩΝΑΣ*Άρθρο 9*

Τα έννομα αποτελέσματα των πράξεων των θεσμικών οργάνων, των λοιπών οργάνων, και των οργανισμών της Ένωσης που εκδίδονται βάσει της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση πριν από την έναρξη ισχύος της Συνθήκης της Λισσαβώνας διατηρούνται έως ότου οι πράξεις αυτές καταργηθούν, ακυρωθούν ή τροποποιηθούν κατ' εφαρμογή των Συνθηκών. Το αυτό ισχύει και για τις συμβάσεις που έχουν συναφθεί μεταξύ κρατών μελών βάσει της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση.

Άρθρο 10

1. Ως μεταβατικό μέτρο όσον αφορά τις πράξεις της Ένωσης στον τομέα της αστυνομικής συνεργασίας και της δικαστικής συνεργασίας σε ποινικές υποθέσεις, οι οποίες εκδόθηκαν πριν από την έναρξη ισχύος της Συνθήκης της Λισσαβώνας, οι αρμοδιότητες των θεσμικών οργάνων είναι οι ακόλουθες κατά την ημερομηνία έναρξης ισχύος της εν λόγω Συνθήκης: οι αρμοδιότητες της Επιτροπής δυνάμει του άρθρου 258 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης δεν ισχύουν και οι αρμοδιότητες του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης δυνάμει του τίτλου VI της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση, στην έκδοση που ισχύει πριν από την έναρξη ισχύος της Συνθήκης της Λισσαβώνας παραμένουν αμετάβλητες, συμπεριλαμβανομένων των τομέων στους οποίους έχουν γίνει αποδεκτές δυνάμει του άρθρου 35, παράγραφος 2 της εν λόγω Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση.
2. Η τροποποίηση πράξης η οποία αναφέρεται στην παράγραφο 1 συνεπάγεται ότι ισχύουν οι αρμοδιότητες των θεσμικών οργάνων που αναφέρονται στην εν λόγω παράγραφο, όπως ορίζονται στις Συνθήκες, όσον αφορά την τροποποιημένη πράξη και για τα κράτη μέλη στα οποία αυτή η πράξη εφαρμόζεται.
3. Εν πάση περιπτώσει, το μεταβατικό μέτρο που προβλέπεται στην παράγραφο 1 παύει να παράγει αποτελέσματα πέντε έτη μετά την ημερομηνία έναρξης ισχύος της Συνθήκης της Λισσαβώνας.
4. Το αργότερο έξι μήνες πριν από τη λήξη της μεταβατικής περιόδου που αναφέρεται στην παράγραφο 3, το Ηνωμένο Βασίλειο δύναται να κοινοποιήσει στο Συμβούλιο ότι δεν αποδέχεται, όσον αφορά τις πράξεις της παραγράφου 1, τις αρμοδιότητες των θεσμικών οργάνων που αναφέρονται στην παράγραφο 1, όπως ορίζονται στις Συνθήκες. Εάν το Ηνωμένο Βασίλειο έχει προβεί στην κοινοποίηση αυτή, όλες οι πράξεις της παραγράφου 1 παύουν να εφαρμόζονται καθόσον το αφορά από την ημερομηνία λήξης της μεταβατικής περιόδου που αναφέρεται στην παράγραφο 3. Το εδάφιο αυτό δεν ισχύει όσον αφορά τις τροποποιημένες πράξεις οι οποίες εφαρμόζονται στο Ηνωμένο Βασίλειο σύμφωνα με τα οριζόμενα στην παράγραφο 2.

Το Συμβούλιο, αποφασίζοντας με ειδική πλειοψηφία βάσει προτάσεως της Επιτροπής, καθορίζει τις αναγκαίες επακόλουθες και μεταβατικές ρυθμίσεις. Το Ηνωμένο Βασίλειο δεν συμμετέχει στην έκδοση αυτής της απόφασης. Η ειδική πλειοψηφία του Συμβουλίου ορίζεται σύμφωνα με το άρθρο 238, παράγραφος 3, στοιχείο α) της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Το Συμβούλιο, αποφασίζοντας με ειδική πλειοψηφία βάσει προτάσεως της Επιτροπής, δύναται επίσης να εκδώσει απόφαση με την οποία ορίζεται ότι το Ηνωμένο Βασίλειο υφίσταται τις τυχόν άμεσες δημοσιονομικές συνέπειες, οι οποίες προκύπτουν ως αναγκαστικό και αναπόφευκτο αποτέλεσμα της παύσης της συμμετοχής του στις εν λόγω πράξεις.

5. Το Ηνωμένο Βασίλειο δύναται, σε οποιαδήποτε μεταγενέστερη στιγμή, να κοινοποιήσει στο Συμβούλιο ότι επιθυμεί να συμμετάσχει στις πράξεις οι οποίες έχουν παύσει να ισχύουν καθόσον το αφορά σύμφωνα με την παράγραφο 4, πρώτο εδάφιο. Εν τιαύτη περίπτωση, εφαρμόζονται κατά περίπτωση, οι σχετικές διατάξεις του Πρωτοκόλλου για το κεκτημένο του Σένγκεν το οποίο έχει ενσωματωθεί στο πλαίσιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή του Πρωτοκόλλου για τη θέση του Ηνωμένου Βασιλείου και της Ιρλανδίας όσον αφορά το χώρο ελευθερίας, ασφάλειας και δικαιοσύνης. Οι αρμοδιότητες των θεσμικών οργάνων όσον αφορά τις εν λόγω πράξεις είναι οι οριζόμενες στις Συνθήκες. Όταν αποφασίζουν δυνάμει των σχετικών Πρωτοκόλλων, τα θεσμικά όργανα της Ένωσης και το Ηνωμένο Βασίλειο επιδιώκουν την επαναφορά του μεγαλύτερου δυνατού βαθμού συμμετοχής του Ηνωμένου Βασιλείου στο κεκτημένο της Ένωσης στο χώρο ελευθερίας, ασφάλειας και δικαιοσύνης, χωρίς να επηρεάζεται σημαντικά η πρακτική λειτουργία των διαφόρων μερών του κεκτημένου, και διατηρώντας, παράλληλα, τη συνοχή τους.
